

VIROLAHTI

VIROLAHDEN KUNNAN
TILINPÄÄTÖS 2023

Kunnanhallitus 25.3.2024

Kunnanvaltuusto 17.6.2024

VIROLAHDEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2023

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	3
	Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	18
	Tilikauden tuloksen muodostuminen	20
	Toiminnan rahoitus.....	22
	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	22
	Kokonaistulot- ja menot	25
	Kunnan tunnusluvut	26
	Kuntakonsernin toiminta ja talous	26
	Kuntakonsernin tunnusluvut	32
	Tilikauden tuloksen käsittely	32
2	TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN	33
	Yleishallinto.....	33
	Tulosalue 300: Sosiaali- ja terveystaloudet	57
	Sivistys ja hyvinvointi.....	58
	Kuntatekniikka	84
	Investointien toteutuminen	96
	Käyttötalouden toteutuminen yhteensä	97
	Tuloslaskelman toteutuminen	98
	Rahoitusosan toteutuminen.....	104
	Yhteenveto toteutumisesta.....	105
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	107
	Tuloslaskelma vertailutietoineen	107
	Rahoituslaskelma vertailutietoineen	108
	Konsernilaskelmat vertailutietoineen	111
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	116
	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	116
	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
	Tuloslaskelman liitetiedot.....	118
	Vakuuksia ja sitoumuksia koskevat liitetiedot.....	126
	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat tiedot.....	128
	Henkilöstökulut.....	129
5	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	130
	Vesi- ja viemärilaitos.....	130
6	KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT	134
7	ALLEKIRJOITUKSET.....	135

1 TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

❖ Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 aloitettiin neuvottelemalla Miehikkälän kunnan kanssa Kaakon kaksikko -yhteistoinnin olennaisesta syventämisestä. Yhteistoimintasopimuksen uudelleen neuvotteluissa Virolahti toi esille, että yhteiseen palvelutuotantoon tarvitaan vähintään 1,5 miljoonan euron säästöt, jotka tulisi saada pääsääntöisesti palvelualueen synergiaetuja hyödyntäen. Suurimpana yksittäisenä synergiaetusäästönä Virolahti esitti yläkoulujen yhdistämistä. Miehikkälän kunta katsoi, ettei se voi hyväksyä Virolahden ehdottamia säästökohteita. Neuvottelut päättyivät palveluohjaustyöryhmässä 11.1.2023 yhteiseen näkemykseen siitä, että on tarpeen aloittaa selvitys Kaakon kaksikko -yhteistyön purkamisesta.

Neuvottelujen päättyttyä tuloksettomina, alkoi uuden tulevaisuuden suunnittelu. Virolahden tulevaisuus tulee rakentumaan joko itsenäisenä kuntana tai osana Haminan kaupunkia, jonka kanssa käynnistimme kuntaliitosselvityksen syksyllä 2023. Molemmat valtuustot päättävät kuntaliitoksesta suuntaan tai toiseen 7.5.2024 – ennen tämän tilinpäätöksen vahvistamista. Molempien vaihtoehtojen avarakatseinen tarkastelu on vähintäänkin vastuullista taloudellisten haasteiden syvyys huomioiden.

Ikävä kyllä maantieteellinen sijaintimme ei tällä hetkellä tarjoa vetoapua haasteisiimme – päinvastoin. Vaalimaan matkustajarajaliikenne katkaistiin loppuvuodesta 2023 kokonaan ja tätä katstausta kirjoittaessa liikenne on edelleen jäässä. Näkymä tulevaan on sumea. Painopiste on ainakin toistaiseksi siirtynyt kaupallisista palveluista turvallisuuspalveluihin. Vaalimaan, sekä koko kaakkoisen ja itäisen Suomen, elinvoimaisuus on kansallisesti kriittinen asia ja omien toimiemme lisäksi valtion väliaikaiselle vetoavulle olisikin akuuttia kysyntää. Terve talous luo turvallisuutta.

Mustien pilvien seasta sarastaa onneksi myös auringonsäteitä. Meillä on useita ylpeydenaiheita, kuten yrityksiä, joista haluan nostaa esiin toisena peräkkäisenä vuotena vuoden parhaan oluen palkinnon vuonna 2023 voittaneen Takatalo & Tompurin panimon. Yritystarina hakee vertaistiaan ja on kunnallemme melkoinen vientituote. Toisena yrityksenä todettakoon Virolahden Aurinkovoima Oy. Kyseessä on Fortumin 100 %:sti omistama tytäryhtiö, joka suunnittelee Säkäjärven alueelle teollisen mittakaavan aurinkovoimahanketta. Kerrassaan huippujuttu!

Iloa tuottavat niin ikään koronan jälkeen elpynyt matkailu sekä aktiiviset ihmiset. Virojoki palkittiin vuoden kymenlaaksolaisena kylänä vuonna 2023, minkä lisäksi Bunkkerimuseon ja Arktikan matkailijamäärät ovat olleet koronan jälkeen kasvussa. Virolahteen suuntautuvassa matkailussa on vielä paljon realisoitumatonta potentiaalia ja matkailun edistämisessä, kuten monissa muissa-kin asioissa, on järkevää vetää yhtä köyttä alueen muiden kuntien kanssa.

Tulevaisuuden suunnittelutyötä on tehty osin uudistetulla kokoonpanolla, kun allekirjoittanut sai kunnian tulla valituksi Virolahden järjestyksessään seitsemänneksi kunnanjohtajaksi maaliskuun puolivälissä. Uusi hallintojohtaja aloitti virassaan elokuun alussa ja teknisen toimen suunnittelun johtamisesta on vastannut kunnaninsinööri, joka toimii tällä hetkellä vuonna 2023 eläköityneen teknisen johtajan virassa. Muutokset ja henkilöstövaihdokset näkyivät viime vuonna osin säästyneinä palkkakustannuksina, töiden kasautumisena sekä henkisenä kuormitustekijänä.

Lämmin kiitos kuntapäätäjille, kuntalaisille, yhteistyökumppaneille ja erityisesti juuri henkilöstölle. Vaikka toimintakenttä on ollut vaikea, olen ylpeydellä työskennellyt juuri teidän kanssa!

Virolahdella 18.3.2024

Otto Koskela
Kunnanjohtaja

❖ Virolahden kunnan hallinto ja Kaakon kaksikko -vastuukuntamalli

Virolahden kunta

Virolahden kunnan hallinnosta, edunvalvonnasta ja elinvoiman edistämisestä vastaa Virolahden kunnanvaltuusto ja -hallitus. Toimintaa ohjataan lainsäädännön ja johtosääntöjen mukaisesti. Virolahden valtuustossa on 21 valtuutettua ja kunnanhallituksessa on seitsemän valtuuston valitsemaa jäsentä/varajäsentä. Valtuusto valitsee hallituksen kahden tai neljän vuoden toimikaudeksi.

Virolahden kunnan yleishallinto keskittyy sille lain mukaan kuuluviin hallintotehtäviin ja edunvalvontaan, kunnan elinvoiman edistämiseen ja palvelutuotannon kokonaisuohjaukseen.

Kaakon kaksikko -vastuukuntamalli ja toiminnan organisointi

Virolahden ja Miehikkälän kunnat ovat tuottaneet palvelualueensa yhteiset kuntapalvelut vastuukuntamallilla. Kuntaparin yhteistyöstä on käytetty nimeä Kaakon kaksikko. Yhteistoimintasopimuksessa on määritelty kuntien keskinäiset uudistetut vastuualueet palvelujen tuottamiselle 1.1.2020 alkaen. Kunnilla on ollut tehtävien hoitamista varten yhteiset lautakunnat ja jaostot, joissa on edustajat molemmista kunnista.

Palvelujen järjestämisvastuu Kaakon kaksikossa:

Virolahti (Sivistys ja hyvinvointilautakunta sekä talous- ja henkilöstöhallinto) vastaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen sekä vapaa-ajan ja hyvinvoinnin palveluista. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointipalveluihin ovat kuuluneet koulukuljetukset ja joukkoliikenne ja kotoutumispalvelut. Virolahden kunta vastaa myös molempien kuntien talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista ja toimialariippumattomista tietohallinnon palveluista.

Miehikkälä (Kuntatekniikan lautakunta ja lupajaosto) vastaa maankäytön ja rakentamisen palveluista, katujen ja ympäristön hoidosta sekä tilapalveluista.

ORGANISAATIO

1.1.2020 alkaen

Kuva 1 Kaakon kaksikon organisaatiokaavio

Virolahden ja Miehikkälän kunnanvaltuustojen yhtäpitävillä päätöksillä Kaakon kaksikko -yhteistyö päättyy kuntatekniikan lautakunnan ja lupajaoston alaisten toimintojen sekä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisten toimintojen osalta päivämäärään 31.7.2024. Molemmat kunnat tuottavat siten 1.8.2024 alkaen kaikki edellä mainitut toiminnot itse.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut jatkuvat Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen mukaisina vuoden 2024 loppuun asti.

Talousarvion ja tilinpäätöksen laadinta

Kunnat budjetoivat itsenäisesti yleishallintonsa sekä hoitamiensa yhteisten toimialojen kaikki tulot ja menot siltä osin kuin yhteistoimintasopimuksen mukaisesti vastaavat palvelutuotannosta Kaakon Kaksikossa. Talousarvion käyttötalousoosassa kunnan omat toiminnot ovat yleishallinnossa ja yhteiset toimialoittain siten, että järjestävä kunta budjetoii toimialan kaikki tulot ja menot. Tuloiksi budjetoidaan myös maksusuudet palvelun vastaanottavalta kunnalta. Miehikkälä budjetoii menoiksi sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisten tehtävien sekä talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien maksusuudet Virolahdelle. Vastaavasti Virolahti budjetoii menoiksi kuntatekniikan lautakunnan alaisten tehtävien maksusuudet Miehikkälälle. Talous- ja henkilöstöhallinnon (sis. tietohallinto) menot kohdistetaan Kaakon kaksikon kunnille, muille toimialoille ja ulkopuolisille käyttäjille.

Tilinpäätöksen 2023 luvut sisältävät vuoden 2023 talousarvion tapaan budjetoidut sisäiset vyörytykset. Vyörytettävät sisäiset erät sisältävät ennalta sovitulla perusteilla lasketut sisäiset vuokrat sekä sisäiset talous- ja henkilöstöhallinnon kustannukset. Talous- ja henkilöstöhallinnon nettomenot jaetaan Kaakon kaksikon kuntien kesken vuoden 2022 lopun asukaslukujen mukaisessa suhteessa, lukuun ottamatta ICT-palveluiden kustannuksia, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi. Samoin henkilöstöjaoston ja yhteislautakuntien kustannukset jaetaan puoliksi. Kuntakohtaiset maksuosuudet näistä tukipalvelukustannuksista vyörytetään kunnan sisällä.

Taloushallinnon kustannukset ovat siten tilinpäätöksessä vyörytetty edelleen eri kustannuspaikoille niille kirjattujen ostolaskujen lukumäärien suhteessa. Henkilöstöhallinnon kustannukset on vastaavasti kohdistettu eri kustannuspaikoille vuoden 2023 kustannuspaikkojen osoittamien henkilömäärien suhteessa siten, että ne on muutettu henkilötyövuosiksi. Henkilöstöhallinnon vyörytettävästä määrästä on ensin vähennetty arvioitu työkustannus kokouspalkkioiden maksusta, joka on kohdistettu suoraan kustannuspaikoille.

Vastuukuntamallin vuoksi vastuukunnan toiselle kunnalle järjestämän palvelun osalta vyörytysperusteet on noudettu vastuukunnan kirjanpidosta ja palkanlaskennasta (kustannuspaikan tosite- ja henkilöstömäärät). Sisäiset vuokrat (sis. sähkö- ja lämmityskustannukset ym.) on kohdistettu kustannuspaikoille käytettyjen tilojen neliöiden mukaan. Sisäisten erien vyörytyskirjaukset tehdään kirjanpitoon vuosittain tilikauden lopussa, ennen tilinpäätöksen laatimista.

Toimielinten määrärahojen lisäksi talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetään määrä-, laatu- ja taloudellisuustavoitteet ja toteuma siitä, mitä määrärahoilla tilivuoden aikana on saatu aikaan.

Kaakon kaksikon yhteistoiminnassa kustannustenjakoperiaatteista on siis sovittu seuraavasti: milloin muuta kustannustenjakoperustetta ei ole, kustannukset jaetaan kuntien kesken edellisen tilinpäätöksen virallisten asukaslukujen suhteessa. Viime vuoden tilinpäätöshetkellä (31.12.2022) Miehikkälän kunnan asukasluku oli 1 791 ja Virolahden kunnan 2 9851. Kustannukset tilinpäätöksessä 2023 jaetaan täten suhteessa Miehikkälä 37,5 % ja Virolahti 62,5 %.

Muu alueellinen yhteistoiminta

Alueen ympäristönsuojelu- ja maaseutupalveluita hallinnoi Haminan kaupunki, jätehuoltopalveluiden osalta kunta on osakkaana Kymenlaakson Jäte Oy:ssä ja elinkeinopalveluita tuottaa alueelle Cursor Oy.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyivät uuden hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Kymnsote purkautui. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä Virolahti päätti myös hankkia in house -aseman Kymijoen Ravintopalvelut Oy:stä ja hankkia koulutoimen ja varhaiskasvatuksen ateriat osaomistamaltaan yhtiöltä.

¹ Tilastokeskus: Väestörakenne https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/table/tableViewLayout1/

Tilastotietoja Virolahden kunnasta

VIROLAHDEN KUNTA		
Lähde:		
stat.fi	Avainluvut	2022
km2 1.1.		372
%, 1.1.		47,2
Väkiluku, 2022		2985
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %, 2022		-1,8
Alle 15-vuotiaita, %, 2022		11,2
15-64-vuotiaita, %, 2022		54,8
Yli 64-vuotiaita, %, 2022		34
Ruotsinkielisiä, %, 2022		0,4
Ulkomaan kansalaisia, %, 2022		3,9
Taajama-aste, %, 2022		47,2
Syntyneiden enemmitys, henkilöä, 2022		-37
Kuntien välistä muuttovoittoa/-tappiota, henkilöä, 2022		-23
Perheitä, 2022		860
Asuntokuntia, 2022		1536
Rivi- ja pientaloissa asuvia asuntokuntia, %, 2022		96,4
Vuokra-asunnoissa asuvia asuntokuntia, %, 2021		21,3
Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2021		68,3
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä, %, 2021		21,3
Taloudellinen huoltosuhte, 2021		174,6
Työpaikkaomavaraisuus, 2021		102,4
Alueella asuva työllinen työvoima, 2021		1107
20-64-vuotiaiden työllisyysaste, %, 2021		69,8
Asuinkunnassaan työssäkäyviä, osuus työllisistä, %, 2021		51,2
Työttömien osuus työvoimasta, %, 2021		14,3
Eläkeläisten osuus väestöstä, %, 2021		37,9
Alueella olevia työpaikkoja, 2021		1134
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %, 2021		10,7
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %, 2021		7,4
Palvelujen työpaikkojen osuus, %, 2021		79,9

Asukasrakenne kylittäin	2020	2021	2022
49900 Virojoki	1781	1770	1740
49930 Vaalimaa	158	146	141
49960 Ala-Pihlaja	193	182	179
49860 Klamila	657	655	644
49980 Ravijoki	247	242	238

❖ Yleinen talouskehitys

Yleiset talouden suhdannenäkymät

Suomen talouden kasvu pysähtyi alkuvuonna 2023. Tilannekuva syksyllä oli kaksijakoinen: palvelut olivat vahvassa kasvussa, työllisyystilanne koheni kohenee ja palkat nousivat, mutta teollisuuden tilanne oli selkeästi heikompi ja korkojen noususta johtuen rakentaminen vähentyi huomattavasti. Työmarkkinatilanne oli myös mielenkiintoinen, kun työllisten määrä yhä lisääntyi ja avoimia työpaikkoja on edelleen runsaasti, mutta samaan aikaan työttömyys kääntyi vuonna 2023 nousuun. Tätä ilmiötä selitti työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmat, kun kokemuksen, erityisosaamisen ja koulutuksen riittämättömyyden vuoksi yritysten oli haastavaa löytää osaavia työntekijöitä, ja tietyillä aloilla matalat keskiansiot eivät houkuttele työvoimaa.²

Suomen talous ajautui taantumaan vuonna 2023: talous supistui 0,5 prosenttia vuonna 2023. Inflaatio kuitenkin hidastui nopeasti vuoden 2023 aikana, ja markkinakorot kääntyivät vuoden 2023 lopulla laskuun. Kotitalouksien tulojen arvioitiin kasvavan aiempaa nopeammin. Asuntomarkkina on korkotason voimakkaan nousun myötä hyytynyt, mistä johtuen rakentaminen väheni selvästi vuonna 2023, eikä asuntorakentamisen odoteta lisääntyvän vielä vuonna 2024. Vihreään siirtymään ja digitalisaatioon liittyviä investointisuunnitelmia on paljon ja tuotannollisten investointien näkymät ovatkin tulevaisuudessa poikkeuksellisen valoisat. Tuotannon arvioidaan vähitellen elpyvän, ja valtiovarainministeriön ennusteiden mukaan BKT kasvaa vuonna 2024 0,7 % ja vuonna 2025 2,0 %.

Maailmantalouden elpyminen covid-19-pandemiasta ja Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamasta shokista oli heikkoa vuonna 2023. Pohjainflaatio pysyi pitkään korkealla tasolla monessa taloudessa, vaikka energian hinnan alentuminen näkyikin inflaation hidastumisena. Euroalueen talouskasvu pysähtyi loppuvuonna 2023 ja kokonaistuotanto supistui euroalueella 0,5 % vuonna 2023. Kasvun arvioidaan kuitenkin elpyvän 0,8 %iin vuonna 2024.³

Julkinen talous ja kuntahallinto

Valtionhallinnon menoja vuonna 2023 ovat kasvattaneet Venäjän Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyssodan vaikutuksesta tehdyt panostukset maanpuolustukseen, maahanmuuttoon ja huoltovaramuuteen. Lisäksi valtionhallinnon menoja rasittavat kohonneet korkomenot. Toisaalta covid-19-pandemiasta johtuvien tukimenojen supistuminen sekä hyvä työllisyyskehitys vaikuttavat suotuisasti menojen supistumiseen ja verotulojen kehitykseen. Julkisyhteisöjen alijäämä suhteessa BKT:hen oli 2,5 prosenttia vuonna 2023. Vuonna 2024 nopeutuvasta talouskasvusta huolimatta valtiontalouden alijäämä on jäämässä korkealle tasolle ja uhkana on velkaantumisen kiihtyminen. Työvoiman tarjonnan lisäämiseksi ja edelleen työllisyyden merkittäväksi vahvistamiseksi tarvitaan osaavan työvoiman maahanmuuttoa sekä suuria muutoksia sellaisissa julkisissa etuusjärjestelmissä, joissa etuuden saajien joukko on suuri.

² Valtiovarainministeriön julkaisu – 2023:51 Taloudellinen katsaus kesä 2023:
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-478-3>

³ Valtiovarainministeriön julkaisu – 2023:95 Taloudellinen katsaus talvi 2023:
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-452-3>

Julkisen talouden kehityksen kääntäminen suotuisampaan suuntaan edellyttää sellaisia päätöksiä, joilla hidastetaan julkisen talouden menojen kasvua ja nopeutetaan tulojen kasvua. Vuonna 2023 työnsä aloittaneen hallituksen hallitusohjelmassa pyritään löytämään ratkaisuja edellä kuvattuihin talouspolitiikan ydinkysymyksiin.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja kuntahallinnon tehtävät painottuvatkin nykyisin koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseen. Tämä rakenteellinen uudistus on vaikuttanut huomattavasti kuntahallinnon rahoitusrakenteeseen. Väestörakenteen kehityksestä johtuen lapsi- ja nuorisoikäluokkiin kohdistuva palvelutarve on laskeva, mutta useissa kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ilman kuntayhteistyötä ovat rajalliset. Kunta-alan palkat nousevat ns. yleistä linjaa enemmän palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskevan viisivuotisen kehittämissuunnitelman vuoksi. Palkkatarkistuksista huolimatta kunta-ala kärsii osajapulasta mm. sivistystoimissa sekä teknisessä toimessa, mikä vaikeuttaa palvelujen järjestämistä ja hankkeiden toteuttamista. Hyvinvointialueiden alijäämä suhteessa BKT:hen oli ensimmäisen toimintavuoden jälkeen noin 0,5 prosenttia. Suunnitelluista mittavista sopeutustoimista huolimatta hyvinvointialueiden alijäämän ei odoteta korjaantuvan tulevien viiden vuoden ennustejakson aikana.

Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalvelut siirretään kuntien vastuulle. Muutos lisää edelleen kuntatalouden menoja, mutta valtionosuuksia kasvatetaan kustannuksia vastaavasti. Uudistuksen myötä kuntien henkilöstömäärä kasvaa ja yleisellä työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen.

Julkisten investointien määrän arvioidaan kasvavan lähivuosina mm. kyberturvallisuuden, rajavalvonnan ja maanpuolustuksen vahvistamisen sekä EU:n investointirahoituksen vuoksi. Kuntahallinnon investointipaineiden arvioidaan pysyvän mittavina jatkossakin mm. kertyneen korjausvelan ja väestön muuttoliikkeen vuoksi, mutta rahoituskustannusten nousu ja työvoimapula voivat myös lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen.

Alueellinen työllisyystilanne

Kaakkois-Suomen työ ja elinkeinotoimistossa oli vuoden 2023 joulukuun lopussa 17 009 työttöntä työnhakijaa. Työttömien määrä oli 2 290 henkilöä (+16 %) suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa työttömänä joulukuussa 2023 oli 297 648 henkilöä, mikä on 14 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Kaakkois-Suomessa 13,5 %. Kymenlaaksossa osuus oli 13,3 % ja Etelä-Karjalassa 13,6 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli joulukuussa 11,2 %. Työttömyysasteet vaihtelevat kunnittain melko paljon, mutta suurimmassa osassa Kaakkois-Suomen kuntia työttömyysaste on korkeampi kuin valtakunnallisesti. Virolahdella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2023 noin 12,6 %.⁴

⁴ ELY, Kaakkois-Suomen työllisyyskatsaus 2023 : https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/49823035/Tyollisyyskatsaus_joulukuu_2023.pdf/4ec43f69-57cd-2859-c06b-811abfc86bd4?t=1706162777661

Alueellinen väestökehitys

Kymenlaakson väestömäärä on ollut pitkään laskussa muuttotappiosta ja väestön ikärakenteesta johtuen. Vuoden 2023 aikana Virolahden asukasluku on edelleen vähentynyt tasaisesti.⁵ Kuntien välinen nettomuutto oli Virolahden osalta väestömuutosten ennakkotietojen mukaan 2023 Q4:n mukaan 0.⁶

Väkiluvun ennakkotieto 2023

Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
2985	2978	2978	2976	2972	2965	2960	2942	2931	2947	2930	2927

❖ Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Keskeisimmät vaikuttimet Virolahden kunnan toimintaan ja talouteen

Hyvinvointialueuudistus muutti kunnan rahoitusrakennetta voimakkaasti: verotulojen suhteellinen merkitys kokonaisrahoituksesta korostuu vuodesta 2023 alkaen. Virolahden kunnan valtionosuuksien perusosa aleni 6 029 797 eurosta 710 260 euroon. Kunnallisverotus laski vuodelle 2023 lain nojalla 12,64 %-yksikköä ja yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuudesta kolmannes siirtyi valtiolle. Vuodelle 2023 siirtyneet niin kutsutut verohännät paransivat vuoden 2023 verotulokertymiä Virolahden kunnassa arviolta noin 200 000 euroa. Marraskuussa Valtionvarainministeriö ilmoitti vuoden 2022 verotuksen ja lopullisen sote-uudistuksen rahoituksen siirtolaskelman valmistuttua, että kuntien valtionosuuksia leikataan edelleen vuosina 2025-27. Tämä heikentää entisestään myös Virolahden kunnan toimintaedellytyksiä, sillä lisäleikkauksen vaikutus Virolahden kunnalle on vajaat 400.000 euroa vuodessa vuodesta 2025 alkaen. Vaikka valtionosuusjärjestelmää ollaan uudistamassa, ei ole todennäköistä, että ikärakenteeltaan jo nyt ikääntyneet kunnat, kuten Virolahti, hyötyisivät uudistuksesta.

Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainassa on jatkunut läpi vuosien 2022 ja 2023. Matkustaja- ja tavaraliikenne Vaalimaalla on vaihdellut pakotteista ja rajoituksista riippuen vuosina 2022 ja 2023, ja liikennevirrat ovat olleet huomattavan alhaisella tasolla. Venäjän Suomeen kohdistaman hybridivaikuttamisen ja Suomen itärajalalle kohdistuneen sääntöjenvastaisen maahantulon vaikutuksesta valtioneuvosto teki marraskuussa 2023 päätöksen sulkea Suomen ja Venäjän välisen maaran rajanylityspaikat kokonaan määräajaksi. Määräaika on jatkettu huhtikuulle 2024, ja tulevaisuudennäkymä myös Virolahden kunnan näkökulmasta on hyvin epävarma. Rajoitukset matkustajaliikenteessä vaikuttivat voimakkaasti Virolahden kunnan alueella toimivien yritysten kaupallisiin kehitysnäkymiin ja todennäköisesti heikensivät vuonna 2022 konkurssiin menneen Zsar Outlet-kiinteistön jälleenmyyntikelpoisuutta. Edellä mainituista syistä työllisyyskehitys alueella vaikuttaa nihkeältä ja investoinnit ovat olleet toistaiseksi jäässä.

⁵ Tilastokeskus - väestörakenteen ennakkotiedot alueittain: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vamuu/statfin_vamuu_pxt_11lj.px/

⁶ Tilastokeskus - väestömuutosten ennakkotiedot alueittain: https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vamuu/statfin_vamuu_pxt_11lk.px/table/tableViewLayout1/

Päätökset Kaakon kaksikko -yhteistyön päättämisestä ja kuntaliitosselvityksestä Haminan kanssa

Virolahden ja Miehikkälän kunnat ovat vuonna 2023 tuottaneet sopimuksella määritellyt palvelut vastuukuntamallilla seuraavasti: Virolahti vastaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä, perusopetuksesta ja toisen asteen koulutuksesta, vapaa-ajan ja hyvinvoinnin palveluista sekä kulkuljetuksista ja joukkoliikenteestä. Virolahden järjestämisvastuulla ovat lisäksi molempien kuntien talous- ja henkilöstöhallinnon sekä toimialariippumattomien tietohallinnon palveluiden tuottaminen. Miehikkälä vastaa maankäytön ja rakentamisen palveluista, katujen ja ympäristön hoidosta sekä tilapalveluista myös Virolahden alueella.

Virolahden ja Miehikkälän kunnanvaltuustot päättivät kevään ja kesän 2023 aikana, että Kaakon kaksikko –yhteistoiminta puretaan sivistys- ja hyvinvointitoimialalla sekä kuntatekniikan toimialalla 31.7.2024 alkaen. Yhteistyö talous- ja henkilöstöhallinnon osalta jatkuu ainakin tilikauden 2024 loppuun asti. Kaakon kaksikko –yhteistyön päättäminen tulee olemaan taloudellisesti ja toiminnallisesti suuri muutos, johon on Virolahdella suunnitelmallisesti valmistauduttu vuonna 2023. Organisaatiomuutoksen valmistelu käynnistettiin lokakuussa 2023 käynnistämällä Virolahden kunnan sivistys- ja hyvinvointipalveluita koskevat muutosneuvottelut, joiden tavoitteena oli muokata toimialan johtamisjärjestelmä ja organisaatorakenne vastaamaan Virolahden kunnan palveluverkon tarpeita ja toimialan palvelutarjontaa 1.8.2024 alkaen.

Virolahden kunnanvaltuusto päätti 4.9.2023 käynnistää kuntaliitosselvityksen Virolahden kunnan ja Haminan kaupungin välillä. Kuntaliitosselvityksen on määrä valmistua ripeällä aikataululla siten, että valtuustot päättävät mahdollisesta 1.1.2025 toteutettavasta kuntaliitoksesta 7.5.2024. Kuntaliitosselvitystyön tavoitteena on selvittää, onko yhtenä kuntana tai kaupunkina mahdollisuus vastata paremmin kuntien tulevaisuuden haasteisiin sekä paremmat edellytykset järjestää alueen asukkaiden palvelut ja niiden tarvitsema rahoitus pidemmällä aikavälillä.

Henkilöstö

Kaakon kaksikon kuntien hallinto-organisaatiossa on tapahtunut vuonna 2023 useita henkilövaihdoksia. Virolahden uutena kunnanjohtajana aloitti maaliskuussa 2023 entinen hallintojohtaja Otto Koskela, ja elokuussa uutena hallintojohtajana aloitti Sanna Lahti. Pitkäaikaisen teknisen johtajan Markku Uskin eläköidyttyä virkaa ei ole täytetty, ja tehtävää vt. teknisenä johtajana hoitaa kunnaninsinööri Sami Nivuslammi. Pitkäaikainen henkilöstösihteeri Liisa Korpas eläköityi alkuvuodesta 2024 ja hänen seuraajansa Sanna Korpela on aloittanut työt kesällä 2023. Myös Miehikkälä sai uuden kunnanjohtajan: Anne Ukkonen aloitti työt kesäkuussa 2023.

Virolahden kunnanhallitus päätti 9.10.2023 käynnistää Virolahden sivistys- ja hyvinvointipalveluita koskevat muutosneuvottelut, joiden tavoitteena oli muodostaa toiminnallisesti tehokas ja oikein mitoitettu organisaatio kyseiselle toimialalle Kaakon kaksikon yhteistoiminnan jälkeiselle ajalle 1.8.2024 alkaen. Joulukuussa 2023 Virolahden kunnanvaltuusto hyväksyi siihen mennessä käytyjen neuvotte- lujen tuloksena määritellyt toimenpiteet ja päivitetyn sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtamisraken- teen 1.8.2024 alkaen.

Toimialaan liittyviä yhteistoimintaneuvotteluja päätettiin vielä jatkaa alkuvuodesta 2024 mm. opetus-toimen henkilöstöä koskevien muutosten sekä toimialan henkilöstön tehtävänkuvien päivittämistarpeen vuoksi. Näiden neuvottelujen vaikutukset tulevat voimaan 1.8.2024 lukien, kun Virolahden järjestämävastuulla ei enää ole Miehikkälän kunnan sivistys- ja hyvinvointipalvelut.

Lukuisista henkilöstövaihdoista ja kapeasta henkilöstömitoituksesta huolimatta kunnan palvelut ovat edelleen toimineet häiriöttä. Kasautuneet työtehtävät ja toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ovat kuitenkin verottaneet kunnan kykyä kehittää toimintaansa ja palveluitaan. Toimintaympäristössä tapahtuneista muutoksista johtuva epävarmuus henkilöstön keskuudessa on näkynyt mm. työterveyshuoltopalveluiden kasvaneena kysyntänä.

Strategiapäivitys ja talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet

Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttama rahoitusepätasapaino sekä Ukrainan sodan jatkumisen myötä kasvaneet turvallisuusuhat Venäjällä ja rajoitukset itärajan liikenteessä määrittivät pitkälti kunnan toimintaympäristöä ja taloutta vuonna 2023. Kaakon kaksikko –yhteistoiminnan päättymisen taloudelliset vaikutukset Virolahden kunnalle kyetään luotettavasti arvioimaan vasta myöhemmässä vaiheessa, sillä yhteistoiminnan purkautumisesta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset vaikuttavat molempien kuntien vuoden 2024 menokertymään. Toimintaympäristön muutoksiin on reagoitiin vuonna 2023 päivittämällä Virolahden kuntastrategia vuodesta 2024 alkaen. Tavoitteena on valituilla toimenpiteillä tasapainottaa kunnan talous ja toiminta siten, että kuntalaisten verotus pysyy kohtuullisella tasolla. Kaakon kaksikko-yhteistyö päättyy keskeisiltä osin 1.8.2024 alkaen, minkä johdosta Virolahden tulee organisoida palvelunsa ja toimintonsa uudelleen. Tavoitteena on turvata laadukkaat ja saavutettavat palvelut pitkällä aikavälillä osaavan ja sitoutuneen henkilöstön avulla. Kunnan elinvoimaisuus pyritään turvaamaan hyödyntämällä vihreän siirtymän mahdollisuudet, huolehtimalla asuinympäristön viihtyvyydestä ja rakentamalla matkailupalveluita ja tapahtumia luontaisten vahvuuksien ympärille.

Merkittävästi muuttuneen ja muuttuvan toimintaympäristön johdosta kunta tarkastelee kriittisesti omaa palvelurakennettaan ja organisaatiotaan vastatakseen ennen kaikkea hyvinvointialueuudistuksen myötä voimakkaasti muuttuneen rahoitusrakenteen tuomiin taloudellisiin haasteisiin. Toimenpiteillä pyritään palauttamaan ensivaiheessa kuntakonsernin toiminnan rahavirta positiiviseksi. Pitkän tähtäimen palveluverkkosuunnittelua ja investointien tarveharkintaa hyödyntäen, ja tarvittaessa omaisuuseriä realisoiden on kunnan tavoitteena taloussuunnitelmakauden 2024-2026 aikana saada katettua konsernitaseeseen kertyneet alijäämät.

Investoinnit 2023

Vuoteen 2022 verrattuna kunnan nettoinvestointien taso laski huomattavasti. Vuonna 2022 valmistuneiden Virojoen päiväkotirakennuksen ja sote-keskuksen muutos- ja remonttitoiden jälkeen keskityttiin vuonna 2023 vain peruskorjaus- ja ylläpitoinvestointeihin. Investoinnit kohdistuivat käytännössä katu- sekä vesi- ja viemäriverkon korjaustöihin sekä yläkoulun teknisentyötilan purunpoistojärjestelmän korjaukseen. Nettoinvestoinnit laskivat vuoden 2022 yli 3,1 miljoonasta eurosta vajaaseen 0,3 miljoonaan euroon vuonna 2023. Investointiohjelma toteutui vuonna 2023 vain noin 65 prosenttisesti, sillä mm. suunnitellut lämmitystaparemontit lykkääntyivät kohonneiden rahoituskustannusten sekä osin myös lämpökeskuksen pitkittyneen kaavoitusprosessin vuoksi tulevaisuuteen.

Verotulot ja valtionosuudet vuonna 2023

	TA2023	Toteuma 2023	Ero talousarvioon
VEROTULOT			
Kunnallisvero	4 780 000	4 870 800	90 800
Yhteisövero	847 000	713 126	-133 874
Kiinteistövero	1 519 000	1 602 006	83 006
Yhteensä	7 146 000	7 185 933	39 933
VALTIONOSUUDET			
Peruspalveluiden VO	699 800	710 260	10 460
Verotuloihin perustuva VO	896 700	896 712	12
Muu opetus- ja kulttuuritoimen VO	-40 800	-11 729	29 071
Veromenetyksen kompensatio	626 200	632 604	6 404
Yhteensä	2 181 900	2 227 847	45 947

Sekä verotulot että valtionosuudet toteutuivat vuonna 2023 likimain oletetussa tasossa.

Lainamäärä ja lainoituksen hinta

Vuoden 2022 aikana inflaatio ja korkojen nousu oli poikkeuksellisen voimakasta ja korkojen nousu jatkui aina vuoden 2023 loppupuolelle saakka. Korkean lainamäärän vuoksi korkotason nousulla on vaikutusta sekä kunnan että sen konserniyhtiöiden rahoituskustannuksiin.

Virolahden kunta varautui alkuperäisessä talousarviossaan nostamaan yhteensä 1,6 miljoonaa euroa lisää lyhytaikaista lainaa, mutta uutta lainaa jouduttiin lopulta nostamaan 1,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin suunnitellusti 400 000 euroa, jolloin lainakannan muutos oli tilikaudella 600 000 euroa.

Vuonna 2023 korkokulut kasvoivat vuoden 2022 tasosta yli 460 000 euroa. Kun 3 kk:n Euribor:n korkotaso oli osan vuotta yli 3,5 %, heikensi se korkosuojaksen vaikutusta kunnan näkökulmasta. Tilanne korkojen ja rahoituksen hintakehityksen osalta näyttää hieman paremmalta nyt tilinpäätöksen laadintahetkellä, kun korkotaso on kääntynyt alkuvuodesta laskuun. Pitkien korkojen ennakoitaan asettuvan nyt noin 2,5 % tasolle vuoden 2025 aikana.

Kymenlaakson Sähkön osingot

Kymenlaakson Sähkön tuloskyky ja omistajatuloutus toteutuivat myös vuoden 2023 osalta selvästi odotettua heikompana. Rahoitustuottoja oli kaikkiaan talousarviovaiheessa budjetoitu 200 000 euroa, mutta ne jäivät noin 107 000 euroon.

Hyvinvointialueelle siirtynyt ja kuntaan jäävä rahoitus

Sote-laskutuksen kasvulla vuosina 2021 ja 2022 on kauaskantoisia seurauksia, sillä kuntien hyvinvointialueelle siirtyvät menot määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 kustannustason mukaisesti. Siirtynyt kustannustaso leikkasi kunnan verotulo- ja valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen. Peruspalveluiden valtionosuusrahoitus tippui Virolahdella kasvaneiden sote-kustannusten myötä yli 80 % vuodelle 2023.

Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien verotuloja siirrettiin valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennettiin 13,26 %-yksiköllä ja valtion verotusta kiristettiin vastaavasti. Lisäksi kuntien yhteisöveron jako-osuudesta siirtyi kolmannes valtiolle.

Päätös Kaakon kaksikko –yhteistyön päättämisestä

Virolahden kunta lähestyi syksyllä 2022 Miehikkälän kuntaa tiedustelulla, jossa Virolahti esitti Miehikkälälle ensisijaisesti kuntaliitostunnusteluiden aloittamista ja toissijaisesti Kaakon kaksikko -yhteistoimintasopimuksen uudelleen neuvottelua. Eesityksen perusteena oli, että nykyisessä muodossaan Virolahti ei saavuta Kaakon kaksikko -yhteistyössä yhteistyösopimuksessa määritettyjä tavoitteita läheskään riittävällä tasolla.

Miehikkälän kunta kieltäytyi kuntaliitostunnusteluista Virolahden kanssa. Tämän jälkeen kunnat aloittivat neuvottelut muutoksista Kaakon kaksikko -yhteistyöhön. Neuvotteluita käytiin yhteisen Kaakon kaksikon palveluohjaustyöryhmän laajennetulla kokoonpanolla loppuvuodesta 2022 ja neuvottelut jatkuivat alkuvuonna 2023, mutta päättyivät tuloksettomina. Kevään ja kesän 2023 aikana Miehikkälän ja Virolahden kunnanvaltuustot päättivät, että Kaakon kaksikko –yhteistoiminta puretaan kuntatekniikan toimialalla sekä sivistys- ja hyvinvointitoimialalla 31.7.2024 alkaen. Yhteistyö talous- ja henkilöstöhallinnon osalta jatkuu ainakin tilikauden 2024 loppuun asti. Tästä johtuen Virolahden kunta käynnisti loppuvuonna 2023 sivistys- ja hyvinvointipalveluita koskevat muutosneuvottelut, joilla tavoitellaan toiminnallisesti ja taloudellisesti toimivaa henkilöstöorganisaatiota Kaakon kaksikko –yhteistoiminnan päättymistä seuraavalle ajalle 1.8.2024 alkaen.

❖ Kunnan henkilöstö

Henkilöstöä ja sen tunnuslukuja koskevat tiedot raportoidaan erikseen laadittavassa henkilöstöraportissa. Henkilöstöraportti laaditaan yhteisenä asiakirjana Kaakon kaksikon kunnille.

❖ Ympäristöasiat

Vuonna 2020 päivitetystä kuntastrategiassa laadukas asuinympäristö on yksi kunnan strategisista painopisteistä. Jätehuolto ja jätevedenpuhdistus hoidetaan alueellisena yhteistyönä. Yhteistyöllä saavutetaan hyvä asiantuntemus ja riittävä käsittelykapasiteetti. Jätehuollon palvelutehtävää hoitaa Kymenlaakson Jäte Oy ja jäteveden puhdistuksen Kymen Vesi Oy.

Tiedossa olevat mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet ovat kolme lopetettua kaatopaikkaa, joista otetaan kaksi kertaa vuodessa vesistönäytteitä. Näytteissä ei ole havaittu sellaisia poikkeamia, jotka aiheuttaisivat toimenpiteitä. Klamilan koulun ja päiväkodin lämmitys tapahtuu maalämmöllä ja muissa suurimmissa kiinteistöissä lämmitysmuotona oli vielä vuonna 2022 maakaasu, sittemmin kaasun voimakkaan hinnannousun seurauksena öljy. Lämmitysjärjestelmien uudistaminen onkin yksi keskeisimmistä kehittämiskohteista kunnassa ja sen tytäryhteisöissä tulevina vuosina.

❖ Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin tai niiden rikkomiseen liittyviä riskejä. Suvaitsevaisuus, inhimillisuus ja tasa-arvo ovat Virolahden perusarvoja ja ne ovat kirjattu myös kuntastrategiaan.

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

❖ Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan taloustilanne

Virolahden taloustilanne on erittäin haastava. Konsernitaseeseen on kertynyt tilinpäätöshetkellä yli 2,9 miljoonaa euroa alijäämiä ja konsernin vuosikate on nollan pinnassa. Emokunnan vuosikate on negatiivinen. Kunnan toiminta vaatii raskasta sopeuttamista, sillä tuloverotuksen taso on verrattain korkea. Tuloverotusta kiristettiin 1,0 %-yksikköä vuodelle 2024. Toimintakattetta tulisi parantaa lähes 25 %.

Sote-laskutuksen kasvulla vuosina 2021 ja 2022 on kauaskantoisia seurauksia, sillä kuntien hyvinvointialueelle siirtyvät menot määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 kustannustason mukaisesti. Siirtynyt kustannustaso leikkasi kunnan verotulo- ja valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen. Kunnan rakenteellinen alijäämä on laskentavasta riippuen 2,0 - 2,5 miljoonan euron luokkaa.

Kaakon kaksikko -yhteistoiminnan purkaminen

Virolahden ja Miehikkälän kuntien valtuustot päättivät vuonna 2023 purkaa Kaakon kaksikko -yhteistyön vuoden 2024 aikana. Päätös on merkittävä ja tuo molemmille kunnille toiminnallisia haasteita mutta myös mahdollisuuksia uudelleen organisoida toimintansa.

Turvallisuus

Laajamittaisempi sota on jatkunut Ukrainassa jo yli kaksi vuotta eikä loppua ole toistaiseksi nähtävissä. Päinvastoin, maailmanlaajuinen geostrateginen tilanne näyttää entistä jännitteisemmältä. Suomesta tuli vuonna 2023 puolustusliitto Naton jäsenmaa.

Turvallisuustilanne on tällä hetkellä vakaa, mutta ilmassa leijuu runsaasti epävarmuutta. Vaikuttamiseen, erityisesti laajamittaiseen maahantuloon itärajalla taikka tietoliikenneyhteyksien häiriöihin tulee edelleen varautua.

Itärajan tilanne

Tällä hetkellä näyttää siltä, että Venäjän sotaretkellä tulee olemaan vielä pitkä häntä rajaliikenteen avautumista ajatellen. Tällä on suhteellisesti valtava negatiivinen vaikutus Virolahden kunnan työllisyyteen, elinkeinotoimintaan ja sen kehittymisen näkyymiin.

Venäjän vastainen matkustajaliikenne katkaistiin kokonaan vuoden 2023 loppupuolella ja raja on toistaiseksi kiinni. Esimerkiksi Vaalimaalla valmistaudutaan tällä hetkellä kaupallisen liikenteen sijasta lähinnä mahdolliseen laajamittaiseen maahantuloon.

Kunnan uudet mahdollisuudet

Venäjän hyökkäyssodan seurannaisena vihreä siirtymä on nopeutunut ja myös Etelä-Kymenlaaksossa on otettu harppauksia eteenpäin. Virolahdella on potentiaalia uusiutuvan energian, esim. aurinkovoiman, saralla. Virolahden Aurinkovoima Oy:n aloitteesta tehtävää kaavaa onkin edistetty tavoitellisesti vuoden 2023 ja alkuvuoden 2024 aikana.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Virolahden kunnan toimintaan ja toimintaympäristöön liittyy useita epävarmuustekijöitä, joista seuraavassa on pyritty erittelemään tämän hetken arvion mukaan keskeisimmät.

Taloustilanne

Suurin huolenaihe on edelleen kunnan erittäin vaikea taloustilanne, mitä on hyvin vaikeaa sopeuttaa omin voimin. Rakenteellinen vuosittainen alijäämä on laskentatavasta riippuen noin 2,0 - 2,5 miljoonaa euroa. Taloustilanteen jatkuessa nykyisen kaltaisena kunnalla on aito riski joutua Valtionvarainministeriön arviointimenettelyyn tilikauden 2024 päätteeksi. Toisaalta tilanteella saattaa olla pidemmällä aikavälillä vaikutusta myös rahoituksen saatavuuteen.

Ukrainan sodan vaikutukset turvallisuuteen ja kunnan elinvoimaisuuteen

Ukrainan sota ja sen vaikutukset yleiseen turvallisuuteen ja Virolahden kunnan elinvoimaisuuteen on akuutein ja toinen hyvin keskeinen epävarmuustekijä. Sodan arvioituja vaikutuksia on käsitelty laajemmin aiemmassa osiossa *Arvio tulevasta kehityksestä*. Virolahti on rajanylityskuntana erityisasemassa ja erilaista vaikuttamista kohdistuu enenevässä määrin hyvin todennäköisesti Suomeen ja Virolahteen tulevaisuudessa. Vaikuttamiskeinoja voivat olla muun muassa laajamittainen maahantulo tai tietoliikenneyhteyksien häiriöt.

Väestönkehitys

Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt erityisesti hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen palvelutarvetta sekä sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan 2020-luvulla. Myös hallituksen tekemät pysyväluonteiset menonlisäykset, kuten oppivelvollisuusiän nostaminen, kasvattavat väestönkehityksen, kunnalta edellytettyjen palveluiden ja rahoituksen epäsuhtaa. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen kaventaa osaltaan veropohjaa.

Virolahti seuraa tässä muuta Kymenlaaksoa ja vuoden 2023 alussa kunnan väkiluku laski alle 3000 ihmiseen. Väkiluku vaikuttaa kunnassa laajasti ja demografisten tekijöiden taittamiseksi tarvitaan johdonmukaista ja päättäväistä toimintaa.

Henkilö- ja järjestelmäriskit

Kunnan toiminnallisista riskeistä merkittävimmät ovat edelleen henkilöriskejä. Useampi tehtävä kunnan tehtäväkentässä on ns. yhden henkilön varassa ja tietyissä tapauksissa sijaisjärjestelyt ovat vaikeasti järjestettävissä. Samoin tiettyjen ammattien tehtävissä on havaittavissa rekrytointi- ja saatavuusongelmia. Henkilö- ja järjestelmäriskit sekä ja rekrytointihaasteet korostuvat entisestään, kun Kaakon kaksikko -yhteistoiminta päättyy. Henkilöriskejä on kriittisissä toiminnoissa pyritty lieventämään yhteistyösopimuksilla muiden alueen kuntien kanssa, kuten palkkahallinnon osalta Haminan kanssa.

Rahoitus

Kunnan lainakannasta valtaosa on lyhytaikaista lainaa, joka tulee jälleenerahoittaa vuosittain. Lyhytaikainen lainakanta altistaa kunnan suurehkolle korkoriskille ja markkinahäiriötilanteissa myös saatavuushaasteita voi esiintyä. Korkoriskiä suojaa vuoteen 2027 saakka osin aiemmin toteutetut suojaustoimenpiteet. Kunnan velkaantumireservi on käytetty ja kunnan keskeinen tehtävä on kääntää vuosikate takaisin positiiviseksi, jotta investointien jälkeen on mahdollista nettomääräisesti vähentää lainoja.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kuntalain 12 luvussa säädetään hallintomenettelyistä ja sen 90 §:n mukaan hallintosäännössä on määrättävä hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kunnassa. Hallintosäännön 9 ja 10 luvut käsittelevät ulkoista valvontaa ja sisäistä valvontaa sekä sisäistä tarkastusta. Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä:

1. Hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat.
2. Valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti.
3. Antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.
4. Vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kunnan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.
5. Hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinnan-, valvonnan-, johtamisen- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta.
6. Vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kunnan toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan.
7. Antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanjohtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kunnanhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

Sisäisen valvonnan ohje

Sisäisen valvonnan toteuttamisesta on laadittu Kaakon kaksikon yhteinen Sisäisen valvonnan ohje. Sisäisen valvonnan yleisestä toteuttamisesta (Kohta 4.2.) todetaan seuraavaa:

”Sisäinen valvonta toteutetaan vertailemalla toimintayksiköiden ja niissä toimivien henkilöiden toiminnan tuloksia ja toimintatapaa säädettyihin lakeihin, kunnan toimintojen järjestämisestä annettuihin eri säännöksiin ja ohjeisiin, kuntaa sitoviin sopimuksiin, sekä varattuihin resursseihin ja toimintatavoitteisiin. Kunnan rahavarojen valvonta on järjestettävä aukottomasti.

Sisäiseen valvontaan liittyvä sisäinen tarkkailu on jatkuvaa toimintaa liittyen työvaiheiden, erillisten toimenpiteiden ja päätösten sekä varojen käytön valvontaa. Se on jokaisen esimiehen johtamisen perustehtävä. Tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikea-aikaisesti ja hyväksyttävällä tavalla sekä niihin osoitetuilla resursseilla. Sisäinen tarkkailu kuuluu luonnollisena osana palvelujen järjestämiseen. Esimies valvoo töiden suorittamista ja hankkii tietoja asetettujen tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

Sisäisessä valvonnassa tulee erityisesti kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

- *päätösten ja sopimusten valmistelu on huolellista*
- *päätökset ja sopimukset on tehty perustellusti, laillisesti eikä toimivaltaa ole ylitetty*
- *päätösten käsittely, toimeenpano ja tiedoksianto on tehty oikein viivyttämättä*
- *sopimuksia on valvottu tehokkaasti*
- *resurssien käyttö on asianmukaista ja tehokasta*
- *toimintariskit ovat hallinnassa, jotta asetetut tulostavoitteet on saavutettavissa*
- *henkilöstön toiminta on vastuullista ja hyvän hallintotavan mukaista*
- *kunnan tietojärjestelmien fyysinen turvallisuus on hoidettu.”*

Ohjeessa linjataan yleisohjeisohjeistuksen lisäksi sisäisen valvonnan erityismääräyksistä sekä riskienhallinnasta. Ohje on ladattu Kaakon kaksikon Intraan. Vaikka ohje on pääosin toimiva ja käytäntöön soveltuva, tulisi se päivittää. Ohje on tullut voimaan 1.3.2010, minkä jälkeen hallintosääntö, hankintalaki, tehtävänimikkeet jne. ovat muuttuneet useaan otteeseen. Tavoitteena on päivittää sisäisen valvonnan ohje taloussuunnitelmakaudella 2024 - 2026.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuottoja kertyi tilikaudella 2023 yhteensä 7,02 miljoonaa euroa, mikä on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna yhteensä yli 0,4 miljoonaa euroa enemmän. Myyntituotot toteutuivat lähes 310 000 euroa arvioitua suurempina.

Toimintakulut (n. 16,3 miljoonaa euroa) toteutuivat vain noin 71 000 euroa alkuperäistä budjettia suurempina, jolloin toimintakate (-9,3 miljoonaa euroa) toteutui lähes 340 000 euroa arvioitua parempana.

Myös valtionosuudet ja verotulot toteutuivat yhteensä lähes 86 000 euroa alkuperäistä talousarviota suurempina. Korko- ja rahoitustuotot jäivät vuonna 2023 yli 100 000 euroa budjetoitua alhaisemmiksi, kun taas korko- ja rahoituskulut toteutuivat noin 33 000 euroa alkuperäistä budjettia suurempina. Lainasalkkua osin suojaavan koronvaihtosopimuksen vaikutukset näkyvät tuloslaskelman korkotuotoissa.

Emokunnan vuosikate oli noin 0,3 miljoonaa euroa negatiivinen, mutta toteutui lähes 50 % oletettua parempana. Suunnitelman mukaisia poistoja tehtiin 1,5 miljoonaa euroa. Lisäpoistoja tai olennaisia alaskirjauksia ei tilikaudella tehty. Tilikauden 2023 tulos toteutui noin 1,8 miljoonaa euroa alijäämäisenä, kun talousarvion laadinnan yhteydessä oli varauduttu jopa 2,1 miljoonan euron alijäämään.

❖ Tuloslaskelma ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA	2023	2022
<u>Toimintatuotot</u>		
Myyntituotot	4 130 001,54	3 893 825,22
Maksutuotot	85 950,20	113 125,90
Tuet ja avustukset	305 318,56	248 905,78
Muut toimintatuotot	2 500 387,36	2 465 284,80
Toimintatuotot	7 021 657,66	6 721 141,70
Valmisteverastojen muutos		
Valmistus omaan käyttöön		
<u>Toimintakulut</u>		
<u>Henkilöstökulut</u>		
Palkat ja palkkiot	-5 832 430,88	-5 609 110,01
Eläkekulut	-1 177 717,87	-1 304 282,26
Muut henkilösivukulut	-190 847,80	-176 370,21
Henkilöstökulut	-7 200 996,55	-7 089 762,48
Palvelujen ostot	-5 124 426,34	-19 698 524,68
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 576 189,38	-1 831 288,11
Avustukset	-532 864,57	-318 861,44
Muut toimintakulut	-1 853 795,28	-1 939 144,64
Toimintakulut	-16 288 272,12	-30 877 581,35
TOIMINTAKATE	-9 266 614,46	-24 156 439,65
Verotulot	7 185 933,11	11 952 670,91
Valtionosuudet	2 227 847,00	10 898 268,00
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	89 993,12	24 090,42
Muut rahoitustuotot	107 139,05	90 473,50
Korkokulut	-633 046,83	-171 052,59
Muut rahoituskulut	-3 368,28	-8 505,75
Rahoitustuotot ja -kulut	-439 282,94	-64 994,42
VUOSIKATE	-292 117,29	-1 370 495,16
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 511 875,97	-1 410 689,04
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-1 511 875,97	-1 410 689,04
TILIKAUDEN TULOS	-1 803 993,26	-2 781 184,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 803 993,26	-2 781 184,20

Toiminnan rahoitus

❖ Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Kunnan rahoituslaskelma	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	-292 117,29	-1 370 495,16
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-4 920,00	-371 022,22
Toiminnan rahavirta	-274 747,93	-1 741 517,38
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-262 498,92	-3 353 551,71
Rahoitusosuudet investointimenoihin		242 949,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 920,00	13 355,71
Investointien rahavirta	-279 868,28	-3 097 246,71
Toiminnan ja investointien rahavirta	-554 616,21	-4 838 764,09
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset		-10 820,00
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset		-10 820,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-400 000,00	-400 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	4 500 000,00
Lainakannan muutokset	600 000,00	4 100 000,00
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	411 357,80	-11 786,71
Korottomien velkojen muutos	-974 533,57	327 946,31
Muut maksuvalmiuden muutokset	-563 175,77	316 159,60
Rahoituksen rahavirta	36 824,23	4 405 339,60
Rahavarojen muutos	-517 791,98	-433 424,49
Rahavarat 31.12.	869 442,80	1 387 234,78
Rahavarat 1.1.	1 387 234,78	1 820 659,27
Rahavarojen muutos	-517 791,98	-433 424,49

Rahoitusasema ja sen muutokset

❖ Tase ja tunnusluvut

KUNNAN TASE	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	669 915,53	715 521,77
Muut pitkävaikutteiset menot	629 767,62	679 626,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	1 299 683,15	1 395 148,34
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 464 412,53	6 464 412,53
Rakennukset	13 534 710,35	14 344 790,99
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 392 399,50	7 742 520,72
Koneet ja kalusto	30 121,81	13 385,57
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	11 536,24
Aineelliset hyödykkeet	27 421 644,19	28 576 646,05
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	3 047 256,73	3 047 256,73
Kuntayhtymäosuudet	67 613,29	1 206 589,13
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	196 868,59	196 868,59
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	434 213,74	433 123,74
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	572 811,09	572 811,09
Muut saamiset	218 519,75	218 519,75
Sijoitukset	4 537 283,19	5 675 169,03
PYSYVÄT VASTAAVAT	33 258 610,53	35 646 963,42
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	624 812,69	645 376,19
Muut toimeksiantojen varat	8 174,60	6 775,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	632 987,29	652 151,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
<u>Saamiset</u>		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	330 100,85	435 787,43
Lainasaamiset	7 611,04	14 000,00
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	54 595,96	82 464,82
Siirtosaamiset	490 530,98	761 944,38
Lyhytaikaiset saamiset	882 838,83	1 294 196,63
Saamiset	882 838,83	1 294 196,63
Rahoitusarvopaperit		

Rahat ja pankkisaamiset	869 442,80	1 387 234,78
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 752 281,63	2 681 431,41
VASTAAVAA	35 643 879,45	38 980 546,22
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 497 431,34	6 625 445,56
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 611 619,14	8 392 803,34
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 803 993,26	-2 781 184,20
OMA PÄÄOMA	9 305 057,22	12 237 064,70
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	630 281,90	650 845,40
Muut toimeksiantojen pääomat	8 174,60	6 775,20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	638 456,50	657 620,60
VIERAS PÄÄOMA		
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 600 000,00	2 000 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	949 455,41	945 691,13
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 549 455,41	2 945 691,13
<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat	21 000 000,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 000,00	400 000,00
Saadut ennakot	10 648,36	9 507,17
Ostovelat	806 427,06	1 747 622,69
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	214 873,88	220 921,22
Siirtovelat	718 961,02	762 118,71
Lyhytaikainen vieras pääoma	23 150 910,32	23 140 169,79
VIERAS PÄÄOMA	25 700 365,73	26 085 860,92
VASTATTAVAA	35 643 879,45	38 980 546,22

Kunnan peruspääomaa ja siten avaavan taseen omaa pääomaa on 1.1.2023 oikaistu Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymän purkautumisen vuoksi kunnan taseesta poistettujen kuntayhtymäosuuksien (1 138 975,84 euroa) ja Virolahden kunnalta hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelan (10 961,62 euroa) erotuksen verran.

Kokonaistulot- ja menot

❖ Kokonaistulot- ja menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT (Ulkoiset)	2023		2022	
Tulot	1 000 €	%	1 000 €	%
Toiminta				
Toimintatuotot	7 022	40	6 721	20
Verotulot	7 186	41	11 953	35
Valtionosuudet	2 228	13	10 898	32
Korkotulot	90	1	24	0
Muut rahoitustulot	107	1	90	0
Satunnaiset tulot				
Tulorahoituksen korjauserät			-371	-1
- Pysyvien vast. hyödykk.luovutustulot	-5		14	
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointeihin			243	1
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot	5			
Rahoitustoiminta				
Antolainojen vähennykset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 000	6	4 500	13
Oman pääoman lisäykset				
Kokonaistulot yhteensä	17 633	100	34 072	100
	2023		2022	
Menot	1 000	%	1 000	%
Toiminta				
Toimintakulut	16 288	93	30 877	89
- Valmistus omaan käyttöön				
Korkokulut	633	4	171	
Muut rahoituskulut	3		9	
Satunnaiset kulut				
- Pysyvien vast. hyödykk. myyntitappiot				
Investoinnit				
Investointimenot	262	1	3 353	10
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset			11	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	400	2	400	1
Lyhytaikaisten lainojen vähennys				
Oman pääoman vähennykset				
Kokonaismenot yhteensä	17 586	100	34 821	100

Kunnan tunnusluvut

Kunnan tunnusluvut		
1 EUR	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,2 %	21,8 %
Vuosikate/Poistot, %	-17,8 %	-97,2 %
Vuosikate, €/asukas	-90	-451
Asukasmäärä	2 985	3 040
Investointien tulo-rahoitus, %	-94,7 %	-44,1 %
Lainanhoitokate	0,4	-2,1
Laskennallinen lainanhoitokate	0,1	-0,4
Kassan riittävyys, pv	18,0	14,5
Omavaraisuusaste, %	26,2 %	31,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	156,3 %	88,2 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	3 829 915	5 611 619
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 283	1 846
Lainakanta	23 000 000	22 400 000
Vuokravastuut	727 347	235 820
Lainat ja vuokravastuut	23 727 347	22 635 820
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 949	7 446
Lainasaamiset	572 811	572 811

Kuntakonsernin toiminta ja talous

❖ Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Tytäryhteisö	Omistusosuus %	Kunnan edustaja
KOY Virolahden Lehtokerttu	100	Sisko Ukkola-Paronen
KOY Virolahden Satakieli	100	Sisko Ukkola-Paronen
KOY Virolahden Vuokra-asunnot	100	Sisko Ukkola-Paronen
KOY Virojoen Linja-autoasema	77,15	Nita Lintunen

Kuntayhtymät	Peruspääomaosuus %	Kunnan edustaja
Kotkan-Haminan seudun koulutus-kuntayhtymä.	0,34	Janne Tolvanen
Kymenlaakson liitto	1,53	Risto Kouki

Osakkuusyhteisöt	Peruspääomaosuus %	Kunnan edustaja
As. Oy Timpermanni	23,20	Ukkola-Paronen Sisko
As. Oy Satosuvanto	30,02	Vuorela Juha
As. Oy Satovärri	23,40	Vuorela Juha

❖ Konserniohjaus ja valvonta

Kunnanvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan ja hyväksyy konserniohjeen.

Konserni tarkoittaa kahden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa yhdellä yhteisöllä (emoyhteisö) on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta muihin konserniin kuuluviin yhteisöihin (tytäryhteisö).

Virolahden kunnalla on konsernisuhteen nojalla määräämisvalta kohdeyhteisöissä, jotka täytävät seuraavat ehdot:

- kunnalla on enemmän kuin puolet kohdeyhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuotamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen tai siihen verrattavaan sääntöön tai muuhun sopimukseen;
- kunnalla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyhteisön hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin edellisessä kohdassa tarkoitettu äänen enemmistö.

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohjauksen tavoitteena on liittää konserniin kuuluvat tytäryhteisöt osaksi kunnan johtamista. Samalla tavoitteena on toteuttaa kunnan visiota.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseen konsernitilinpäätös. Uuden kuntalain 118 §:ssä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen arvioinnissa käytetyt tunnusluvut on ulotettu kuntakonserniin aiempien kuntaa koskeneiden tunnuslukujen sijaan. Näin ollen konsernitilinpäätös saa aiempaa merkittävästi enemmän painoarvoa. Myös konserniohjaukseen ja yksittäisten tytäryhtiöiden tilikauden aikaisen toiminnan raportointiin, seurantaan ja ohjaukseen on syytä kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Konsernirakenteesta johtuen kunnan konserniohjauksen painopiste kohdistuu tytär- ja osakkuusyhteisöissä oleviin kiinteistöyhtiöihin. Kunnanvaltuusto on päivittänyt konserniohjeet keväällä 2016. Samassa yhteydessä otettiin käyttöön tietojenantolomake, jolla kiinteistö- ja asuntoyhtiöt raportoivat olennaiset niiden taloutta ja toimintaa koskevat tiedot kolme kertaa vuodessa osavuositarkastuksien ja toimintakertomuksen käsittelyn aikataulujen mukaisesti.

Virolahden kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Kunnanhallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin sekä antaa ohjeet kokouksissa kuntaa edustaville henkilöille kunnan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallitus seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista.

❖ **Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut**

KONSERNITULOSLASKELMA	2023	2022
1 EUR		
Toimintatuotot	7 094 800,57	20 370 706,39
Toimintakulut	-16 411 783,52	-44 403 712,22
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappi-osta)	-2 850,12	686,36
TOIMINTAKATE	-9 319 833,07	-24 032 319,47
Verotulot	7 185 933,11	11 952 670,91
Valtionosuudet	2 316 395,53	10 985 679,12
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	90 153,57	27 781,33
Muut rahoitustuotot	108 060,87	92 146,13
Korkokulut	-940 515,79	-282 977,94
Muut rahoituskulut	593 659,84	468 655,23
Rahoitustuotot ja -kulut	-148 641,52	305 604,75
VUOSIKATE	33 854,05	-788 364,69
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 163 357,68	-2 290 452,66
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		-40 755,41
Poistot ja arvonalentumiset	-2 163 357,68	-2 331 208,07
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-2 129 503,62	-3 119 572,76
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	11 510,40	36 053,60
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	14 949,20	7 963,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 103 044,03	-3 075 555,59

Konsernin rahoituslaskelma	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	33 854,05	-788 364,69
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-2 136,69	-112 873,76
Toiminnan rahavirta	31 717,36	-901 238,45
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-533 660,18	-4 780 953,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin		242 949,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 203,16	563 228,40
Investointien rahavirta	-516 457,02	-3 974 775,68
Toiminnan ja investointien rahavirta	-484 739,66	-4 876 014,13

Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset		-11 120,70
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset		-11 120,70
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 500,00	1 230 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-499 836,63	-453 047,19
Lyhytaikaisten lainojen muutos	704 785,94	4 598 587,56
Lainakannan muutokset	365 449,31	5 375 540,37
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset	21 964,00	0,01
Muutokset vähemmistön osuudessa	6 601,58	
Oman pääoman muutokset	28 565,58	0,01
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 219,49	5 462,60
Vaihto-omaisuuden muutos		6 519,99
Saamisten muutos	462 368,81	-16 975,75
Korottomien velkojen muutos	-957 545,28	539 538,38
Muut maksuvalmiuden muutokset	-493 956,99	534 545,22
Rahoituksen rahavirta	-99 942,09	5 898 964,90
Rahavarojen muutos	-584 681,75	1 022 950,77
Rahavarat 31.12.	1 168 761,04	3 925 479,59
Rahavarat 1.1.	1 753 442,79	2 902 528,82
Rahavarojen muutos	-584 681,75	1 022 950,77

KONSERNITASE	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	707 359,07	830 402,69
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	629 945,67	689 278,33
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	59 288,69
Aineettomat hyödykkeet	1 337 304,74	1 578 969,71
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	6 777 524,54	6 855 911,60
Rakennukset	18 271 710,88	21 835 955,48
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 393 592,92	7 891 706,40
Koneet ja kalusto	72 424,52	399 027,03
Muut aineelliset hyödykkeet	55 392,27	56 773,86
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 561,63	858 259,46
Aineelliset hyödykkeet	32 574 206,76	37 897 633,82
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	247 655,52	269 654,70

Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	435 148,58	439 880,67
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	218 519,75	221 174,90
Sijoitukset	901 323,85	930 710,28
PYSYVÄT VASTAAVAT	34 812 835,35	40 407 313,80
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	133 100,90	59 157,07
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	624 816,81	651 029,36
Muut toimeksiantojen varat	8 174,60	52 055,64
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	766 092,31	762 242,07
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset		23 857,23
Pitkäaikaiset saamiset		23 857,23
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	337 342,32	1 433 581,06
Lainasaamiset	22 687,62	44 041,25
Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset	71 616,96	343 895,99
Siirtosaamiset	496 098,27	945 710,55
Lyhytaikaiset saamiset	927 745,17	2 767 228,85
Saamiset	927 745,17	2 791 086,08
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 791,39	3 829,69
Muut arvopaperit	10 748,33	16 772,69
Rahoitusarvopaperit	14 539,72	20 602,38
Rahat ja pankkisaamiset	1 154 221,33	3 904 877,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 096 506,21	6 716 565,67
VASTAAVAA	37 675 433,86	47 886 121,55
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 497 431,33	6 625 445,55
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Muut omat rahastot	654 451,87	654 451,87
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-841 136,46	1 935 849,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 103 044,03	-3 075 555,59
OMA PÄÄOMA	3 207 702,71	6 140 191,74
VÄHEMMISTÖOSUUDET	36 917,93	45 265,55
KONSERNIRESERVI		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset		113 870,10
PAKOLLISET VARAUKSET		113 870,10
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
Valtion toimeksiannot	133 100,90	69 342,44

Lahjoitusrahastojen pääomat	630 489,80	656 999,47
Muut toimeksiantojen pääomat	8 174,60	52 055,64
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	771 765,30	778 397,56
VIERAS PÄÄOMA		
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 709 409,32	12 860 940,41
Liittymismaksut ja muut velat	949 455,41	945 691,13
Pitkäaikainen vieras pääoma	9 658 864,73	13 806 631,54
<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat	21 000 000,00	21 050 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	420 709,09	480 403,85
Pääomalainat		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	413 791,18	414 712,93
Saadut ennakot	26 795,66	15 121,92
Ostovelat	825 706,76	2 636 528,14
Liittymismaksut ja muut velat	236 207,33	458 245,93
Siirtovelat	916 021,98	1 796 254,70
Laskennalliset verovelat	160 951,20	150 497,60
Lyhytaikainen vieras pääoma	24 000 183,20	27 001 765,07
VIERAS PÄÄOMA	33 659 047,93	40 808 396,61
VASTATTAVAA	37 675 433,87	47 886 121,55

Kuntakonsernin tunnusluvut

Konsernin tunnusluvut		
1 EUR	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43,2 %	45,9 %
Vuosikate/Poistot, %	1,6 %	-33,8 %
Vuosikate, €/asukas	11	-259
Asukasmäärä	2 985	3 040
Investointien tulorahoitus, %	6,3 %	-17,4 %
Lainanhoitokate	0,7	-0,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	-0,1
Kassan riittävyys, pv	24,0	29,0
Omavaraisuusaste, %	8,6 %	12,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	202,6 %	94,2 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	-2 944 180	-1 139 706
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-986	-375
Lainakanta	30 543 910	34 806 057
Vuokravastuut	730 816	479 979
Lainat ja vuokravastuut	31 274 726	35 286 036
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	10 477	11 607
Lainasaamiset	0	0

Tilikauden tuloksen käsittely

Virolahden kunnan tilikauden 2023 tulos poistojen jälkeen on 1 809 993,26 euroa alijäämäinen. Tilikauden alijäämä ehdotetaan siirrettäväksi edellisten tilikausien yli-/alijäämän tilille, minkä jälkeen edellisten tilikausien ylijäämä on 3 807 625,88 euroa.

2 TALOUSARVION KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Yleishallinto

Yleishallinnon (toimiala 10) toimialajohtaja on kunnanjohtaja Otto Koskela

Yleishallinto vastaa Virolahden kansalaiskunnan hyvän hallinnon toteuttamisesta, elinkeinoelämän edistämisestä, palvelutuotannon ohjauksesta ja strategiatyöstä sekä rakentavasta yhteistyöstä sidosryhmiin.

Sitovat toimielimet ja niiden vastuulliset viranomaiset:

10 Keskusvaalilautakunta	keskusvaalilautakunnan sihteeri Arja Salmi
12 Tarkastuslautakunta	kunnanjohtaja Otto Koskela
14 Kunnanvaltuusto	kunnanjohtaja Otto Koskela
16 Kunnanhallitus	kunnanjohtaja Otto Koskela
<i>Kunnanhallituksen alaisten tulosalueiden tilivelvolliset viran-/toimen haltijat</i>	

- ✓ tulosalue 130 keskushallinto kunnanjohtaja Otto Koskela
- ✓ tulosalue 140 maaseututoimi Haminan kaupunki vastaa
- ✓ tulosalue 160 elinkeino- ja matkailutoimi, kunnanjohtaja Otto Koskela
- ✓ tulosalue 170 museotoimi matkailupäällikkö Anu-Leena Lintunen
- ✓ tulosalue 200 taloushallinto hallintojohtaja Sanna Lahti
- ✓ tulosalue 220 henkilöstöhallinto hallintojohtaja Sanna Lahti
- ✓ tulosalue 300 Sosiaali- ja terveyspalvelut kunnanjohtaja Otto Koskela

❖ Keskusvaalilautakunta (toimielin 10)

Luottamuselimen kokoonpano	1.1.2023 - 31.12.2023	Osallistuminen kokouksiin 2023 (2)
puheenjohtaja	Vilkki Mikko	1
varapuheenjohtaja	Takala Jaana	0
jäsenet	Kouki Marja-Leena	2
	Hartikainen Natalia	2
	Jokisalo Jari	2
varajäsenet jäsenten sijaan	Hellä Marjaana	1
	Ikonen Lea	2
esittelijä/pöytäkirjanpitäjä	Anita Takasuo	1
esittelijä/pöytäkirjanpitäjä	Arja Salmi	1

Tehtävä

Suomen perustuslain 14 § ja kuntalain 410/2015 4 luvun sekä vaalilain 714/1998 mukaiset viranomaistehtävät kunnassa. Perustuslaki velvoittaa julkisen vallan edistämään yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.

Tavoitteet

Eduskuntavaalit toimitetaan 2.4.2023. Keskusvaalilautakunta valmistele syksystä 2023 alkaen tulevia Presidentinvaaleja (28.1.2024) ja Europarlamenttivaaleja (9.6.2024).

Kriittinen menestystekijä

Kuntalaisten äänestysaktiivisuuden mahdollistaminen vakailla äänestyspaikkajärjestelyillä ja vaalibussin käytöllä.

Toteutuma

Suomessa toimitettiin eduskuntavaalit 2.4.2023. Vaalibussi kiersi jälleen yhtenä päivänä ennakkoäänestyksen aikana ja siellä äänesti 107 äänestäjää. Vaalibussin reitti ja aikataulu on hyvin vakiintunut ja osalle luontevin tapa äänestää vaaleissa. Äänestysaktiivisuus toteutui kriittisen menestystekijän tavoitteiden mukaisesti. Virolahdella äänestysaktiivisuus oli 70,9 % ja Kaakkois-Suomen vaalipiirissä äänestysprosentti oli 67,4%.

Keskusvaalilautakunnan (toimielin 10) yhteensä

Toimielin. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
10 Keskusvaalilautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	7 017	0	0	0	5 906,40	-5 906,40	0,00
Tuet ja avustukset	0	3 000	0	3 000	0,00	3 000,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	7 017	3 000	0	3 000	5 906,40	-2 906,40	196,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-6 979	-5 900	0	-5 900	-6 236,64	336,64	105,70
Eläkekulut	-412	-400	0	-400	-422,65	22,65	105,70
Muut henkilösivukulut	-77	0	0	0	-86,81	86,81	0,00
Palvelujen ostot	-1 890	-5 600	0	-5 600	-4 423,38	-1 176,62	79,00
Ostot tilikauden aikana	-841	-2 300	0	-2 300	-966,56	-1 333,44	42,00
Muut toimintakulut	-487	0	0	0	-769,38	769,38	0,00
Toimintakulut yhteensä	-10 686	-14 200	0	-14 200	-12 905,42	-1 294,58	90,90
TOIMINTAKATE	-3 668	-11 200	0	-11 200	-6 999,02	-4 200,98	62,50

❖ Tarkastuslautakunta (toimielin 12)

Tarkastuslautakunta hoitaa tilintarkastuslain 1141/2015 mukaiset hallinnon ja talouden tarkastustehtävät.

Tavoitteet

Toteutetaan tarkastuslautakunnan työohjelman 2022 - 2023 mukaiset talouden ja hallinnon tarkastukset (tarkastuspäivät 10 kpl) ja tarkastuslautakunnan kokoukset (5 kokousta). Tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana Ulla-Maija Tuomela. Lautakunnan sihteeripalvelut tuottavat Minna Back-Helvasto BDO:lta.

Mittarit

Työohjelmien toteutuminen 100 % ja arviointikertomuksessa mainittujen toimialakohtaisten kriittisten kehittämisalueiden toimenpide-esitykset valtuustolle

Kriittinen menestystekijä

Ulkoisen tarkastustoimen suunnitelmallisuus ja arvioinnin ohjaava vaikutus toiminnassa.

Luottamuselimen kokoonpano	1.1.2023 - 31.12.2023	Osallistuminen kokouksiin 2023 (7kokousta)
puheenjohtaja	Mikko Jokimies	7
varapuheenjohtaja	Aki Hurtta	6
Jäsenet	Anu Koskela Aira Paavola	6 7
Varajäsenet	Meriläinen Ahti	1
Muut osallistujat	Ulla-Maija Tuomela, JHT -tilintarkastaja	2
	Back-Helvasto Minna, tilintark. pk-pitäjä	7
	Pulli Veli-Matti, kunnanjohtaja Vi	1
	Koskela Otto, hallintojohtaja	1
	Koskela Otto, kunnanjohtaja Vi	2
	Hyttinen Auli, sivistys- ja hyvinvointijohtaja	2
	Uski Markku, kuntatekniikan johtaja	2
	Rahkonen Outi, isännöitsijä	1
	Kuokka Vappu, kunnanhallituksen pj	1
	Ukkola-Paronen Sisko, kunnanvaltuuston pj	1
	Silander Outi, varhaiskasvatusjohtaja, vt. kunnanjohtajan sijainen	2

Toteutuminen

Vastuullisena tilintarkastajana toimi arviointikaudella 2021-2022 Ulla-Maija Tuomela ja tilintarkastajana Minna Back-Helvasto BDO:lta. Tarkastuslautakunta kokoontui 7 kertaa ja käsitteli 56 asiaa. Ulkoisen tarkastustoimen suunnitelmallisuus toteutui laaditun työohjelman mukaisena. Toimialat ovat antaneet vastineensa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2022 annettuihin lausuntoihin ja ne on annettu tiedoksi valtuustolle 13.11.2023.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina tarkastelujaksolla olivat:

- koko kunta ja konsernin strateginen toteutuminen
- teknisen toimen katsaus, investointihankkeiden toteutuminen ja henkilöstö
- kuntatekniikasta ja rakennusvalvonta sekä maankäyttö ja investoinnit
- vuoden 2022 toimialakatsaukset ja tavoitteiden toteutuminen
- omistajaohjaus, sisäinen valvonta ja konsernivalvonta, kaakon kaksikon tilannekatsaus
- sosiaali- ja terveyspalvelut - hyvinvointialueen vaikutus kunnan palveluihin ja talouteen
- keskeisten konserniyhtiöiden talous, asuntokannan kunto ja vuokraustilanne
- sivistys- hyvinvointipalvelut sekä perusopetus ja lukio

Toteutuma esitellään tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2023.

Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot on esitelty tasekirjan liiteosassa.

Tarkastustoimen toimintakate oli 36,70 %, joka vähemmän kuin edellisenä vuonna (77,10 %).

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 12 Tarkastuslautakunta

Toimielin. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
12 Tarkastuslautakunta							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-3 560	-4 000	0	-4 000	-3 440,00	-560,00	86,00
Eläkekulut	0	0	0	0	-12,68	12,68	0,00
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	-2,73	2,73	0,00
Palvelujen ostot	-10 719	-14 600	0	-14 600	-3 289,80	-11 310,20	22,50
Ostot tilikauden aikana	-63	0	0	0	-75,60	75,60	0,00
Toimintakulut yhteensä	-14 342	-18 600	0	-18 600	-6 820,81	-11 779,19	36,70
TOIMINTAKATE	-14 342	-18 600	0	-18 600	-6 820,81	-11 779,19	36,70

❖ Kunnanvaltuusto (toimielin 14)

Kuntalain 410/2015 4. luvun mukaisesti valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa lain 14 §:ssä säädettyihin tehtäviin.

Kuntalaki painottaa kunnanvaltuuston roolia kunnan strategisena johtajana, jossa on tärkeää tulevaisuuteen suuntautunut, kunnan toiminnan pitkántähtäimen tavoitteiden ja päämäärien hahmottaminen ja linjaaminen.

Kunnanvaltuuston puheenjohtajana on toiminut Sisko Ukkola-Paronen. I varapuheenjohtajalle, Jari Harjulle myönnettiin ero kunnanvaltuutetun luottamustehtävästä ja samalla varapuheenjohtajuudesta 15.8.2023 alkaen. Hänen tilalleen I varapuheenjohtajaksi valittiin Jani Henelius. Valtuustokauden alussa oli päätetty, että Seppo Pirttimäki on valtuuston III varapuheenjohtaja 31.5.2024 asti ja sen jälkeen tehtävää hoitaa valtuustokauden loppuun asti Virpi Rökman-Pakkanen. Jari Harjun tilalle kunnanvaltuustoon kutsuttiin Jaakko Palm.

Päätösvallan delegoinnit on määritelty Kaakon kaksikon hallintosäännössä. Valtuuston työjärjestys on osa hallintosääntöä. Kunnan johtamisjärjestelmä perustuu hallintosäännön 2 §:n mukaisesti kuntastrategiaan, Kaakon kaksikon yhteistoiminta-sopimukseen, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. Kunnanvaltuuston toimivalta on määritelty hallintosäännön 23 §:ssä ja valtuuston puheenjohtajan tehtävät säännön 5 §:ssä.

Luottamuselimen kokoonpano	1.1.2023 - 31.12.2023	Osallistuminen kokouksiin 2023 (7 kpl)
puheenjohtaja	Sisko Ukkola-Paronen, KESK	7
varapuheenjohtajat	I Jari Harju, PS I Jani Henelius, PS (1. vpj 2, jäsen 5) II Leo Uski, KESK III Seppo Pirttimäki, SDP(2 vpj 3, jäsen 4) III Virpi Rökman-Pakkanen, KOK(3. vpj 4 jäsen 3)	3 7 6 7 7
jäsenet	Havuaho Osmo, KESK Henelius Jani, PS Hukkanen Jukka-Pekka, KESK Hurttä Aki, PS Jokimies Mikko, KESK Kivelä Anja, PS Kokkola Tomi, KESK Kouki Risto, SDP Kuokka Vappu, KESK Lappi Jukka, KESK Lintunen Nita, KOK Palm Jaakko, PS (varavaltuutettu 2) Tolvanen Janne, SDP Varjakoski Heli, KESK Vartiala Juhani, PS Vuorela Juha, KESK Yrjönen Anton, KESK	7 7 6 7 7 7 5 7 7 7 7 7 4 7 6 7 7 6
muut läsnäolijat	Hollanti Heli, varavaltuutettu Niemelä Jouni, varavaltuutettu Vilki Mikko, varavaltuutettu Lahti Sanna, hallintojohtaja Pulli Veli-Matti, kunnanjoht. pk-pitäjä Silander Outi, varhaiskasv.joht.	1 4 1 2 1 2

	Nivuslammi Sami, vt tekninen johtaja	1
	Koskela Otto, esittelijä, pk-pitäjä	6
	Lintunen Anu-Leena, matkailupäällikkö	1
	Rasi Sari, vapaa-aikapäällikkö, henkilöstön edustaja	1

Tavoitteet

- Kuntastrategian tavoitteiden asettaminen kuntalaisten hyvinvoinnin, elinkeinojen toimintamahdollisuuksien sekä toimivien kuntapalveluiden turvaamiseksi.
- Kuntalain velvoitteisiin vastaaminen hyvän hallintotavan mukaisesti.

Valtuusto kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2023 ja valtuustoseminaareja pidetään kolme kertaa, joista yksi on yhteinen Miehikkälän kunnanvaltuuston kanssa.

Mittarit: Päättäjien osallistumisaktiivisuus kokouksiin 100 % ja kuntastrategian osatavoitteiden toteutuminen odotusten mukaisesti vuonna 2023.

Kriittinen menestystekijä

- Selkeä yhteinen visio
- Kuntastrategian mukaiset ja johdonmukaiset päätökset.

Toteutuminen

Päätöksenteko ja johtaminen hoidettiin kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti. Valtuusto kokoontui vuoden aikana 7 kertaa ja piti vapaamuotoisia seminaareja/iltakouluja vuoden aikana neljä kertaa.

Päättäjien osallistumisaktiivisuus kokouksiin oli 98,6 %, joka kertoo, että kunnanvaltuustolla oli isoja päätöksiä tarkasteluvuoden 2023 aikana. Varavaltuutetut paikkasivat tarvittaessa varsinaisen valtuutetun poissaoloa.

VIROLAHTI -strategia

Suomen kuntaliiton suosituksen mukaan kuntien tulisi laatia linjaukset palvelujen järjestämisestä noin kymmeneksi vuodeksi eteenpäin. Virolahti -strategian päivityksessä normaali aikarajaus on ollut kolmesta viiteen vuotta, sillä normaalista käytännöstä poiketen siinä pyritään mahdollisimman suureen konkreettisuuteen.

Syksyn valtuustoseminaarissa käsiteltiin Virolahti -strategian toimenpideoosiota, joiden pohjalta vuoden 2023 painopisteet ja tavoitteet:

Arvot

Asukas- ja asiakaslähtöisyys, suvaitsevaisuus, inhimillisyys ja tasa-arvo, tuloksellisuus ja vaikuttavuus ja kestävä kehitys

Painopisteet ja tavoitteet 2023
Elinkeino edellä

- Kymenlaakson yrittäjäystävällisin kunta - palvelu ja vuoropuhelu pelaavat
- Uusi suunta: Vaalimaan ostosmatkailualue
- Klamilan satamasta matkailu- ja tapahtumakeskus
- Rekry-yhteistyö kuntaan sijoittuvien yritysten kanssa

Toimivat palvelut

- Kehitetään yhteistyömalli hyvinvointialueen kanssa
- Kehitetään Kaakon kaksikon sote-keskusta (Virojoen terveysasema) yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa
- Virolahden lukion ja kilparatsastuslukio
- Nykyisentasoiset varhaiskasvatuksen palvelut

Terve talous

- Laaditaan talouden tasapainottamisohjelma

Laadukas asuinympäristö

- Merellistä asumista Virolahdella - uusitaan merenranta-alueiden rantayleiskaava
- Tietoliikenneyhteydet
- Yleinen siisteys + kunnan rakennukset, joille ei ole käyttöä ja ovat elinkaarensa päässä - puretaan.
- Virkistysalueet ja harrastamismahdollisuudet

Markkinointi

- Kunta-, yritys-, asukas- ja matkailumarkkinointi
- Asiakaspalvelutilanteet hoidetaan hyvin
- Hyödynnetään some-markkinointia
- Yksi iso kuntamarkkinointikampanja

Virolahden visio 2025: Kasvava Virolahti

Strategian visio on Kasvava Virolahti. Tämä voi tarkoittaa elinkeinotoimen kasvua tai väestön kasvua, mutta ennen kaikkea se kertoo meidän asenteesta. Asetamme tavoitteet korkealle ja ryhdymme toimeen.

Virolahden strategian vuoden 2020-2022 painopisteitä ovat: Elinkeino edellä, laadukas asuin- ympäristö, toimivat palvelut, markkinointi ja terve talous.

Uuden strategian ja sen toimeenpano-ohjelman voisi tiivistää siten, että Vaalimaan ostosmatkailualueella on edelleenkin keskeinen asema, mutta painopistettä annetaan myös laadukkaalle asuin ympäristölle, toimiville palveluille ja kotimaan matkailun edistämiseksi.

Virolahden kunnanvaltuusto hyväksyi päivitetyn kuntastrategian vuodelle 2024 kunnanvaltuustossa 13.11.2023.

Toteutuma 2023

Valtuuston toimintakulut vuonna 2023 ylittivät noin 12 900 euroa (38,8 %) talousarvioon nähden ja toteutuivat noin 21,2 % edellisvuotta suurempina.

Elinkeino edellä

Vaalimaan ostosmatkailualueen kehittäminen

Vaalimaan ostosmatkailualue masterplanin päivitys yhteistyössä Vaalimaan keskeisten toimijoiden kanssa valmistui maaliskuun 2022 alussa.

Uudistuva ja vetovoimainen Vaalimaa -hanke (React EU EAKR) ,jonka toimenpiteillä aktivoitiin ja edistettiin sekä Vaalimaan että koko Virolahden yritystoimintaa päättyi 31.8.2023.

Klamilan sataman tunnettuus kasvanut edelleen vuonna 2023, jossa suurin vaikutus on sataman yksityisellä ravintoloitsijalla. Satama tunnetaan laajalti hyvästä ruoasta. Klamilan sataman masterplan valmistui huhtikuussa 2023.

Kesäkuussa 2023 julkistettiin Fortumin 80 MW teollisen mittakaavan aurinkovoimalahanke Virolahden Yläpään ja Uusitalon alueelle. Hankealue on noin 160 ha. Hanke on Fortumin ensimmäinen aurinkovoiman kehityshanke Suomessa.

Toimivat palvelut ja laadukas asuin ympäristö

Vuoden 2023 investointiohjelman mukaisesti päällystettiin kaavateitä. Haukitiellä uusittiin vesijohto. Virojoen yläkoulun purunpoistojärjestelmä uusittiin.

Huolehdittiin yleisten alueiden siisteydestä ja viihtyvyydestä. Pidettiin kunnossa ulkoilureittejä, latuja ja liikuntapaikkoja.

Kymenlaakson hyvinvointialueen uusi perhekeskus avautuu palvelemaan Virolahden asukkaita marraskuussa. Keskus toimii Virolahden terveysaseman yhteydessä.

Terve talous

Kunnan talous ei ole tasapainossa, vaan rakenteellisesti alijäämäinen. Tilikauden tulos emokunnalla vuodelta 2023 oli yli -1,8 miljoonaa euroa ja konsernitulos yli -2,1 miljoonaa euroa. Talouden tervehtyttämiseksi Virolahden valtuusto päätti 13.1.2023 sekä tuloverotuksen että kiinteistöverotuksen kiristyksistä vuodelle 2024. Verotuksen lisäksi kunnan toiminta vaatii mittavaa sopeuttamista lähivuosina ja sopeuttamistyö on aloitettava viipymättä. Toiminnan sopeuttaminen tehdään joko itsenäisenä kuntana tai osana Haminan kaupunkia, mikä vaikuttaa käytettävissä olevaan keinovalikoimaan.

Markkinointi

Kuntamarkkinoinnissa on siirrytty laajamittaiseen sosiaalisen median hyödyntämiseen. Kunta-markkinointia on tehty substanssien kautta ja yhteydessä.

Kesä-elokuussa TILAA PYSÄHTYÄ JA OLLA OMA ITSESI markkinointikampanja toteutettiin Filmbutik Oy:n kanssa yhteistyössä. Markkinointikampanjaan tehtiin 3 markkinointivideota sosiaalisen median eri kanaviin.

Virolahti osallistui yhteisosastolla Haminan kaupungin kanssa Loviisan asuntomessuille 7.7.-6.8.2023.

Lisäksi jokainen tapahtumamarkkinointi luo myös mielikuvaa Virolahdesta ja niillä on iso mahdollinen merkitys.

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 14 Kunnanvaltuusto

Toimielin. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
14 Kunnanvaltuusto							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-19 121	-16 500	0	-16 500	-25 665,30	9 165,30	155,50
Eläkekulut	-702	0	0	0	-634,76	634,76	0,00
Muut henkilösivukulut	-91	0	0	0	-81,29	81,29	0,00
Palvelujen ostot	-16 275	-15 100	0	-15 100	-17 981,38	2 881,38	119,10
Ostot tilikauden aikana	-1 962	-1 700	0	-1 700	-1 857,34	157,34	109,30
Toimintakulut yhteensä	-38 151	-33 300	0	-33 300	-46 220,07	12 920,07	138,80
TOIMINTAKATE	-38 151	-33 300	0	-33 300	-46 220,07	12 920,07	138,80

❖ **Kunnanhallitus (toimielin 16)**
Toimielimen vastuullinen viranhaltija on kunnanjohtaja Otto Koskela

Virolahden kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta kunnanjohtajan johdolla. Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien hoitaminen edellyttää.

Kunnanhallituksen tulosalueet ovat 130 Keskushallinto, 140 Maaseutupalvelut, 160 Elinkeino- ja matkailutoimi, 170 Museot, 200 Taloushallinto, 220 Henkilöstöhallinto ja 300 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Kunnanhallituksen kokoonpano	1.8.2021 - 31.5.2025	Osallistuminen kokouksiin 2023 (20 kokousta)
puheenjohtaja	Vappu Kuokka	20
varapuheenjohtajat	I Anja Kivelä II Tomi Kokkola	20 13
jäsenet	Osmo Havuaho Risto Kouki Juha Vuorela Nita Lintunen	19 19 20 17
henkilökohtaiset varajäsenet	Heli Varjakoski Anna Hannolainen Anton Yrjönen Jukka Lappi Roope Rantala Jouni Niemelä Sanna Krouvi	- - - 1 1 - -
muut kokouksiin osallistuneet	Sisko Ukkola-Paronen, kvalt. pj. Jari Harju, kvalt. I vpj. Jani Henelius, kvalt I vpj. Leo Uski, kvalt. II vpj. Seppo Pirttimäki, kvalt. III vpj. Virpi Rökman-Pakkanen, kvalt. III vpj. Markku Uski, tekninen johtaja Sami Nivuslammi, vt tekninen johtaja Veli-Matti Pulli, kunnanjohtaja/pk.pitäjä Otto Koskela, kunnanjohtaja/pk.pitäjä Sanna Lahti, hallintojohtaja Auli Hyttinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja Outi Silander, varhaiskasvatusjohtaja Outi Rahkonen, isännöitsijä Jari Metso, rakennustarkastaja Tapio Glumoff, Haminan ympäristöpäällikkö	20 12 7 18 9 9 3 1 3 18 6 6 4 1 2 1

Kriittiset menestystekijät

Hallintomenettelyjen lainmukaisuus ja asiakaspalvelujen saavutettavuus.

Toteutuma

Kunnanhallitus kokoontui 20 kertaa vuonna 2023. Päätöspykälää tehtiin vuoden aikana 234 kpl.

Keskeisimmät asiakokonaisuudet olivat:

- kaavoitus mm. aurinkovoimala
- poikkeusluvan myöntäminen
- virkojen täyttäminen
- luottamustehtävien edustajavalinnat
- TE-palveluiden järjestäminen
- talouden suunnittelu ja ohjaus sekä edunvalvonta
- kotouttaminen
- hankinnat (koulutuskuljetukset, ICT-laitteet ja palvelut)
- Ritva Ahokkaan perinnön käyttö/aloitteet
- avustukset ja takaukset yhteisöille
- Kaakon kaksikko –yhteistoiminnan purkaminen
- kuntaliitosselvityksen käynnistäminen Haminan ja Virolahden välillä
- maan myynti
- liikunnan harrastamisen tukiseteli

Ritva Ahokkaan rahastosta käytettiin rahaa liikunnan harrastamisen tukiseteleihin, nuorten kesätyöllistymiseen, lukion stipendeihin sekä flyygelin hankintaan.

Tulosalue 130: Keskushallinto

Tulosalueen esihenkilö on kunnanjohtaja Otto Koskela

Kustannuspaikat ovat: Kunnanhallitus, yleishallinto, hankintatoimi, vanhusneuvosto, palveluohjaustyöryhmä, löytöeläintoiminta ja kotouttamispalvelut.

Tavoitteet

- Asiakaspalvelutilanteet hoidetaan hyvin (kuntastrategian tavoite)
- Kunnanhallituksen - ja valtuuston päätöksenteon hyvän hallinnontavan mukaisuus ja laillisuus
- Asianhallinnan tekniset ratkaisut palvelevat asioiden sujuvaa hoitamista

Mittarit

- Kunnanhallituksen päätösten määrä §/kpl/vuosi
- tavoitteena 180 kpl v. 2023
- Kunnanvaltuuston päätösten määrä §/kpl/vuosi
- tavoitteena 50 kpl v. 2023
- Valituksia ja oikaisuvaatimuksia hallituksen/valtuuston
- päätösasioissa 0 kpl/vuosi

- Valituksia asiakaspalvelusta 0 kpl/vuosi

Kriittiset menestystekijät

Kuntaorganisaation hallittu johtaminen ja lainmukaiset hallintomenettelyt.

Toteutuma

Hallintotoiminta	Mittarit	Tav. 2023	Tot. 2023
Toiminnalliset	Hallituksen kokoukset/kpl/v	20	20
	Päätökset §/kpl/v	180	234
	Valituksia ja oikaisuvaatimuksia	0	2
Taloudelliset	Asiakasmäärät hlöä/v	1700	1860
	Päätöksenteon hinta €/kokous	1500,00	1777

1320 Hankintatoimi

Hankintatoimeen oli varattu 20 000 €:n määräraha hankintapalvelujen ostoon Sarastia Oy:ltä. Palvelujen ostoon käytettiin vuonna 2023 yhteensä 17 419,40 €. Toimintakate toteutui 87,09 %:n suuruisena.

1335 Virolahden vanhusneuvosto

Virolahden vanhusneuvosto kokoontui 6 kertaa. Vanhusneuvoston edustajaksi liikenneturvallisuuksiryhmään valittiin Ahti Meriläinen. Vanhusneuvosto järjesti kesätapahtuman Villinrannassa 29.6.2023 ja osallistui "Ite ja yhdessä" toiminnan järjestämiin tapahtumiin alkukesällä. Satu Suni kävi myös esittelemässä Ite ja yhdessä syksyn toimintaa ja Aki Ruuskanen kävi esittelemässä Digitukitoimintaa neuvoston syksyn kokouksissa. Vanhusneuvoston puheenjohtajana toimi Aira Paavola ja uutena sihteerinä aloitti Arja Salmi. Toimintabudjetti oli 4 200 € ja se toteutui talousarvion mukaisesti.

1350 Palveluohjausryhmä

Kaakon kaksikon **Palveluohjausryhmä** valmistelee kunnanhallituksille Kaakon kaksikko -yhteistyön (Miehikkälän kunta ja Virolahden kunta) yhteisten toimialojen asiat.

Tavoitteet

Kaakon kaksikon palveluohjausryhmä kokoontuu ajankohtaisten asioiden äärelle hallintosäännössä määrättyllä tavalla. Talousarviossa 2023 sille oli asetettu 3 900 €:n määräraha.

Toteuma

Palveluohjausryhmä kokoontui vuoden aikana yhdeksän (9) kertaa. Työryhmän sihteerinä toimi hallintojohtaja Sanna Lahti.

Palveluohjausryhmä linjasi palvelutoiminnan asioita seuraavasti:

- Kaakon kaksikon yhteistoiminnan purkaminen/ valmistelevat toimet
- Kaakon kaksikon yhteistyön jälkeinen yhteistyö
- Palkanlaskennan ulkoistaminen
- Rakennusvalvonnan ulkoistamisen selvittäminen

Palveluohjausryhmätyöhön oli varattu 3 900 €:n budjetti ja se toteutui 4 775,03 €:n suuruisena.

Löytöeläintoimintaan (kp. 1356) oli varattu 3 200 € ja rahaa kului kertomusvuonna 1 037,88 €.

Kotouttamispalvelujen (kp. 1357) kustannukset kuuluvat sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimialalle.

135 Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelujen kustannuspaikat ovat
1365 Työllisyyspalvelut ja
1366 Työmarkkinatuen kuntaosuus.

Pitkäaikaistyöttömien palkkausmääräraha on kaikkien toimialojen kohdalta keskitetty yleishallinnolle. Valtio korvaa pitkäaikaistyöttömien palkkauksesta 50 %, joka näkyy avustustulona.

Työmarkkinatuen kuntaosuus on aiemmin sisällynyt sote-menoihin. Arvioitu ns. sakkomaksu palkkaamatta jäävistä pitkäaikaistyöttömistä (yli 400 päivää työttömänä olleet) on vuodessa 320 000 €.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
135 Työllisyyspalvelut							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	0	0	0	0	11 080,00	-11 080,00	0,00
Tuet ja avustukset	0	66 500	0	66 500	74 264,43	-7 764,43	111,70
Toimintatuotot yhteensä	0	66 500	0	66 500	85 344,43	-18 844,43	128,30
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0	-132 500	0	-132 500	-145 137,98	12 637,98	109,50
Henkilöstökorvaukset	0	0	0	0	266,40	-266,40	0,00
Eläkekulut	0	-22 700	0	-22 700	-22 948,47	248,47	101,10
Muut henkilösivukulut	0	-4 600	0	-4 600	-4 751,10	151,10	103,30
Palvelujen ostot	0	0	0	0	-6 374,84	6 374,84	0,00
Avustukset	0	-320 000	0	-320 000	-239 531,83	-80 468,17	74,90
Muut toimintakulut	0	0	0	0	-288,02	288,02	0,00
Toimintakulut yhteensä	0	-479 800	0	-479 800	-418 765,84	-61 034,16	87,30
TOIMINTAKATE	0	-413 300	0	-413 300	-333 421,41	-79 878,59	80,70

Keskushallinnon talous

Suurin menoerä yleishallinnon kustannuspaikalla oli yhteistoimintamenot eli palkanmaksun henkilösivukulujen Eläkemenoperusteisten KuEL maksujen tilittäminen. Määrärahaa oli budje-
toitu 216 400 € ja menot toteutuivat 105,90 %:n mukaan eli 229 214,05 €.

Yleishallinnon kate oli positiivinen jääden 93 %:een.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 130 Keskushallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
130 Keskushallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	13 739	1 000	0	1 000	3 425,84	-2 425,84	342,60
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	40,80	-40,80	0,00
Toimintatuotot yhteensä	13 739	1 000	0	1 000	3 466,64	-2 466,64	346,70
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-205 333	-216 800	-44 000	-260 800	-232 401,63	-28 398,37	89,10
Henkilöstökorvaukset	0	0	0	0	2 982,39	-2 982,39	0,00
Eläkekulut	-392 854	-216 400	0	-216 400	-229 214,05	12 814,05	105,90
Muut henkilösivukulut	-4 696	-6 200	0	-6 200	-7 305,48	1 105,48	117,80
Palvelujen ostot	-234 926	-221 600	0	-221 600	-209 594,75	-12 005,25	94,60
Ostot tilikauden aikana	-7 846	-8 800	0	-8 800	-10 110,50	1 310,50	114,90
Avustukset	-28 000	-22 000	0	-22 000	-30 750,00	8 750,00	139,80
Muut toimintakulut	-58 717	-84 500	-6 500	-91 000	-54 702,82	-36 297,18	60,10
Toimintakulut yhteensä	-932 372	-776 300	-50 500	-826 800	-771 096,84	-55 703,16	93,30
TOIMINTAKATE	-918 634	-775 300	-50 500	-825 800	-767 630,20	-58 169,80	93,00

Tulosalue 140: Maaseutupalvelut

Tulosalueesta vastaa Haminan kaupunki

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (L 210/2010) velvoittaa jokaisen kunnan vastaamaan alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

Toimintakertomus 2023 Haminan maaseutupalvelut (Virolahti)

Lakisääteinen maatalouden viljelijätukihallinnon toimeenpano on ollut 1.1.2013 alkaen Haminan kaupungin maaseutupalvelujen vastuulla viiden kunnan, Pyhtää, Kotka, Hamina, Virolahti ja Miehikkälä, osalta.

Tavoitteet

Yhteistoimintasopimuksen mukaiset palvelut ja niiden kustannuksiin osallistuminen. Virolahden maksuosuus on ensi vuonna 60 000 €. Koko alueen kustannukset ovat 237 000 €.

Toteutuma

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen lopulliset kustannukset 2023

Kunta	Tukihaun peruslohkojen pinta-ala v. 2023 ha	Maksuosuus	Ennako	Lisäper.-/palautus+
Hamina	7 221	95 042,74 €		
Kotka	2 613	34 392,28 €	33 000 €	- 1 392,28 €
Pyhtää	4 460	58 702,48 €	57 000 €	- 1 702,48 €
Virolahti	6 109	80 406,61 €	74 000 €	- 6 406,61 €
Miehikkälä	4 454	58 623,51 €	52 000 €	- 6 623,51 €
Yhteensä	24 857	327 167,63 €	216 000 €	- 16 124,88€

Maksuosuus yhteistoimintasopimuksen mukaan:

Toimintamenot	294 267,59 €
Vyörytetyt kustannukset	32 900,04 €
Kuntien kesken jaettavat kustannukset	327 167,63 €

Maaseutuhallinnon yhteistoimintaosuuksiin on varattu vuodelle 2023 yhteensä 81 100 € ja menot olivat 80 474,41 €. Toteutumaprosentti 99,20 %.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 140 Maaseutupalvelut

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu-tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
140 Maaseutupalvelut							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-76 809	-81 100	0	-81 100	-80 474,41	-625,59	99,20
Toimintakulut yhteensä	-76 809	-81 100	0	-81 100	-80 474,41	-625,59	99,20
TOIMINTAKATE	-76 809	-81 100	0	-81 100	-80 474,41	-625,59	99,20

Tulosalue 160: Elinkeino- ja matkailutoimi

Tulosalueen esimies on kunnanjohtaja Otto Koskela

Matkailutoimesta vastaa matkailupäällikkö Anu-Leena Lintunen

❖ Elinkeinotoimi

***Elinkeinotoimen** tehtävänä on kunnan yritystoiminnan edistäminen ja työpaikkojen lisääminen alueella sekä yritysneuvonnan järjestäminen.*

Tavoitteet

Elinkeinotoimen tavoitteet:

- Virolahti on Kymenlaakson yrittäjäystävällisin kunta - palvelu pelaa
- Strategiatyössä uusi suunta: Vaalimaan ostosmatkailualue
- Klamilan satamasta matkailu- ja tapahtumakeskus
- Rekry-yhteistyö kuntaan sijoittuvien yritysten kanssa

Elinkeinotoimen keskeisimmät yhteistoimintaosuudet (4460) vuodelle 2023

- Elinkeinopalvelut Cursor Oy 90 000 €
- Hankevaraukset 10 000 €
- Kaakon Golf 2 000 €
- Klamilan sataman masterplanin laatiminen yhteensä 15 000 €
- Kymenlaakson liiton jäsenmaksuosuus 33 600 €
- Sepra ry:n maaseudun kehittäminen 12 000 €

Toteutuma

Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan on vaikuttanut kunnassa toimiviin palveluyrityksiin ja niiden toimintaan merkittävästi. Suomen valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaisesti Vaalimaan rajanylityspaikka suljettiin 18.11.2023.

Vaalimaan ostosmatkailualueen kehittäminen

- Kehitysyhtiö Cursor ja Virolahden kunta valmistelivat *Uudistuva ja vetovoimainen Vaalimaa* -hankkeesta hankehakemuksen. Alkuvuodesta 2022 hankkeelle myönnettiin React EU EAKR-hankerahoitusta. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 225 000 euron luokkaa. Hanke päättyi 2023 elokuussa.
 - Hankkeessa tuettiin koronapandemiasta sekä itärajan haastavasta nykytilanteesta kärsineiden Virolahden ja Vaalimaan alueen matkailu- ja palveluyritysten uudistumista ja kehittymistä alueellisen digitaalisen kauppapaikan käyttöönoton myötä sekä pilotoimalla uusia ja parannettuja matkailu- ja kaupallisia palveluita uusille kohderyhmille. Jo hankkeen alkuvaiheessa päätettiin suunnata toimenpiteet alkuperäisessä hankesuunnitelmassa esitetyn Vaalimaan alueen ostosmatkailun kehittämisen lisäksi kattamaan koko Virolahden matkailualueen seudun palveluiden ja vetovoimaisuuden kehittämiseksi. Tämän katsottiin osaltaan myös tukevan rajaseudun kaupallisia palveluita haastavassa nykytilanteessa.

Klamilan satama

- Sataman kävijämäärät ja tunnettuus kasvoivat vielä edellisestäkin vuodesta, jossa suurin vaikutus on sataman yksityisellä ravintoloitsijalla.
- Ramboll Oy:ltä tilattu Klamilan sataman mastepian valmistui huhtikuussa 2023.
 - Työssä on laadittu Klamilan alueen kehittämiseen tähtäävä masterplan–suunnitelma. Suunnitelma sisältää alueen maankäytöllisen vision laatimisen sekä kuvauksen alueen kehittämistä tukevista toimenpide-ehdotuksista ja niiden alustavan vaiheistuksen. Suunnitelman toteutuksen yhteydessä sidosryhmiä osallistettiin ja sitoutettiin alueen kehittämiseen.

Muut toimet

Cursor Oy on antanut hyvää yritysneuvontapalvelua Virolahdella toimiville yrityksille sekä ollut kiitettävästi tukena Vaalimaan liittyvissä toimissa. Virolahden kunta yhteistyössä Cursorin kanssa järjesti helmikuussa yrittäjäillan, jossa keskusteltiin yhteistyöstä sekä yrittäjien esille nostamista asioista.

❖ Matkailutoimi

Matkailu- ja museopalvelut

Matkailutoimen tarkoituksena on edistää kunnan matkailuelinkeinon kehittymistä ja tukea alueen palvelujen markkinointia yhteistyössä kuntalaisten ja seudun toimijoiden kanssa. Virolahden kunnanvaltuusto hyväksyi 19.12.2016 päivitetyn matkailu- ja toimenpidestrategian, jossa määritellään matkailun kehittämisen painopistealueet.

Virolahden matkailun visio:

Virolahti on hyvin saavutettava, kiehtova ja nouseva matkailukohde kaakossa. Rajan vilkas ilmapääpiiri houkuttelee Virolahdelle sekä matkailijoita että kasvuhaluista matkailuyrityksiä ja tarjoaa paikallisille asukkaille uusia työmahdollisuuksia. Monimuotoinen puhdas luonto ja rikas historia ovat alati uudistuvien palvelujen ja tuotteiden lähde ja ne saavat matkailijan palaamaan Virolahdelle yhä uudelleen.

Virolahden matkailun slogan:

Virolahti - aitoja luonnon elämyksiä, historian havinaa ja rajan sykettä.

Tulosalueen vastuhenkilö on matkailupäällikkö. Lisäksi matkailu- ja museotoimessa työskenteli osa-aikaisesti museo-opas 12 kk ja tapahtuma-avustaja 12kk sekä lisäksi 4 kesätyöntekijää.

Laajempi matkailumarkkinointi hoidettiin seudullisen matkailuorganisaation toimesta yhteistyössä kunnan matkailutoimen kanssa. Päätoiminnot Cursorin matkailun perusyksikössä ovat markkinointi, neuvontapisteet, edunvalvonta ja tilastointi. Matkailumarkkinoinnin palveluntuotanto kilpailutettiin osana koko elinkeinopalveluiden tuottamista seudullisena hankintarenkaana ja uusi sopimus Cursorin kanssa astui voimaan 2021. Matkailumarkkinoinnin rahoitus koostui uuden sopimuksen mukaan kunnan maksamasta 40e/ asukas, jolla Cursor tuottaa kunnalle kaikki palvelunsa. Lisäksi matkailuorganisaatio sai yksityistä rahoitusta seudun yrityksiltä, jotka osallistuivat seudulliseen matkailumarkkinointiin.

Virolahden kunnan matkailua ja tapahtumia esitellään seuraavilla nettisivuilla ja sosiaalisen median kanavilla: www.visitvirolahti.fi, www.arktikavirolahti.fi, www.bunkkerimuseo.fi www.kaakko-festival.fi www.visitkotkahamina.fi, www.virolahti.fi

Facebook: Visitvirolahti, Virolahden kunta, Virolahden Bunkkerimuseo, Arktikavirolahti, Kaakon Kamarimusiikki, Visitkotkahamina.

Instagram: visitvirolahti, kaakonkamarimusiikki, visitkotkahamina

Vuonna 2023 Virolahden kunnan matkailutoimi oli mukana useassa seudullisessa matkailun kehittämishankkeessa. Uudistuva ja vetovoimainen Vaalimaa hankkeessa järjestettiin mm. uusien matkailupalveluiden tuotteistamiseen liittyvät koulutuksia matkailu ja kaupallisille yrityksille, Vaalimaa23 tapahtuma 8.3.2023, jonka tavoitteena oli kiinnittää päättäjiä ja median huomio rajaseudun haastavaa tilannetta kohtaan. Keväällä rakennettiin ja avattiin Visitvirolahti verkkokauppa, kesän aikana järjestettiin myös mediamatkoja sekä toimittaja- ja matkanjärjestäjä vierailuja. Visitvirolahti oli myös mukana seudullisella osastolla Loviisan asuntomessuilla 7.7.-6.8.

Virolahden ja koko seudun matkailullisia kohteita ja yrityksiä esiteltiin vuoden aikana eri sähköisissä kanavissa sekä SUOMA ry:n myyntipäivillä keväällä ja syksyllä seudullisena toimintana. Arktika-päivät pidettiin toukokuussa 2023. Arktika-päivät sai jälleen runsaasti mediahuomiota eri valtakunnan medioissa. Kävijämäärä vuonna 2023 arvioitiin olevan noin 5000.

Matkailullisesti Virolahden tärkeimpiä tapahtumia vuonna 2023 olivat:

Arktika – päivät	13.-28.5.2023
Kaakon Kamarimusiikki	4.-8.7.2023
Syyslintupäivät	22.-24.9.2023
Silakkamarkkinat Klamilassa	24.9.2023

Talousarvion toteutuminen elinkeino- ja matkailutoimen tulosalueella 160

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
160 Elinkeino- ja matkailutoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	591	3 500	0	3 500	17 734,31	-14 234,31	506,70
Tuet ja avustukset	41 149	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	3 318	0	0	0	5 210,00	-5 210,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	45 058	3 500	0	3 500	22 944,31	-19 444,31	655,60
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-120 222	-48 900	0	-48 900	-51 849,40	2 949,40	106,00
Eläkekulut	-20 618	-8 400	0	-8 400	-12 404,88	4 004,88	147,70
Muut henkilösivukulut	-3 854	-1 600	0	-1 600	-1 506,90	-93,10	94,20
Palvelujen ostot	-261 195	-247 700	0	-247 700	-252 605,60	4 905,60	102,00
Ostot tilikauden aikana	-11 467	-14 900	0	-14 900	-12 943,49	-1 956,51	86,90
Muut toimintakulut	-977	-200	0	-200	-5 079,29	4 879,29	2 539,60
Toimintakulut yhteensä	-418 334	-321 700	0	-321 700	-336 389,56	14 689,56	104,60
TOIMINTAKATE	-373 276	-318 200	0	-318 200	-313 445,25	-4 754,75	98,50

Museotoiminta

Vuoden 2009 alusta alkaen Virolahti on hoitanut museot kunnallisena työnä irtisanouduttuaan 31.12.2008 valtionosuusmuseojärjestelmästä Miehikkälän kunnan kanssa. Kunta on jäsenenä Kymenlaakson museon museotoimikunnassa.

Virolahden Bunkkerimuseo

Kaudella 2023 Virolahden Bunkkerimuseo oli yleisesti auki 13.5-31.8 päivittäin klo 10-18. Syyskuussa museo oli auki perjantaisin klo 10-18 ja lauantaisin klo 10-16, viimeinen aukiolo-päivä 16.9. Normaalien aukioloaikojen ulkopuolella museo otti vastaan ryhmiä ja seurueita etukäteisvarauksella.

Kahvilatilassa oli esillä 3 näyttelyä, Vuoden luontokuvakilpailun satoa, Jaakko Liukkosen muistonäyttely ja Sirkka Savukarin luontokuvia salppapolun varrelta. Ulkonäyttelyn kenttälinnoitteita kunnostettiin rauhanturvaajien linnoitustalkoissa. Alueen polkuja kunnostettiin ja lapsille tehtiin uusi peikkopolku, polun suunnittelusta vastasi Satu Ristola.

Museon kesätoimintaa koordinoi tapahtuma-avustaja ja museo-opas. Vuoden 2023 kokonaiskävijämäärä oli 10 200 henkilöä (sis. 689 museokorttikävijää).

Bunkkerimuseota on esitelty seudullisessa matkailuyhteistyössä: myyntipäivillä, seudullisissa matkailuesitteissä, toimittaja- ja vaikuttajavierailuilla, esitejakelupisteissä sekä suoramarkkinoinnilla yrityksille.

Green Belt -keskus

Green Belt (Vihreä Vyöhyke) kulkee läpi Euroopan seuratun entisen rautaesiripun reittiä ja yhdistäen kansallispuistot, luontopuistot, biosfäärialueet, rajat ylittävät suojelualueet sekä muut arvokkaat elinympäristöt yli valtioiden rajojen. Virolahti sijaitsee aivan Vihreän Vyöhykkeen ytimessä ja on mukana tässä laajassa kansainvälisessä Green Belt -yhteistyöverkostossa.

Green Belt -keskus tarjoaa mahdollisuuksia kaikille kiinnostuneille luonto- ja ympäristöaiheiseen oppimiseen, koulutukseen ja muihin aktiviteetteihin modernin teknologian välityksellä. Virolahden Bunkkerimuseon yhteydessä oleva Green Belt -keskukseen on vapaa pääsy ja se on avoinna Bunkkerimuseon aukioloaikoina.

Virolahden kotiseutumuseo pidettiin suljettuna toimintakauden ajan.

Käyttömenot

Käyttömenot (netto)/asukas/€	2021	2022	2023
Matkailutoimi	21,2	20,00	30,30
Bunkkerimuseo	33,6	31,60	23,80

Talousarvion toteutuminen museotoimen tulosalueella 170

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
170 Museotoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	17 146	13 500	0	13 500	20 581,86	-7 081,86	152,50
Tuet ja avustukset	4 437	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	14 479	14 000	0	14 000	15 438,86	-1 438,86	110,30
Toimintatuotot yhteensä	36 062	27 500	0	27 500	36 020,72	-8 520,72	131,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-57 461	-61 600	0	-61 600	-51 908,24	-9 691,76	84,30
Eläkekulut	-8 905	-10 600	0	-10 600	-10 370,96	-229,04	97,80
Muut henkilösivukulut	-1 698	-2 000	0	-2 000	-2 046,08	46,08	102,30
Palvelujen ostot	-23 065	-23 500	0	-23 500	-22 043,44	-1 456,56	93,80
Ostot tilikauden aikana	-20 360	-20 000	0	-20 000	-23 408,64	3 408,64	117,00
Muut toimintakulut	-58 800	-48 600	0	-48 600	-62 087,55	13 487,55	127,80
Toimintakulut yhteensä	-170 290	-166 300	0	-166 300	-171 864,91	5 564,91	103,30
TOIMINTAKATE	-134 228	-138 800	0	-138 800	-135 844,19	-2 955,81	97,90

Tulosalue 200: Taloushallinto

Tulosalueen esihenkilönä toimi hallintojohtaja Otto Koskela 20.2.2023 asti ja Sanna Lahti 1.8.2023 alkaen.

Taloushallinto sisältää kustannuspaikat Taloushallinto 2000 ja Tietohallinto 2020. Kustannukset jaetaan Kaakon kaksikon viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta ICT-palveluiden kustannuksia, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi.

Tehtävä

Huolehtia Kaakon kaksikon kuntien taloussuunnittelusta, laskentatoimesta, maksuliikenteestä. Taloushallinto tuottaa kirjanpidon vaatimat oikeat ja riittävät tiedot sekä taloussuunnittelun ja laskentatoimen järjestelmien avulla päättäjien ja johdon käyttöön ajantasaista informaatiota taloudellisesta tilanteesta. Saatua informaatiota voidaan osaltaan käyttää kuntien toimintojen ohjaukseen.

Vastaa Kaakon kaksikon toimialariippumattomien ICT-asioiden koordinoinnista sekä sopimuksista. Perustietotekniikan palvelutuotanto on Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n vastuulla.

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yksi painopiste on toimivat palvelut. Talous- ja tietohallinnon tehtävä on onnistua tuottamaan toimivat taloushallinnon palvelut Kaakon kaksikon kunnille. Onnistumisen edellytyksenä ovat toimivat järjestelmät sekä osaava henkilöstö.

Mittarit

- Ajantasaisten raporttien ja informaation tuottaminen
- Onnistunut järjestelmien käyttöönotto/päivittäminen
 - Vuonna 2023 ainakin Accuna Budjetointi
- Henkilöstön saatavuuden turvaaminen ja osaamisen kehittäminen
 - Vähintään 3 koulutuspäivää /työntekijä

Kriittiset menestystekijät

- Henkilöstön saatavuus ja osaamisen kehittäminen
- Ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset taloushallinnon työkalut ja järjestelmät

Tavoitteiden toteutuminen

Taloushallinnon menot muodostuvat hallintojohtajan, taloussuunnittelijan ja laskentasihteerin henkilöstömenoista, taloushallinnon järjestelmäkustannuksista sekä muista taloushallinnon palveluiden tuottamiseen liittyvistä kuluista. Tietohallinnon kustannukset muodostuvat Kaakon kaksikon yhteisten palvelinten kustannuksista, sekä Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n tuottamista työasematuen ja –ylläpidon sekä verkkopalveluiden kustannuksista.

Taloushallinnon budjetoitujen tuottojen ja kulujen toteutumisaste oli Virolahden kirjanpidossa 105 %. Tuet ja avustukset eivät toteutuneet lainkaan (2023 toteuma 0 euroa, 2023 talousavio 2 500 euroa). Taloushallinnon budjettiylitykseen vaikuttivat ennakoitua suuremmat hinnankorotukset ICT-palveluissa. Miehikkälän maksuosuudet ylittyivät talousarvioon nähden noin 5 200 eurolla.

Taloushallinnon toimialan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat melko odotetusti. Uuden budjetoitijärjestelmän käyttöönotto sujui suunnitellusti ja uutta budjetoitijärjestelmää hyödynnettiin vuoden 2024 talousarvioiden ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmien laatimisessa. Vakituisen laskentasihteerin perhevapaan sijaisjärjestelyissä onnistuttiin hyvin. Otto Koskelan siirryttyä hallintojohtajasta kunnanjohtajaksi maaliskuussa 2023, oli toimiala käytännössä viisi kuukautta vailla erillistä esihenkilöä, mutta tällä ei ollut vaikutusta palvelun laatuun tai saatavuuteen. Henkilöstön osaamisen kehittämisen mittariksi asetettu vähintään 3 koulutuspäivää / työntekijä ei täysin toteutunut. Laskennallisesti talous- ja henkilöstöhallinnon vakituinen henkilöstö koulututtui noin 2,5 päivää/hlö vuoden 2023 aikana.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 200

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
200 Taloushallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	271 310	255 600	0	255 600	265 977,29	-10 377,29	104,10
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	2 500,00	-2 500,00	0,00
Muut toimintatuotot	-28	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	271 283	255 600	0	255 600	268 477,29	-12 877,29	105,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-105 384	-103 600	0	-103 600	-105 203,38	1 603,38	101,50
Henkilöstökorvaukset	2 489	0	0	0	7 204,85	-7 204,85	0,00
Eläkekulut	-17 454	-17 800	0	-17 800	-17 137,33	-662,67	96,30
Muut henkilösivukulut	-3 184	-3 400	0	-3 400	-3 063,12	-336,88	90,10
Palvelujen ostot	-135 131	-118 900	0	-118 900	-136 637,73	17 737,73	114,90
Ostot tilikauden aikana	-512	-1 400	0	-1 400	-1 339,46	-60,54	95,70
Muut toimintakulut	-12 107	-10 500	0	-10 500	-12 301,12	1 801,12	117,20
Toimintakulut yhteensä	-271 283	-255 600	0	-255 600	-268 477,29	12 877,29	105,00
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00

Tulosalue 220: Henkilöstöhallinto

Tulosalueen esihenkilö oli 20.2.2023 asti hallintojohtaja Otto Koskela ja 1.8.2023 alkaen Sanna Lahti.

Henkilöstöhallinto sisältää kustannuspaikat Henkilöstöhallinto 2200 ja Henkilöstöpalvelut 2300. Kustannukset jaetaan Kaakon kaksikon kuntien viimeisimmän vahvistetun asukasluvun suhteessa lukuun ottamatta ICT-palveluiden kustannuksia, jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi. Henkilöstöhallinto sisältää myös kustannuspaikan Henkilöstöjaosto 2201, jolle kirjataan luottamushenkilöiden kokouspalkkiot, ja jotka jaetaan kuntien kesken puoliksi.

Tehtävä

Henkilöstöhallinnon tehtävinä ovat henkilöstön ja luottamushenkilöiden henkilöstöasioiden hoitaminen, henkilöstöpolitiikan linjausten valmistelu ja toteuttaminen. Tuloksellisuuden edistämiseen pyritään työtyytyväisyyden ja -hyvinvoinnin kehittämällä sekä oikeudenmukaisella palkitsemisella. Henkilöstöhallinnon tehtävänä tukea omilla toimillaan positiivista kehitystä em. asioissa, mutta ratkaisevaa on toiminta omissa työyksiköissä.

Henkilöstöhallinnon tehtäväkenttä:

- Palkkahallinnon ja palvelusuhdeasioiden hoitaminen ja neuvonta
- Valmisteleo kuntien yhteisen henkilöstöjaoston käsiteltävät asiat
- Kaakon kaksikon yhteisten koulutusten valmistelut
- Työnantajan ja henkilöstön väliset yhteistoiminta-asiat ja virka- ja työehtosopimuksiin liittyvät neuvottelut
- Työpaikan ja työterveyshuollon välinen yhteistyö
- Henkilöstön tyhy- ja tyky-toiminnan koordinointi

Tavoitteet

Virolahden kuntastrategian yksi painopiste on toimivat palvelut. Henkilöstöhallinnon ja henkilöstöpalveluiden tehtävä on onnistua tuottamaan toimivat henkilöstöhallinnon palvelut, jotka ovat eriteltynä yllä. Onnistumisen edellytyksenä ovat toimivat järjestelmät sekä osaava henkilöstö. Tehtäväkenttä on henkilöstömitoitukseen suhteutettuna hyvin laaja ja haastava.

Tulevat henkilövaihdokset aiheuttavat olennaisen toiminnallisen muutoksen vuodelle 2023. Tiedon siirtäminen, onnistunut perehdytys ja rekrytointi korostuvat vuonna 2023.

Mittarit

- Henkilöstövaihdoksissa ja perehdytyksessä onnistuminen.
- Paikallisneuvotteluihin liittyvissä järjestelyissä ja informaation tuottamisessa onnistuminen vuonna 2023.
- Työterveyshuollon toimintasuunnitelman toteutuminen ja toiminnan kehittäminen.

Kriittiset menestystekijät

- Henkilöstön osaaminen sekä oikea henkilöstömitoitus.
- Ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset henkilöstöhallinnon työkalut ja järjestelmät.

Tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstöhallinnon menot muodostuvat hallintojohtajan, henkilöstösihteereiden ja palkkasihteerin henkilöstömenoista, työterveyshuollon kustannuksista, henkilöstöhallinnon tietojärjestelmäkustannuksista, tyky- ja virkistystoiminnan kustannuksista ja muista henkilöstöhallinnon palveluiden tuottamiseen liittyvistä kuluista.

Henkilöstöhallinnon ja -palveluiden budjetoitujen tuottojen ja kulujen toteutumisaste oli Virolahden kirjanpidossa 85,6 %. Tuet ja avustukset toteutuivat talousarvion mukaisina. Henkilöstöhallinnon kustannussäästö vuonna 2023 syntyi henkilöstökustannuksista hallintojohtajan vaihdoksesta ja palkkasihteerin irtisanoutumisesta johtuen. Otto Koskelan siirryttyä hallintojohtajasta kunnanjohtajaksi maaliskuussa 2023, oli tulosalue viisi kuukautta vailla erillistä esihenkilöä, mutta tällä ei ollut vaikutusta palvelun laatuun tai saatavuuteen. Henkilöstösihteerin tiedossa olleeseen eläköitymiseen liittyvässä korvaus rekrytoinnissa onnistuttiin hyvin ja perehdytykseen varattiin riittävän pitkä aika. Miehikkälän maksusuudet alittuivat talousarvioon nähden noin 19 200 eurolla.

Tulosalueen tehtäväkentän laajuus ja haastavuus sekä pienen organisaation haavoittuvuus tunnistettiin. Tulosalueelle kriittisenä toimintona pidettävää palkkahallinnon toimintavarmuutta parannettiin vuonna 2023 neuvottelemalla yhteistyösopimus Haminan kaupungin kanssa palkanlaskennan kriittisissä osatoiminnoissa. Yhteistyösopimus turvaa Kaakon kaksikon henkilöstön palkanmaksun myös henkilöstösihteerin mahdollisen äkillisen poissaolon aikana.

Työterveyspalveluiden tuottajana toimi edelleen Suomen Terveystalo Oy. Yhteistyössä laadittu toimintasuunnitelma toteutui suunnitellusti vuonna 2023. Työterveyspalveluiden lisäksi yhteistyötä Terveystalon kanssa jatkettiin myös valmennuspalveluissa: vuonna 2023 toteutettiin keväällä henkilöstövalmennus muutostukena Kaakon kaksikko yhteistoiminnan purkamiseen liittyen. Syksyllä jatkettiin vuonna 2022 aloitettua esihenkilövalmennusta. Vuoden 2023 teemana esihenkilövalmennuksessa oli muutosjohtaminen ja varhaisen tuen mallin keräys.

Alkuvuodesta 2024 toteutetun asiakastytyväisyyskyselyn tulosten mukaan henkilöstön kokonaistytyväisyys työterveyspalveluihin vuonna 2023 oli 3,1 (3,9 vuonna 2022) asteikolla 1-5.

Mittariksi asetettu paikallisneuvotteluihin liittyvissä järjestelyissä ja informaation tuottamisessa onnistuminen toteutui tavoitteiden mukaisena, ja yhteistyö pääluottamusmiesten ja työnantajien edustajien välillä sujui muutoinkin haastavasta toimintaympäristöstä huolimatta moitteettomasti vuonna 2023.

Talousarvion toteutumisvertailu tulosalueella 220

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
220 Henkilöstöhallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	247 797	287 000	0	287 000	238 909,54	48 090,46	83,20
Tuet ja avustukset	62 895	46 200	0	46 200	46 383,81	-183,81	100,40
Muut toimintatuotot	-14	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	310 678	333 200	0	333 200	285 293,35	47 906,65	85,60
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-107 448	-129 000	0	-129 000	-93 654,43	-35 345,57	72,60
Eläkekulut	-17 915	-21 200	0	-21 200	-16 184,46	-5 015,54	76,30
Muut henkilösivukulut	-3 330	-4 100	0	-4 100	-2 985,78	-1 114,22	72,80
Palvelujen ostot	-172 916	-170 600	0	-170 600	-163 131,48	-7 468,52	95,60
Ostot tilikauden aikana	-1 827	-2 400	0	-2 400	-2 513,51	113,51	104,70
Muut toimintakulut	-7 242	-5 900	0	-5 900	-6 823,69	923,69	115,70
Toimintakulut yhteensä	-310 678	-333 200	0	-333 200	-285 293,35	-47 906,65	85,60
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00

Tulosalue 300: Sosiaali- ja terveystoimet

Kymsote järjesti sosiaali- ja terveystoimet 31.12.2022 asti. Tilinpäätöksen jälkeen tulleet menoterät jaettiin jäsenkunnille alijäämän kattamisen suhteessa. Virolahden osuus 44 901,93

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 300 Sosiaali- ja hallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
300 Sosiaali- ja terveystoimet							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-13 928 487	0	-45 000	-45 000	-44 901,93	-98,07	99,80
Toimintakulut yhteensä	-13 928 487	0	-45 000	-45 000	-44 901,93	-98,07	99,80
TOIMINTAKATE	-13 928 487	0	-45 000	-45 000	-44 901,93	-98,07	99,80

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 16 Kunnanhallitus

Toimielin. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
16 Kunnanhallitus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	550 583	560 600	0	560 600	557 708,84	2 891,16	99,50
Tuet ja avustukset	108 481	112 700	0	112 700	123 148,24	-10 448,24	109,30
Muut toimintatuotot	17 756	14 000	0	14 000	20 689,66	-6 689,66	147,80
Toimintatuotot yhteensä	676 820	687 300	0	687 300	701 546,74	-14 246,74	102,10
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-595 848	-692 400	-44 000	-736 400	-680 155,06	-56 244,94	92,40
Henkilöstökorvaukset	2 489	0	0	0	10 453,64	-10 453,64	0,00
Eläkekulut	-457 747	-297 100	0	-297 100	-308 260,15	11 160,15	103,80
Muut henkilösivukulut	-16 762	-21 900	0	-21 900	-21 658,46	-241,54	98,90
Palvelujen ostot	-14 832 529	-863 400	-45 000	-908 400	-915 764,18	7 364,18	100,81
Ostot tilikauden aikana	-42 012	-47 500	0	-47 500	-50 315,60	2 815,60	105,93
Avustukset	-28 000	-342 000	0	-342 000	-270 281,83	-71 718,17	79,00
Muut toimintakulut	-137 844	-149 700	-6 500	-156 200	-141 282,49	-14 917,51	90,40
Toimintakulut yhteensä	-16 108 253	-2 414 000	-95 500	-2 509 500	-2 377 264,13	-132 137,80	94,60
TOIMINTAKATE	-15 431 433	-1 726 700	-95 500	-1 822 200	-1 675 717	-146 385	91,80

Sivistys ja hyvinvointi

Toimialan tehtävä/toiminta-ajatus

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut vastaavat Suomen perustuslain 16 §:n sivistyksellisten oikeuksien toteuttamisesta kunnassa alan lakeja ja normeja noudattaen. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialue jakautuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, koulutoimen, kirjaston sekä vapaa-aikatoimen tulosalueisiin. Lautakunta voi nimittää tarvittavan määrän toimikuntia toimialueensa valmistelutyön tueksi. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden eri osa-alueiden toiminta ja sisällöt ylläpitävät ja edistävät kuntalaisten hyvinvointia. Hyvinvoinnin teema on läpäisyperiaatteella toiminnan ohjenuorana, kun kuntiin on jäänyt ennaltaehkäisevät terveyden- ja hyvinvoinnin toiminnot.

Hyvinvointipalveluissa edistetään laajasti alueellisen hyvinvointisuunnitelman eri tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia. Yhteistyö alueen kuntien ja 2023 aloittavan hyvinvointialueen välillä on hyvinvoinnin edistämiseksi keskeistä.

Kuntatekniikan rooli kuntalaisten hyvinvointiin liittyvissä teemoissa jäsenyyden maakunnallisen hyvinvointistrategian avulla. Kyse on turvallisesta elinympäristöstä, osallistumismahdollisuuksista ja onnettomuuksien ja vahinkojen ehkäisystä.

Tilinpäätöksissä kiinteistöjen ylläpitokustannukset kohdennetaan aiheuttamisperiaatteella eri toimialueille ja yksiköille ja ne otetaan huomioon sisäisinä vuokrina lopullisessa talousarviossa. Hyvinvointipalveluissa edistetään laajasti alueellisen hyvinvointisuunnitelman eri tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia. Yhteistyö alueen kuntien ja 2023 aloittavan hyvinvointialueen välillä on hyvinvoinnin edistämiseksi keskeistä.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Toimialajohtaja on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

❖ Sivistyslautakunta (toimielin 40)

Toimielimen esimiehet eri tulosalueilla ovat

Tulosalueet:

400	Varhaiskasvatuksen ja esio.hallinto
401	Varhaiskasvatus ja esiopetus
409	Koulu- ja vapaa-aikatoimen hallinto
411	Perusopetus
420	Lukio
425	Oppilashuolto
430-440	Vapaa sivistystyö ja joukkoliikenne
450	Kirjastot
460-480	Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotyö
490	Hyvinvointi

Tulosalueen esimies:

varhaiskasvatusjohtaja
varhaiskasvatusjohtaja
sivistys- ja hyvinvointijohtaja
sivistys- ja hyvinvointijohtaja
sivistys- ja hyvinvointijohtaja
sivistys- ja hyvinvointijohtaja
sivistys- ja hyvinvointijohtaja
sivistys- ja hyvinvointijohtaja
vapaa-aikapalvelupäällikkö
sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokoonpano	1.1.-31.12.2023	Osallistuminen kokouksiin 2023 (9 kokousta)
Puheenjohtaja 1.1.-31.5.2023 Varapuheenjohtaja 1.6.-31.12.2023	Yrjönen Anton (Vi)	3
Varapuheenjohtaja 1.1.-31.5.2023 Puheenjohtaja 1.6.-31.12.2023	Korpela Jani (Mi)	8
Jäsenet	Eriksson Helena (Vi)	7
	Mäkelä Piia (Mi)	7
	Niemelä Jouni (Vi)	9
	Oikarinen Petri (Mi)	6
	Palm Jaakko (Vi)	8
	Piispa Sanna (Mi)	8
	Taina Kati (Mi)	9
	Yläkäs Minna (Vi)	9
Henkilökohtaiset varajäsenet	Hukkanen Jukka-Pekka (Vi)	1
	Hurta Tarmo (Mi)	-
	Kouki Marja-Leena (Vi)	-
	Tiia-Riina Astola (Mi)	-
	Vilkki Mikko (Vi)	-
	Aleksei Kumpulainen (Mi)	-
	Jani Henelius (Vi)	-
	Tylli Sonja (Mi)	1
	Roine Tonja (Mi)	-
	Hollanti Heli (Vi)	-
Muut kokouksiin osallistuneet	Alastalo Tarja khall.pj. (Mi)	9
	Kuokka Vappu, khall.pj (Vi)	6
	Rikkola Riitta, khall.ed. (Mi)	9
	Havuaho Osmo, khall.ed. (Vi)	7
	Hyttinen Auli, pöytäk.pitäjä	6
	Ukkonen Anne, kunnanjoht. (Mi)	1
	Salmela Jesse, nuor.valt. ed.(Mi)	1
	Salmela Juuso, nuor.valt. ed.(Mi)	5
	Rahkonen Titta, nuor.valt.ed. (Vi)	4
	Rasi Sari, asiantuntija	7
	Silander Outi, esittelijä varh.kasvatus	8
	Pousi Varpu, esittelijä, asiantuntija	2
	Ruuskanen Aki, asiantuntija	2
	Kärki Petri, asiantuntija	1
	Tylli Veikko, asiantuntija	1

Tulosalue 400 hallinto: Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalueen esimiehenä toimi varhaiskasvatusjohtaja Outi Silander

Varhaiskasvatus on lapsen oikeus ja se on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminta perustuu varhaiskasvatus- ja perusopetuslakiin. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatustilaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta, myös siitä päätettäessä. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta.

Tavoitteet

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestyminen alueen lapsille ennen perusopetuksen alkamista

Mittarit

Päätökset lapsille varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaisesti

Kriittiset menestystekijät

Lapsimäärän yllättävät muutokset

Toteuma

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelut on myönnetty kaikille lapsille lain mukaisesti

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 400 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen hallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
400 Varhais- ja esiop.hallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	42 992	45 200	0	45 200	48 584,92	-3 384,92	107,50
Toimintatuotot yhteensä	42 992	45 200	0	45 200	48 584,92	-3 384,92	107,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-85 551	-85 700	0	-85 700	-95 080,01	9 380,01	110,90
Henkilöstökorvaukset	1 046	0	0	0	258,14	-258,14	0,00
Eläkekulut	-13 651	-14 700	0	-14 700	-15 272,02	572,02	103,90
Muut henkilösivukulut	-2 540	-2 900	0	-2 900	-2 926,61	26,61	100,90
Palvelujen ostot	-14 090	-18 900	0	-18 900	-17 970,73	-929,27	95,10
Ostot tilikauden aikana	-2 090	-1 400	0	-1 400	-1 635,89	235,89	116,80
Muut toimintakulut	-9 290	-7 100	0	-7 100	-9 028,95	1 928,95	127,20
Toimintakulut yhteensä	-126 167	-130 700	0	-130 700	-141 656,07	10 956,07	108,40
TOIMINTAKATE	-83 175	-85 500	0	-85 500	-93 071,15	7 571,15	108,90

Tulosalue 401 palvelut - varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalueen esimies on varhaiskasvatusjohtaja Outi Silander

Varhaiskasvatusta järjestetään Virolahdella Klamilan ja Virojoen päiväkodeissa. Kaakon kak-sikko yhteistyösopimuksen mukaisesti Miehikkälän päiväkodin toiminta kuuluu Virolahden kunnan järjestämistä vastuulle ja alue muodostaa yhden yhteisen palvelujen käyttöalueen. Jokaisessa päiväkodissa järjestetään kuusivuotiaille esiopetusta. Esiopetusta järjestetään pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lapsen oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Tavoitteet

- 1) Varmistetaan laadukas varhaiskasvatus
- 2) Terveellinen ja turvallinen kasvuympäristö
- 3) Ehkäistään aktiivisesti hyvinvointi- ja terveyseroja

Mittarit

- 1) Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen oppimissuunnitelma tehdään yhdessä huoltajien kanssa, kelpoinen varhaiskasvatus- ja esiopetushenkilöstö, varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen tyytyväiset perheet ja tarjotaan viisivuotiaille 20-viikkotuntia maksutonta varhaiskasvatusta
- 2) Klamilan ja Virojoen päiväkodit toiminnassa Miehikkälän päiväkodin läntisen alueen päiväkotihanke
- 3) Varhaiskasvatus ja esiopetus toimivat yhdessä huoltajien kanssa siten, että lapsi liikkuu kolme (3) tuntia päivässä, josta tunti (1) hengästyttävää

Kriittiset menestystekijät

Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön pysyminen

Toteuma

- 1) Laadukkaan varhaiskasvatuksen varmistaminen

Lapsia varhaiskasvatuksessa oli 31.12.2023 yhteensä 128 (v. 2022 131). Koko viisivuotiaiden ikäluokka (Mi 6, Vi 18) osallistui kuluvana toimintavuonna viisivuotiaiden maksuttomaan varhaiskasvatukseen. Esiopetukseen osallistui kertomusvuoden aikana yhteensä 54 lasta. Miehikkälässä esiopetukseen osallistui vuoden aikana yhteensä 16 lasta (v. 2022 19), kevätlukukaudella yhdeksän (9) ja syyslukukaudella seitsemän (7) lasta. Virolahdella esiopetukseen osallistuvien määrä oli yhteensä 38 (v. 2022 45) lasta, kevätlukukaudella 20 lasta ja syyslukukaudella 18 lasta. Virojoen päiväkodin esiopetukseen osallistui 32 lasta (v. 2022 32), Klamilan päiväkodin 6 (v. 2022 13). Esiopetuksen toiminta-aika on kaikissa yksiköissä klo 9-13.

Lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen oppimissuunnitelma LEOPS on laadittu huoltajien kanssa kaikille lapsille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Virolahden kunnalle erityisavustuksen turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen vuonna 2023, yhteensä 79 514€.

Virojoen päiväkodin osuus avustuksesta on 44 056€ (5 lasta), Miehikkälän päiväkodin 35 458€ (3 lasta).

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä kertomusvuoden lopussa oli 30 (v. 2022 33). Varhaiskasvatuksessa työskenteli vuoden aikana avustavissa tehtävissä palkkatuella yksi ryhmäavustaja. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä erityisavustus varhaiskasvatustilain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023 päättyi 31.12.2023. Avustuksella päiväkodeissa työskenteli osa-aikaiset varhaiseryityiskasvatuksen lastenhoitajat. Lisäksi yksi työntekijä työskenteli päiväkodeissa lasten ja oppilaiden oppimisen tuen ja hyvinvoinnin tukeminen -erityisavustuksen varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022-2024 määrärahoihin.

Varhaiskasvatuksen vakituinen henkilöstö täyttää lain edellyttämät kelpoisuusehdot. Määräaikaisissa tehtävissä työskentelevistä 50 % täyttää kelpoisuusehdon. Pula varhaiskasvatuksen opettajista on laajentunut myös lastenhoitajiin.

Asiakaskyselyyn keväällä 2023 vastasi 96 huoltajaa. Varhaiskasvatuksen kehittämisessä vuonna 2023 keskiössä oli inklusiivisuus: yhdenvertainen, syrjimätön ja kaikkia osallistava toimintatapa. Vanhempien mukaan inklusiivisuuden arvoista toteutuivat turvallisuus (80), ilo (71), yhteisöllisyys (70) ja luottamus (68). Kehitettäviä asioista olivat varhaiskasvatusaikojen ilmoittamiskäytännöt, lasten sairastamiseen ja varhaiskasvatukseen osallistumiseen liittyvät asiat, tiedottamisen haasteet sekä kohtaamisen, vuorovaikutuksen ja yhteistyön kehittäminen. Palauteet on huomioitu uuden toimintavuoden toimintasuunnitelmissa.

2) Terveellinen ja turvallinen kasvuympäristö

Klamilan ja Virojoen päiväkodit toiminnassa. Klamilan päiväkodissa on kolme lapsiryhmää, Virojoella 4. Miehikkälän päiväkodin Kalliokosken rakentaminen alkoi keväällä 2023. Päiväkoti valmistui syksyllä 2023. Varhaiskasvatuksen toiminta uudessa yksikössä alkoi 11.9.2023. Uuden yksikön avautumisen myötä Miehikkälän päiväkodissa toimi neljä lapsiryhmää.

3) Ehkäistään aktiivisesti hyvinvointi ja terveyseroja Päiväkotien tilat ovat liikkumaan houkuttelevat ja kaikissa päiväkodeissa työskentelee lasten liikunnan ammattitutkinnon suorittaneita työntekijöitä. Lasten liikkuminen suosituksen mukaan on perheen ja varhaiskasvatuksen yhteistyön tulos.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 401 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
401 Varhaiskasvatus ja esiopetus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	484 016	533 300	0	533 300	528 711,45	4 588,55	99,10
Maksutuotot	97 151	86 500	0	86 500	70 835,20	15 664,80	81,90
Tuet ja avustukset	31 731	0	0	0	81 014,00	-81 014,00	0,00
Muut toimintatuotot	169	0	0	0	225,25	-225,25	0,00
Toimintatuotot yhteensä	613 067	619 800	0	619 800	680 785,90	-60 985,90	109,80
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-1 004 386	-1 140 200	0	-1 140 200	-1 124 677,68	-15 522,32	98,60
Henkilöstökorvaukset	18 805	0	0	0	16 012,90	-16 012,90	0,00
Eläkekulut	-170 923	-195 400	0	-195 400	-189 816,65	-5 583,35	97,10
Muut henkilösivukulut	-32 370	-38 000	0	-38 000	-37 153,04	-846,96	97,80
Palvelujen ostot	-291 175	-341 100	-4 600	-345 700	-314 413,27	-31 286,73	90,90
Ostot tilikauden aikana	-27 630	-35 400	0	-35 400	-38 965,16	3 565,16	110,10
Avustukset	-120 790	-144 400	0	-144 400	-105 767,03	-38 632,97	73,20
Muut toimintakulut	-113 861	-141 100	0	-141 100	-142 328,84	1 228,84	100,90
Toimintakulut yhteensä	-1 742 330	-2 035 600	-4 600	-2 040 200	-1 937 108,77	-103 091,23	94,90
TOIMINTAKATE	-1 129 262	-1 415 800	-4 600	-1 420 400	-1 256 322,87	-164 077,13	88,40

Tulosalue 405 Erityisavustus(varhaiskasvatus)

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023 -hankerahalla on järjestetty koulutussarja koko varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstölle ja palkattu tuen järjestämiseen työntekijät.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
405 Erityisavustus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 121	0	0	0	8 085,89	-8 085,89	0,00
Tuet ja avustukset	38 823	0	0	0	59 049,72	-59 049,72	0,00
Toimintatuotot yhteensä	39 944	0	0	0	67 135,61	-67 135,61	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-34 689	0	0	0	-65 323,05	65 323,05	0,00
Henkilöstökorvaukset	293	0	0	0	729,82	-729,82	0,00
Eläkekulut	-5 884	0	0	0	-11 285,13	11 285,13	0,00
Muut henkilösivukulut	-1 141	0	0	0	-2 222,17	2 222,17	0,00
Palvelujen ostot	0	0	0	0	-789,66	789,66	0,00
Muut toimintakulut	-205	0	0	0	-346,29	346,29	0,00
Toimintakulut yhteensä	-41 626	0	0	0	-79 236,48	79 236,48	0,00
TOIMINTAKATE	-1 682	0	0	0	-12 100,87	12 100,87	0,00

Tulosalue 409: Koulu ja vapaa-aikatoimen hallinto

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Kaakon kaksikon sivistystoimi tuottaa ja järjestää kuntien lakisäätteiset ja kuntien kanssa erikseen sovitut varhaiskasvatus- ja esiopetus-, perusopetus-, lukio-, kirjasto-, nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, vapaa sivistys- ja joukkoliikennepalvelut Virolahden ja Miehikkälän kuntien asukkaille. Kuntalaisille pyritään järjestämään monipuoliset palvelut taloudellisesti ja laadukkaasti.

Tavoitteet

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintoasioiden sujuva käsittely
Sähköisten palveluiden kehittäminen

Mittarit

Osaava henkilöstö

Kriittiset menestystekijät

Pätevien sijaisten saanti

Toteuma

Koulu- ja vapaa-aikatoimen hallinnossa työnjakoa on selkeytetty ja asioiden käsittely on sujuvampaa. Palveluiden sähköistäminen on jatkunut ja sähköisiä lomakkeita ja prosesseja paperisien sijaan kehitetään edelleen.

Kaakon kaksikon Vammaisneuvosto

Tehtävät

Virolahden ja Miehikkälän yhteinen vammaisneuvosto vaikuttaa toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin kannalta.

Tavoitteet

Edistää vammaisten henkilöiden ja heidän omaistensa, vammaisjärjestöjen, yksityisten palveluntuottajien sekä viranomaisten välistä yhteistoimintaa. Ympäristön suunnitteluun ja esteettömyyteen vaikuttaminen. Edistää vammaisuuteen ja vammaisten tarpeisiin ja palveluihin liittyvää tiedottamista.

Toteuma

Vammaisneuvosto kokoontui vuoden 2023 aikana 4 kertaa.

Huomiota on kiinnitetty mm. esteettömyyteen ja taksien saatavuuteen.

Vammaisneuvosto kokouksia 4 kpl	1.1.-31.12.2023	Osallistu- nut kokouk- siin
Hanski Liisa	Puheenjohtaja, Virolahden kappelisrk.	3
Kataikko Leena	Varapuheenjohtaja, Miehikkälän kappelisrk.	2
Kormu Marja-Helena	Miehikkälä - Virolahden Sydänyhdistys ry	2
Kotola Eila	Tuuppari ry – Virolahden Mielenterveyden tuki ry	4
Kiiski Kirsi	Kymenlaakson Hyvinvointialue	4
Gustafsson Helli	Kaakkois-Suomen Diabetesyhdistys ry	4
Vanhoja Raimo	Miehikkälän Mielenterveysyhdistys ry	2
Päkki Marianne	Haminan seudun ERKAT ry	2
Yläkäs Minna	Sivistys- ja hyvinvointiltk. edustaja Virolahti	2
Taina Kati	Sivistys- ja hyvinvointiltk. edustaja Miehikkälä	4
Heino Sari	khall. edustaja, Miehikkälä	4
Kivelä Anja	khall. edustaja, Virolahti	1
Pulkinen Tuire	varajäsen Kaakkois-Suomen Diabetesyhd. ry	4
Tanskanen Marjatta	varajäsen, Miehikkälän Mielenterveysyhdistys ry	1
Salmi Vappu	varajäsen, Miehikkälä - Virolahden Sydänyhdistys ry	2
Ahonen Veli-Matti	sihteeri	4

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 409 koulu ja vapaa-aikatoimen hallinto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
409 Koulu-ja vp.toimen hallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	59 847	62 600	0	62 600	64 034,95	-1 434,95	102,30
Toimintatuotot yhteensä	59 847	62 600	0	62 600	64 034,95	-1 434,95	102,30
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-119 092	-127 700	0	-127 700	-129 303,59	1 603,59	101,30
Henkilöstökorvaukset	544	0	0	0	1 032,58	-1 032,58	0,00
Eläkekulut	-16 865	-19 200	0	-19 200	-18 887,65	-312,35	98,40
Muut henkilösivukulut	-3 200	-3 700	0	-3 700	-3 694,15	-5,85	99,80
Palvelujen ostot	-16 626	-15 200	0	-15 200	-17 515,42	2 315,42	115,20
Ostot tilikauden aikana	-1 348	-600	0	-600	-1 392,54	792,54	232,10
Muut toimintakulut	-12 411	-9 900	0	-9 900	-12 471,45	2 571,45	126,00
Toimintakulut yhteensä	-168 998	-176 300	0	-176 300	-182 232,22	5 932,22	103,40
TOIMINTAKATE	-109 151	-113 700	0	-113 700	-118 197,27	4 497,27	104,00

Tulosalue 411: Perusopetus

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Oppilaiden palvelut tarjotaan lähikouluperiaatteiden mukaisesti. Huoltajat voivat hakea koulu-paikkaa toissijaiseen kouluun ja paikka myönnetään/ei myönnetä lautakunnassa hyväksytyjen kriteerien perusteella. Koulukuljetuksissa noudatetaan perusopetuslakia ja lautakunnan hyväksymiä koulukuljetusperiaatteita.

Virolahden peruskoulut (keskiarvo oppilasmääristä v.2023)

- Klamilan koulu (56 opp)
 - Virojoen koulu (108 opp)
 - Virolahden yläkoulu (83 opp)
- Yhteensä 247 opp

Tavoitteet

Lähiopetus on hyvin toteutettu eri opetusmenetelmiä ja -välineitä käyttäen. Erityisopetuksen riittävä resurssi. Laajennetun oppivelvollisuuden huomioiminen opetuksessa ja ohjauksessa. S2-kielen opetuksen järjestäminen.

Mittarit

Ryhmäkoko maksimi 20 (+2). Opetus järjestetään yhdelle ikäluokalle tai yhdysluokkana. Luokkajärjestelyissä huomioidaan erikseen erityisopetuksen kriteerit ja siihen liittyen kulloinkin koulunkäyntiavustajien tarve. Yläkoulun kotitaloudessa ja teknisessä käsityössä valinnaisaineissa maksimi 16 (+1). Valinnaisaineiden minimi ryhmäkoko 7 oppilasta, kielissä 3.

Oppilaskohtaiset kertoimet:

- oppilastöiden työaineet yläkoulu 100 € /oppilas (aik. 70 €/opp) alakoulu 45 € /oppilas
- kirjallisuus yläkoulu/alakoulu 200 €/ oppilas + sähköinen materiaali 2000 €/koulu

Kriittiset menestystekijät

Toimivat opetustilat ja iltapäiväkerhotilat.

Pätevien opettajien rekrytointi.

Toteutuma

Virolahden kouluissa on opetusmenetelmiin liittyen edelleen käytössä oppikirjat, vaikka viime vuosina oppikirjojen ohella sähköiset oppilas- ja opettajamateriaalit ovat lisääntyneet. Koulujen tietoteknisistä välineistä on pyritty pitämään huolta ja niiden riittävyttä seurataan vuosittain. Erityisopetuksen resurssi on ollut hyvä. Avointen pienryhmien lisänä on ollut kiertävä erityisopettaja. Erityisen tuen tarpeeseen on vastattu myös avustajaresurssilla, jota on lisätty yläkoululle tarpeen mukaisesti. Laajennettuun oppivelvollisuuteen siirtyminen on edennyt sujuvasti; oppilaat ovat valinneet lukion tai ammatillisen oppilaitoksen kevään yhteisvalinnassa. Opintojen keskeyttämiä ja kuntavastaavan ohjaukseen tuli vuonna 2023 yksi opiskelija. Virolahden yläkoulun ja lukion rehtori vaihtui keväällä 2023.

Tilapäisen suojelun asukkaiden saapuminen kuntaan lisäsi S2-opetuksen tarvetta ja Virolahden yläkoulun tiloissa on järjestetty edelleen valmistavan luokan opetusta molempien kuntien oppilaille.

Luokkakoko on pysynyt annettujen raamien sisällä. Virojoen koulun 6. luokan oppilasmäärä on suurin 22 oppilaalla.

Ryhmäkoot ovat vaihdelleet 5 - 15 (muut aineet kuin kielet), painottuen välille 7-14, kielissä ryhmäkoot ryhmän alkaessa 3/4.

Ns. pitkissä valinnoissa (8 lk+ 9lk) 2 vvt ryhmäkoko on vaihdellut mm. muuttoliikkeen ja terveyssyiden takia. Valinnaisuutta on pyritty ylläpitämään toteuttamalla vähintään kaksi vaihtoehtoa. Huomioitavaa on myös se, että esim. kotitalouden maksimi ryhmäkoko on 16 oppilasta.

Oppilastöiden työaineiden kallistumisen vuoksi oppilaskohtaisia kertoimia korotettiin lukuvuodelle 2023 - 2024. Myös kouluaterioiden osalta ruoantuottaja korotti aterioiden hintoja kesken vuoden.

Muodollisesti kelpoisten opettajien ja sijaisten rekrytointi on ollut haastavaa.

Aterian hinta TA	Vi ala- ja yläk. 3,5 € (1.6.23 alk. 3,97 €) Mi yläk., KK 3,5 € (1.6.23 alk. 3,68 €) Kla 3,32 € (1.6.23 alk. 3,76 €) S-M 3,09 € (1.6.23 alk. 3,25 €)
välipala TA	Kla, Vi ala- ja yläk. 2,15 € (1.6.23 alk.2,44 €) Mi yläk., KK 2,15 € (1.6.23 alk. 2,26 €) S-M 1,14 € (1.6.23 alk. 1,19 €)
ip-kerhon välipala TA	Kla, Vi, KK 2,15 € (1.6.23 alk. 2,26 €) S-M 1,14 € (1.6.23 alk. 1,19 €)

Iltapäivätoiminta on resursoitu sekä Virojoen että Klamilan kouluille, koulunkäynninohjaajien palkkauskustannukset jaetaan koulun ja IP:n välille vuosittain tarpeen mukaan. Koululaiskuljetukset on arvioitu tämän hetken toteuman perusteella. Syksyllä muodostetut ajoreitit toteutuvat keväällä ja osittain seuraavana syksynä.

Koululaiskuljetuskilpailutuksen vaikutukset kuljetuskustannuksiin heijastuivat syksystä 2023 alkaen. Vaikutus on ollut lähinnä kustannusnousuja hillitsevä, toteuma on pysynyt entisellä tasolla eikä merkittäviä säästöjä vielä toteutunut.

Koulujen oppilaat ja henkilökunta

Virolahti

	oppilaat			opettajat			avustajat		
Alakoulut:	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24
Klamilan koulu	64	64	48	4	4	4	6	5	5
Virojoen koulu	109	108	107	7	7	6	6	6	6
Erityisopettajat				4	4	4			
Yhteensä	173	172	155	15	15	14	12	11	11
	oppilaat			opettajat			avustajat		
Yläkoulut:	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24
Virolahti	87	78	87	14	12	12	2	3	3
Erityisopettajat				1	1	1			
Yhteensä	87	78	87	15	13	13	2	3	3
PERUSOP. YHT.	260	250	242	30	28	27	14	14	14
Valmistava opetus		9	4		1	1			
Virolahden lukio	56	57	43	7	7	7	0	0	0

Miehikkälä

	oppilaat			opettajat			avustajat		
Alakoulut:	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24
Kirkonk.koulu	54	49	46	5	4	4	3	3	3
Suur-Mieh. koulu	25	29	23	2	3	3	2	1	1
Erityisopettajat				1	1	1			
Yhteensä	79	78	69	8	8	8	5	4	4
	oppilaat			opettajat			avustajat		
Yläkoulut:	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24	2021-22	2022-23	2023-24
Miehikkälä	56	59	51	6	5	5	2	1	1
Erityisopettajat				1	1	1			
Yhteensä	56	59	51	7	6	6	2	1	1
PERUSOP. YHT.	135	137	120	15	14	14	7	5	5

Iltapäiväkerhotoiminta - tavoite ja toiminta

Iltapäivätoimintaa on järjestetty Klamilan ja Virojoen kouluilla. Klamilan ip-kerhon osalta talousarvio ylittyi 3 600 €, Virojoen osalta toiminta toteutui talousarvion raameissa. Koulukuljetukset toteutuivat talousarvion mukaisesti. Koululaiskuljetuskilpailutus käynnistettiin vuoden 2022 aikana ja päätöksenteko siirtyi vuodelle 2023

Iltapäivätoiminta

Iltapäiväkerho	Toimintaan ilmoittautuneet 20.9.2022	Toimintaan ilmoittautuneet 20.9.2023	Todellinen osallistujamäärä ka 2023
Klamila	12	4	7
Virojoki	17	20	14
Kirkonkylä	6	3	3
Suur-Mieh.	3	3	3
yht.	38	30	29

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 411 Perusopetus

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
411 Perusopetus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 842 331	1 815 000	0	1 815 000	1 765 083,60	49 916,40	97,20
Maksutuotot	15 975	20 400	0	20 400	14 715,00	5 685,00	72,10
Tuet ja avustukset	5 730	0	0	0	2 500,00	-2 500,00	0,00
Muut toimintatuotot	3 589	0	0	0	6 650,68	-6 650,68	0,00
Toimintatuotot yhteensä	1 867 625	1 835 400	0	1 835 400	1 788 949,28	46 450,72	97,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-2 754 619	-2 814 500	0	-2 814 500	-2 762 544,63	-51 955,37	98,20
Henkilöstökorvaukset	21 959	0	0	0	32 811,23	-32 811,23	0,00
Eläkekulut	-464 500	-482 100	0	-482 100	-469 091,86	-13 008,14	97,30
Muut henkilösivukulut	-87 305	-95 200	0	-95 200	-91 378,11	-3 821,89	96,00
Palvelujen ostot	-1 279 662	-1 311 200	-8 300	-1 319 500	-1 373 452,13	53 952,13	104,10
Ostot tilikauden ai- kana	-143 777	-151 300	0	-151 300	-145 379,33	-5 920,67	96,10
Avustukset	-420	-400	0	-400	-1 090,00	690,00	272,50
Muut toimintakulut	-427 764	-451 600	0	-451 600	-427 769,12	-23 830,88	94,70
Toimintakulut yhteensä	-5 136 086	-5 306 300	-8 300	-5 314 600	-5 237 893,95	-76 706,05	98,60
TOIMINTAKATE	-3 268 462	-3 470 900	-8 300	-3 479 200	-3 448 944,67	-30 255,33	99,10

Tulosalue 412:Erityisavustus(peruskoulu)

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Perusopetuksessa erityisavustuksella ei ole hankittu lisää työntekijöitä, vaan avustusta on käytetty sekä ala- että yläkouluilla järjestettyyn tukiopetukseen.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
412 Erityisavustus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	2 595	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	10 029	0	0	0	1 498,11	-1 498,11	0,00
Toimintatuotot yhteensä	12 624	0	0	0	1 498,11	-1 498,11	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-21 076	0	0	0	-1 244,67	1 244,67	0,00
Eläkekulut	-3 527	0	0	0	-210,85	210,85	0,00
Muut henkilösivukulut	-689	0	0	0	-42,59	42,59	0,00
Toimintakulut yhteensä	-25 292	0	0	0	-1 498,11	1 498,11	0,00
TOIMINTAKATE	-12 669	0	0	0	0,00	0,00	0,00

Tulosalue 420: Lukio

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Tavoitteet

Kilparatsastuslukion markkinointi
Oppilasmäärän kasvattaminen

Mittarit

Oppilasmäärän kasvu

Kriittiset menestystekijät

Pätevien aineenopettajien saanti

Toteuma

Virolahden lukion oppilasmäärä ei ole kasvanut. Lukioon on tullut omakustanteisia kansainvälisiä opiskelijoita, mutta heidän opiskeluaan on vaikeuttanut loppuvuoden 2023 rajatilanne. Lukion markkinointia on jatkettu. Sosiaalisen median käyttö markkinoinnissa on ollut aktiivista ja kohdennetulla markkinoinnilla on lähestytty opinto-ohjaajia. Ritva Ahokkaan rahaston tuella on lisätty opiskelijoiden hyvinvointia. Kilparatsastuslinja on jatkanut toimintaansa peruslinjan ohessa. Pätevien aineenopettajien rekrytointi on sujunut kohtuullisen hyvin. Opiskelija-asuntola toiminta on ollut vielä toiminnassa, toteutuneet kustannukset vuodelta 2023 on 19 400 €. merkittävin muutos kustannuksissa on sähkön hinnan nousu.

Kirjallisuus: 20 opiskelijaa x 25 kirjaa a' 35 €.

Opiskelutarvikkeet 50 € / opiskelija
sähköinen materiaali 2000 lukiolle.

Lukion majoituskustannukset noin 18.000 € / vuosi.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 420 Lukio

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
420 Lukio							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	4 689	0	0	0	6 794,24	-6 794,24	0,00
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	136,00	-136,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	4 689	0	0	0	6 930,24	-6 930,24	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-484 190	-496 900	0	-496 900	-495 072,81	-1 827,19	99,60
Henkilöstökorvaukset	7 646	0	0	0	1 286,21	-1 286,21	0,00
Eläkekulut	-81 842	-85 200	0	-85 200	-84 873,86	-326,14	99,60
Muut henkilösivu	-15 299	-16 800	0	-16 800	-16 372,55	-427,45	97,50
Palvelujen ostot	-156 344	-156 200	-700	-156 900	-129 135,26	-27 764,74	82,30
Ostot tilikauden aikana	-36 589	-30 200	0	-30 200	-25 761,42	-4 438,58	85,30
Avustukset	-250	-200	0	-200	-500,00	300,00	250,00
Muut toimintakulut	-158 694	-149 400	0	-149 400	-160 764,98	11 364,98	107,60
Toimintakulut yhteensä	-925 562	-934 900	-700	-935 600	-911 194,67	-24 405,33	97,40
TOIMINTAKATE	-920 873	-934 900	-700	-935 600	-904 264,43	-31 335,57	96,70

Tulosalue 425: Oppilas- ja opiskelijahuolto

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Vuonna 2023 opiskeluhoito eli koulukuraattori- ja psykologipalvelut siirtyivät hyvinvointialueen hoidettaviksi.

Tavoitteet

Riittävät oppilashuollon palvelut

Yhteisöllisen oppilashuollon vahvistaminen

Mittarit

Kuraattori ja psykologiresurssi / oppilas

Kriittiset menestystekijät

Hyvinvointialueen palveluiden järjestyminen

Oman toiminnan yhteisöllinen kehittäminen

Toteuma

Kymenlaakson alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu hyvinvointialueen koordinoimana ja paikallinen opiskeluhoitosuunnitelma on päivitetty. Hyvinvointialueen psykologiresurssi on ollut rekrytointiongelmien vuoksi vajaa ja palvelut on järjestetty konsultoivan psykologin avulla. Hyvinvointialueen mitoitus kuraattoripalveluille on yksi kuraattori Virolahden ja Miehikkälän kouluille.

Yhteisöllistä opiskeluhoitoa on kehitetty tva:n avulla. Kaikille opettajille maksetaan yhteisöllisen opiskeluhoitoon sisältöinen palkanlisä. Opiskeluhoito kuuluu kaikille.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 425 oppilas- ja opiskelijahuolto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
425 Oppilashuolto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	32 543	0	0	0	38,10	-38,10	0,00
Toimintatuotot yhteensä	32 543	0	0	0	38,10	-38,10	0,00
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-43 456	0	0	0	-1 444,01	1 444,01	0,00
Muut toimintakulut	-417	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut yhteensä	-137 653	0	0	0	-1 444,01	1 444,01	0,00
TOIMINTAKATE	-105 110	0	0	0	-1 405,91	1 405,91	0,00

Tulosalue 430: Vapaa sivistys

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Virolahden kunnalla on sopimus Kotkan seudun musiikkiopiston sekä Haminan kansalaisopiston kanssa.

Tavoitteet

Yhteistyön jatkuminen aktiivisten harrastajien myötä.

Mittarit

Oppilasmäärät

Kriittiset menestystekijät

Kulkuyhteydet

Toteuma

Virolahdella Haminan kansalaisopiston ennakkolasku pohjautui 200 opiskelijan määrään. Vuoden aikana opiskelijoita on ollut yhteensä 284. Yhteensä kustannukset 18 227 €. Kotkan musiikkiopistossa oli Virolahden opiskelijoita keväällä 14 ja syksyllä 14. Yksikköhinta on 525 €.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 430 Vapaa sivistys

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
430 Vapaa sivistys							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	19 709	32 300	0	32 300	23 979,26	8 320,74	74,20
Toimintatuotot yhteensä	19 709	32 300	0	32 300	23 979,26	8 320,74	74,20
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-49 685	-79 000	0	-79 000	-57 139,15	-21 860,85	72,30
Toimintakulut yhteensä	-49 685	-79 000	0	-79 000	-57 139,15	-21 860,85	72,30
TOIMINTAKATE	-29 976	-46 700	0	-46 700	-33 159,89	-13 540,11	71,00

Tulosalue 440: Joukkoliikenne

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

ELY:n ylläpitämässä joukkoliikenteen käyttöoikeusliikenteen sopimuksissa kunnan maksuosuus on 20% ja ELY:n 80%. Joukkoliikenteen osuudet on otettu talousarviossa huomioon ELY:n ilmoittamien laskelmien mukaisesti.

Tavoitteet

Perustason joukkoliikennehankinnat yhteistyössä ELY:n kanssa.

Palveluliikenteen vahvistaminen kaikkien kuntalaisten osalta.

Uudistuksista tiedottaminen.

Mittarit

Käyttäjämäärät

Kriittiset menestystekijät

Uuden palvelun löytäminen ja aktiivinen käyttäminen.

Toteuma

Yhteistyössä ELY:n kanssa toteutetun peruspalveluasteen joukkoliikennekustannukset olivat Virolahdella 11.290 € v. 2023.

Palveluliikenne toteutui syksyyn asti entisellä mallilla. Kustannukset Virolahdella Väinön lenkistä oli 6.818 € ja kutsutaksiliikenteestä 1.990 €. Koulujen alkaessa palveluliikenne toteutui koululaiskuljetusten pikkubusseilla entisillä Väinön lenkin ja kutsutaksiliikenteen reiteillä. Lautakunta vahvisti matkan hinnaksi 2 €/suunta/ asiakas. Liikennöitsijä vähentää tulot kunnalle kohdistuvassa kuljetuslaskussa. Käyttäjämäärä on varsin pieni. Reiteistä ei synny kouluai- koina ylimääräisiä kustannuksia. Koulujen lomaviikkojen osalta asia vaatii erillisen päätöksen.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 440 Joukkoliikenne

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
440 Joukkoliikenne							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	21 196	19 200	0	19 200	20 560,58	-1 360,58	107,10
Toimintatuotot yhteensä	21 196	19 200	0	19 200	20 560,58	-1 360,58	107,10
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-46 649	-44 100	0	-44 100	-44 360,36	260,36	100,60
Toimintakulut yhteensä	-46 649	-44 100	0	-44 100	-44 360,36	260,36	100,60
TOIMINTAKATE	-25 453	-24 900	0	-24 900	-23 799,78	-1 100,22	95,60

Tulosalue 450: Kirjasto

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen.

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen.

Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen; aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasavertaisuus, vastuullisuus, yhteisöllisyys, sananvapaus ja kulttuurien moninaisuus.

Tavoitteet

- kirjasto on hyvinvointipalvelu, jonka tavoittaa kaikissa elämäntilanteissa
- kirjasto ruokkii kaiken ikäisten lukutottumuksia, mielikuvitusta ja tiedonhalua
- kirjasto on kuntapalvelu, joka vähentää eriarvoisuutta
- kirjasto antaa voimia ja sisältöä elämään
- kirjasto on elämyksiä, tapahtumia ja kohtaamisia
- kirjasto toimii ympäristön kannalta kestävästi ja jakamistaloutta tukien
- kirjasto toimii tehokkaasti kunnan osana ja tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden yhteisötoimijoiden kanssa

Mittarit

Virolahden kirjasto:

aineistomenot / asukas: 11 €

henkilöstömenot / asukas: 27 €

käynnit / asukas: 8

lainaus / asukas: 14

Kaakon kaksikon kirjastot yhdessä:

aineistomenot / asukas: 13 €

henkilöstömenot / asukas: 29 €

käynnit / asukas: 8

lainaus / asukas: 14

Kriittiset menestystekijät

- jatketaan toimintaa kahdessa toimipisteessä neljällä kirjastovirkailijalla
 - tarjotaan mahdollisimman monelle mahdollisuus käydä kirjastossa pitämällä Virolahden omatoimikirjaston aukioloajat laajoina
 - pidetään kirjastoautopalvelun ostosopimus Haminan kaupungin kanssa voimassa ja turvataan kaukana kiinteistä kirjastoista olevien asiakkaiden kirjastopalvelut
 - tarjotaan asiakaslähtöinen, monipuolinen, uudistuva ja laadukas kokoelma

- o tuetaan asiakkaiden media- ja digitaitoja, annetaan valmiudet käyttää tietovarantoja ja autetaan tekniikan ja tiedonhaun kysymyksissä

Toteuma

Virolahden kirjastolla on Miehikkälän kirjaston kanssa yhteiset neljä kirjastovirkailijaa (V 2,3 htv, M 1,7 htv). Kirjastoautopalveluja ja kirjastoautovirkailijan palveluja ostetaan Haminan kaupungilta. Kirjastoauto kiertää Virolahdella kolmella pysäkillä kaksi kertaa kuukaudessa koulujen lukuvuoden ajan. Käyntejä oli vuonna 2023 yhteensä 17 kertaa, kirjastoauton lainoja 2365 kpl.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana erilaisiin lähi- ja etäkoulutuksiin yhteensä 5,5 työpäivän verran.

Virolahden kirjasto järjesti vuoden 2023 aikana 19 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 346 henkilöä. Ulkopuolisten järjestämiä tapahtumia kirjastossa oli vuoden aikana 48 ja niihin osallistui yhteensä 304 henkilöä. Käyttäjäkoulutuksia ja kirjavinkkauksia järjestettiin seitsemän ja niihin osallistui yhteensä 143 henkilöä. Vuoden aikana kirjastossa oli 8 näyttelyä.

Vuonna 2023 Virolahden kirjaston kokonaislainaus oli 39099 lainaa, eli 13,3 lainaa asukasta kohden. Nousua edellisestä vuodesta 3,5 %. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 24822 eli 8,5 käyntiä asukasta kohden. Kävijämäärät nousivat 4,7 %. Kyyti-kirjastojen yhteisiä e-aineistoja lainattiin 7 % edellisvuotta enemmän. Virolahden osuus e-lainoista oli 4 372 lainaa, näissäkin nousua 7 % edellisvuodesta. Liikuntavälinelainoja oli 50 kpl.

Kirjaston toiminta pysyi annetun talousarvion puitteissa, määrälliset tavoitteet jäivät osin saavuttamatta.

Virolahden kirjasto	Tavoite	Toteuma
Aineistomenot / asukas	11 €	10 €
Henkilöstömenot / asukas	27 €	31 €
Käynnit / asukas	8	8
Lainaus / asukas	14	13
Kaakonkaksikon kirjastot	Tavoite	Toteuma
Aineistomenot / asukas	13 €	12 €
Henkilöstömenot / asukas	29 €	33 €
Käynnit / asukas	8	9
Lainaus / asukas	14	13

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 450 Kirjasto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
450 Kirjasto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	107 196	120 800	0	120 800	110 597,80	10 202,20	91,60
Muut toimintatuotot	3 052	2 300	0	2 300	3 721,76	-1 421,76	161,80
Toimintatuotot yhteensä	110 247	123 100	0	123 100	114 319,56	8 780,44	92,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-124 055	-129 100	0	-129 100	-131 262,25	2 162,25	101,70
Eläkekulut	-21 287	-22 200	0	-22 200	-22 487,34	287,34	101,30
Muut henkilösivukulut	-3 902	-4 200	0	-4 200	-4 250,28	50,28	101,20
Palvelujen ostot	-38 854	-63 200	0	-63 200	-45 753,49	-17 446,51	72,40
Ostot tilikauden aikana	-66 554	-70 700	0	-70 700	-65 190,09	-5 509,91	92,20
Muut toimintakulut	-51 269	-52 100	0	-52 100	-51 411,02	-688,98	98,70
Toimintakulut yhteensä	-305 920	-341 500	0	-341 500	-320 354,47	-21 145,53	93,80
TOIMINTAKATE	-195 672	-218 400	0	-218 400	-206 034,91	-12 365,09	94,30

Tulosalue 460: Kulttuuritoimi

Tulosalueen esimies on vapaa-aikapalvelupäällikkö Sari Rasi

Kulttuuritoimi edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuurin ja taiteen kokemiseen. Tällä vahvistetaan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuritoimen avulla luodaan edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja tuetaan mahdollisuuksia toteuttaa kulttuuritoimintaa.

Tavoitteet

Kulttuuritoimi järjestää monipuolista ja yhdenvertaisesti saavutettavaa kulttuuritoimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille.

Mittarit

Monipuolisella kulttuuritoiminnalla pyritään tavoittamaan jokainen kuntalainen vähintään kerran vuodessa. Toiminnassa seurataan valtakunnallisen kulttuurin Tea -viisarin tuloksia oman kunnan osalta.

Kriittiset menestystekijät

Kulttuuritoiminnan puitteissa järjestetään erilaisia tapahtumia ja toimintoja sekä omana että osaksi ostopalveluina eri kulttuurialojen asiantuntijoilta ja taidekasvattajilta sekä taiteilijoilta. Erilaisille toiminnoille pyritään luomaan tarpeiden mukaiset tilat ja olosuhteet kulttuuripalveluiden järjestämiseen.

Toteuma

Kaakon kamarimusiikki järjestettiin 4. - 8.7.2023 ja esityksiä oli yhteensä 10, joista maksullisia 8 ja ilmaisia 2. Kävijämäärä konserteissa oli yhteensä 1 385 osallistujaa. Kesällä järjestettiin myös perinteinen Hapanvellijuhla Klamilan Satamassa ja paikalla oli n. 300 osallistujaa.

Lasten kulttuuritoiminta tavoitti kaikki alueen koululaiset ja varhaiskasvatuksen lapset keskimäärin kolme kertaa. Taidetestaajatoimintaa järjestetty yläkoululaisille 8. luokalle. Kotkan Seudun Musiikkiopiston toimesta järjestettiin varhaiskasvatuksen taiteen perusopetusta eli muskaritoimintaa Virolahdella 18 kertaa vuoden aikana ja osallistujia oli keskimäärin 9 lasta/kerta.

Ikäänntyvien kulttuuria toteutettiin säännöllisesti kevät ja syyskaudella Villinrannan palvelukeskuksessa. Viemällä palvelut asiakkaiden luo, olemme pystyneet toteuttamaan kulttuurielämyksiä kaikille kunnan asukkaille.

Virolahden kulttuuritoimen talousarviossa oli määrärahavaraus 84 500 euroa ja toimintamenot olivat 67 522 euroa. Rajasalin toimintaan oli varattu 20 500 euroa ja menot olivat 15 447 euroa. Lasten kulttuuritoimintaa oli varattu 22 500 euroa. Toimintamenot olivat 21 865 euroa.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 460 Kulttuuritoimi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
460 Kulttuuritoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	47 589	39 100	0	39 100	39 370,77	-270,77	100,70
Tuet ja avustukset	3 150	3 200	0	3 200	3 800,00	-600,00	118,80
Muut toimintatuotot	9 597	4 000	0	4 000	3 925,88	74,12	98,10
Toimintatuotot yhteensä	60 336	46 300	0	46 300	47 096,65	-796,65	101,70
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-27 577	-20 800	0	-20 800	-21 664,90	864,90	104,20
Eläkekulut	-4 534	-3 600	0	-3 600	-4 714,25	1 114,25	131,00
Muut henkilösivukulut	-826	-700	0	-700	-655,13	-44,87	93,60
Palvelujen ostot	-154 532	-94 000	0	-94 000	-100 524,17	6 524,17	106,90
Ostot tilikauden aikana	-3 982	-7 400	0	-7 400	-2 157,06	-5 242,94	29,10
Avustukset	-12 254	-9 500	0	-9 500	-8 250,00	-1 250,00	86,80
Muut toimintakulut	-31 189	-32 200	0	-32 200	-30 815,24	-1 384,76	95,70
Toimintakulut yhteensä	-234 894	-168 200	0	-168 200	-168 780,75	580,75	100,30
TOIMINTAKATE	-174 558	-121 900	0	-121 900	-121 684,10	-215,90	99,80

Tulosalue 470: Liikuntatoimi

Tulosalueen esimies on vapaa-aikapalvelupäällikkö Sari Rasi

Liikuntatoimi edistää kaiken ikäisen väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista. Liikuntatoimi tukee lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä. Tärkeänä osana liikuntatoimea ovat liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen, liikuntaneuvon tapalveluiden tarjoaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen liikunnassa tarjoamalla edullista, matalankynnyksen liikuntatoimintaa.

Tavoitteet

Liikuntatoimi edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa.

Mittari

Kuntalaisten fyysinen terveys kohenee ja sitä seurataan erilaisilla mittareilla mm. terveysliikuntastrategian toteutumien, liikunnan Tea -viisari ja Move - mittaukset

Kriittiset menestystekijät

Terveysliikuntapalveluita järjestetään eri ikäisille kuntalaisille eri kylissä mm. ohjattuna sisä- ja ulkoliikuntana. Pystytään tarjoamaan kampanjoita ja tapahtumia kuntalaisten omatoimisen liikunnan edistämiseksi erilaisia vapaasti käytettäviä luonnon kuntosaleja, kävely- ja pyöräilyreittejä yms. hyödyntäen. Lapsille tarjotaan vuosittain uimakoulut uimahalleissa ja uimarannoilla sekä toteutetaan eri lajien koululaiskilpailuja ja -turnauksia.

Tärkeä osa liikuntatoimea on liikuntaneuvonta, jota toteutetaan matalan kynnyksen periaatteella. Toiminnan kehittämisen painopisteet kohdistuvat tällä hetkellä palvelupolkujen rakentamiseen muuttuvassa sote -toimintaympäristössä sekä muiden eri yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Liikunnan ja elintapaohjauksen avulla pyritään lisäämään asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Toteuma

Liikuntatoimen järjestämä ryhmätoiminta eri ikäisille ja eri tasoisille liikkujille on palautunut ennen koronaa saavutetulle tasolle. Virolahdella kokoontuvissa liikuntaryhmissä osallistumisia kirjattiin vuoden aikana noin 2250 kpl. Ryhmätoiminnassa liikkui viikoittain kaikkiaan 112 henkilöä.

Liikuntatoimintaa on pyritty toteuttamaan maakunnallisen terveysliikuntastrategian tavoitteiden mukaisesti muun muassa seurojen toimintaa ja kuntalaisten omatoimista liikkumista tukemalla sekä edistämällä elintapaneuvonnan palveluja yhteistyössä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Erityisesti on painotettu liikkumisen mahdollisuuksien saavuttamista erilaisten kampanjoiden (5), tapahtumien (5) ja lähiliikuntaan kannustavien viestinnällisten (Ladulle.fi, Timle.fi, Kaakonkaksikkoliikkuu.fi ja somekanava) keinojen kautta. Liikuntaneuvonnassa otettiin käyttöön Walmu - liikuntalähete, joka mahdollistaa asiakkaan suoran ohjautumisen Kymen hyvinvointialueen terveys- ja sosiaalipalveluista kunnan liikuntaneuvontaan.

Liikuntatoimen järjestämä ryhmätoiminta eri ikäisille ja eri tasoisille kuntoutujille on ollut laaja-alaista ja saavutettavaa.

Kymenlaakson laajuisen Kunta kuntoon kortin kautta pystytään seuraamaan parhaiten käytännössä kuntalaisten fyysisen hyvinvoinnin tilaa.

Paikallisten yhdistysten avustamisen kautta on tarjottu asukkaille lisää liikunnallisia palveluita.

Palvelupolkujen kehittämistä muiden sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavien tahojen kanssa täytyy tulevaisuudessa kehittää edelleen.

Seuratoimijoiden tavoittamiseksi järjestettiin seuraparlamentti tammikuussa, lisäksi yhdistyksiä lähestyttiin seurapostilla kolme kertaa vuoden aikana.

Virolahden liikuntatoimen talousarviossa oli määrärahavaraus 116 300 euroa. Toimintamenot olivat 83 861 euroa. Liikuntaneuvonnan määrärahavaraus oli 23 900 euroa. Toimintamenot olivat ja 19 750 euroa.

OHJAUSTOIMINTA (YHDISTYKSET)							
	MÄÄRÄ		KRT			KÄYNNIT	Käynnit 2022
(avustetut)	ryhmät	seurat					
Virolahti	25	8	787	0,62e	6796	4755	0,66e
Miehikkälä	10	3	302	0,80e	2372	1886	0,82e
Avustussummat	Ladut	Kelkka	Toiminta-/Kohdeav. Koul.		Ohjaus-toim.		
Virolahti	4 977,44		3 311,62		4 192,50		
Miehikkälä	6 247,84	8 500,00	6 159,32	129,00	1 891,00		

Kaikki avustukset yhteensä	2023	2022
Virolahti	12 481,56	15 087,93
Miehikkälä	22 927,16	26 316,79

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 470 Liikuntatoimi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu-tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	To-teuma %
470 Liikuntatoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	90 510	98 000	0	98 000	88 761,74	9 238,26	90,60
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	2 500,00	-2 500,00	0,00
Muut toimintatuotot	12 764	8 000	0	8 000	11 410,13	-3 410,13	142,60
Toimintatuotot yhteensä	103 273	106 000	0	106 000	102 671,87	3 328,13	96,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkki	-90 196	-92 300	0	-92 300	-105 061,88	12 761,88	113,80
Henkilöstökorvaukset	2 281	0	0	0	7 610,58	-7 610,58	0,00
Eläkekulut	-14 912	-15 900	0	-15 900	-16 660,24	760,24	104,80
Muut henkilösivukulut	-2 820	-3 100	0	-3 100	-3 179,35	79,35	102,60
Palvelujen ostot	-36 562	-46 900	0	-46 900	-37 242,69	-9 657,31	79,40
Ostot tilikauden aikana	-19 687	-24 700	0	-24 700	-17 223,63	-7 476,37	69,70
Avustukset	-45 305	-43 000	0	-43 000	-35 558,72	-7 441,28	82,70
Muut toimintakulut	-29 528	-14 300	0	-14 300	-30 065,69	15 765,69	210,20
Toimintakulut yhteensä	-236 728	-240 200	0	-240 200	-237 381,62	-2 818,38	98,80
TOIMINTAKATE	-133 454	-134 200	0	-134 200	-134 709,75	509,75	100,40

Tulosalue 480: Nuorisotoimi

Tulosalueen esimies on vapaa-aikapalvelupäällikkö Sari Rasi

Nuorisotoimi edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Nuorisotoimi tukee nuorten itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä eri tietojen ja taitojen oppimisen kautta. Nuorille tarjotaan erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Nuorisotoimi edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa ja pyrkii parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteet

Nuorisotyö tukee nuorten kokonaisvaltaista kasvua, itsenäistymistä ja osallisuuden toteutumista yhteiskunnassa.

Mittarit

Jokaiselle nuorelle työ- tai opiskelupaikka sekä yksi hyvä harrastus. Näitä tuloksia seurataan mm. työllisyystilanteen, koulupudokkaiden määrän ja harrastustoiminnan puitteissa.

Kriittiset menestystekijät

Nuorisotilatoiminta pystytään järjestämään omassa kunnassa, työllistymisen edellytyksiä pystytään parantamaan Etelä-Kymenlaakson Ammattiopiston Ekamin kautta oman kunnan alueella ja kunnassa toteutetaan ohjaamotoimintaa, koulunuorisotyötä ja mahdollistetaan nuori-osaavuustalon toiminta.

Toteuma

Nuorten työllistämisen ja koulutuksen eri muotoja on otettu käyttöön laaja-alaisesti toimimalla sopimus pohjaisesti yhteistyössä Etelä-Kymenlaakson koulutuskuntayhtymän Rannikkopajojen sekä paikallisen Rajapajan kanssa. Lisäksi yhteistyökumppaneita ovat eri koulut, te -palvelut ja yrittäjät.

Nuoria kesätyönhakijoita oli yhteensä 47 ja heistä työllistyi kunnan eri hallintokuntiin 17 nuorta. Lisäksi jaettiin nuorten kesätyöseteleitä 9 kappaletta ja ohjaamotoiminnan kautta on autettu mm. opiskeluun liittyvissä asioissa.

Kaakon kaksikon ohjaamotoiminnan puitteissa nuoret alle 30 -vuotiaat asiakkaat ovat käyneet asioimassa ohjaamossa 52 kertaa ja lisäksi jalkautuen kohdatut 48 nuorta, puhelinasioinnin kautta 68 ja 47 on kohdattu eri viestimien kautta.

Nuorten työpajatoiminnan kautta nuorisotoimi huolehtii omalta osaltaan myös nuorten koulupudokkaiden sijoittumisesta koulutukseen tai työelämään erilaisten toimenpiteiden avulla. Vuonna 2023 työllistyi pajalle 18 valmennettavaa nuorta henkilöä, joista 7 oli palkkatuella. Et-sivien asiakkaita oli 8 (joista 4 nuorisolain velvoittamien ilmoitusten kautta). Yhteensä 26 nuorta.

Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa on toteutettu ennen tai jälkeen koulupäivän. Harrastuskyselyt toteutetaan vuosittain valtakunnallisesti ja lisäksi omia tarkentavia kyselyitä on tehty koulukohtaisesti. Tavoitteena on löytää jokaiselle koululaiselle edes yksi harrastus. Virolahden kouluilla on järjestetty 10 eri harrastusta. Kokoontumisia on ollut 265 kertaa ja käyntikertoja on ollut 2 020.

Nuorisotila Pleissi on ollut vuoden aikana avoinna nuorille 99 kertaa ja käyntimäärä on yhteensä ollut 1 301 nuorta.

Virolahden nuoristoimen talousarviossa on määrärahavaraus 348 200 euroa. Toimintamenot olivat 262 540 euroa.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 480 Nuorisotoimi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
480 Nuorisotoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	122 496	152 500	0	152 500	122 698,35	29 801,65	80,50
Maksutuotot	0	0	0	0	400,00	-400,00	0,00
Tuet ja avustukset	25 962	20 000	0	20 000	31 808,49	-11 808,49	159,00
Muut toimintatuotot	24	0	0	0	96,77	-96,77	0,00
Toimintatuotot yhteensä	148 482	172 500	0	172 500	155 003,61	17 496,39	89,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-144 933	-156 800	0	-156 800	-152 762,73	-4 037,27	97,40
Henkilöstökorvaukset	2 832	0	0	0	253,72	-253,72	0,00
Eläkekulut	-23 242	-26 900	0	-26 900	-23 434,61	-3 465,39	87,10
Muut henkilösivukulut	-4 580	-4 200	0	-4 200	-4 704,21	504,21	112,00
Palvelujen ostot	-171 202	-285 100	0	-285 100	-227 740,63	-57 359,37	79,90
Ostot tilikauden aikana	-6 465	-21 200	0	-21 200	-7 976,97	-13 223,03	37,60
Avustukset	-16 688	-24 000	0	-24 000	-15 143,10	-8 856,90	63,10
Muut toimintakulut	-32 511	-32 800	0	-32 800	-35 429,07	2 629,07	108,00
Toimintakulut yhteensä	-396 788	-551 000	0	-551 000	-466 937,60	-84 062,40	84,70
TOIMINTAKATE	-248 306	-378 500	0	-378 500	-311 933,99	-66 566,01	82,40

Tulosalue 490: Hyvinvointi

Tulosalueen esimies on sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen

Hyvinvointipalveluissa edistetään laajasti alueellisen hyvinvointisuunnitelman eri tavoitteiden mukaisesti kuntalaisten hyvinvointia. Yhteistyö alueen kuntien ja hyvinvointialueen toimintojen välillä on hyvinvoinnin edistämiseksi keskeistä.

Kuntatekniikan rooli kuntalaisten hyvinvointiin liittyvissä teemoissa jäsentyy maakunnallisen hyvinvointistrategian avulla. Kyse on turvallisesta elinympäristöstä, osallistumismahdollisuuksista ja onnettomuuksien ja vahinkojen ehkäisystä.

Hyvinvoinnin kustannukset muodostuvat digitukitoimintojen järjestelyistä ja kuntaan muuttaneiden ukrainalaisten kotouttamisesta (oma kustannuspaikka) yhteistyössä Haminan VOK:n ja Migrin kanssa.

Tavoitteet

Alueellisen hyvinvointistrategian, kuntakortin, tavoitteiden pohjalta asetetut tavoitteet.

Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman pohjalta asetetut tavoitteet.

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman pohjalta asetetut tavoitteet.

Mittarit

Strategioiden eri indikaattorit.

Kriittiset menestystekijät

Alueellisen yhteistyön saumaton jatkuminen hyvinvointiuudistuksen jälkeen.

Riittävä henkilöstöresurssi.

Toteuma

Kuntien rooli hyvinvoinnin toteuttamisessa on ensisijaisesti ennaltaehkäisevän toiminnan koordinointi ja sen lisäksi eri strategioiden avulla yhteistyö hyvinvointialueen eri palveluiden kanssa. Paikallinen kuntien yhteinen HYTE-ryhmä on kokoontunut neljä kertaa vuoden aikana ja paikallinen HYTE-suunnitelma on hyväksytty keväällä. HYTE-kokouksiin on kutsuttu tarpeen mukaan asiantuntijavieraita. Lisäksi työryhmässä on seurattu eri strategioiden ja suunnitelmien toteutumista ja arviointia alueellisten suunnitelmien toimenpidetaulukoiden avulla.

Lasten- ja nuorten sekä ikäihmisten alueellisten hyvinvointisuunnitelmien toteutuminen on arvioitu vuoden 2023 aikana. Vuoden 2023 aikana kuntien rooli tilapäisen suojelun asukkaiden kotouttamisessa jatkui. Valtakunnallinen kuntamalli oli voimassa koko vuoden ja tapahtumat näkyvät kunnan taloudessa sekä tuloina että menoina (Virolahden v.2023 kotoutumispalvelujen tulot: 97.363 €, menot: 142.672 €, kate 45.309 €). Kuntamallin jatkuminen vuoden loppuun asti selvisi kunnille keväällä, silloin tehtiin esitys lisätalousarviosta loppu vuodelle. Yhteistyössä ELY:n ja EKAMIN kanssa toteutettiin suomen kielen kurssi aikuisille.

Hyvinvointipalveluihin on sisältynyt digituki-palvelut, jotka etenevät valtakunnallisesti DVV:n ohjauksessa. Palveluita on jalkautettu mm. moniammatillisiin kylätapahtumiin keväällä 2023. Saadut kokemukset kannustavat jatkamaan yhdyspintakokoontumisia kylillä.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 490 Hyvinvointi

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poik- keama	Toteuma %
490 Hyvinvointi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	95 548	91 500	101 000	192 500	248 046,08	-55 546,08	128,90
Toimintatuotot yhteensä	95 548	91 500	101 000	192 500	248 046,08	-55 546,08	128,90
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-30 097	-36 600	-53 600	-90 200	-102 184,50	11 984,50	113,30
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-3 028	-6 200	-6 000	-12 200	-11 462,97	-737,03	94,00
Muut henkilösivukulut	-630	-1 000	-1 400	-2 400	-2 440,32	40,32	101,70
Palvelujen ostot	-14 413	-5 400	-7 200	-12 600	-24 000,46	11 400,46	190,50
Ostot tilikauden ai- kana	-15 443	-5 800	-18 800	-24 600	-28 689,13	4 089,13	116,60
Avustukset	-3 500	-5 000	0	-5 000	-6 150,00	1 150,00	123,00
Muut toimintakulut	-45 814	-48 700	-68 000	-116 700	-123 262,14	6 562,14	105,60
Toimintakulut yhteensä	-112 925	-108 700	-155 000	-263 700	-298 189,52	34 489,52	113,10
TOIMINTAKATE	-17 377	-17 200	-54 000	-71 200	-50 143,44	-21 056,56	70,40

Talousarvion toteutuminen toimielimessä 40 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Toimielin. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
40 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	2 979 502	3 009 500	101 000	3 110 500	3 075 347,73	35 152,27	98,90
Maksutuotot	113 126	106 900	0	106 900	85 950,20	20 949,80	80,40
Tuet ja avustukset	140 425	23 200	0	23 200	182 170,32	-158 970,32	785,20
Muut toimintatuotot	29 195	14 300	0	14 300	26 166,47	-11 866,47	183,00
Toimintatuotot yhteensä	3 262 247	3 153 900	101 000	3 254 900	3 369 634,72	-114 734,72	103,50
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 025 985	-5 100 600	-53 600	-5 154 200	-5 186 182,70	31 982,70	100,60
Henkilöstökorvaukset	55 733	0	0	0	59 995,18	-59 995,18	0,00
Eläkekulut	-842 440	-871 400	-6 000	-877 400	-868 197,43	-9 202,57	99,00
Muut henkilösivukulut	-158 876	-169 800	-1 400	-171 200	-169 018,51	-2 181,49	98,70
Palvelujen ostot	-2 315 184	-2 460 300	-20 800	-2 481 100	-2 391 481,43	-89 618,57	96,40
Ostot tilikauden ai- kana	-323 588	-348 700	-18 800	-367 500	-334 371,22	-33 128,78	91,00
Avustukset	-199 206	-226 500	0	-226 500	-172 458,85	-54 041,15	76,10
Muut toimintakulut	-913 006	-939 200	-68 000	-1 007 200	-1 023 692,79	16 492,79	101,60
Toimintakulut yhteensä	-9 722 552	-10 116 500	-168 600	-10 285 100	-10 085 407,75	-199 692,25	98,10
TOIMINTAKATE	-6 460 306	-6 962 600	-67 600	-7 030 200	-6 715 773,03	-314 426,97	95,50

Kuntatekniikka

Toimialajohtaja on vt. tekninen johtaja Sami Nivuslammi

❖ Tekninen lautakunta (toimielin 50)

Tekninen toimi vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta, tonttimarkkinoinnista ja tuottaa kunnan eri toimintojen kiinteistöpalvelut sekä kuntalaisille lakisääteiset kunnallistekniikan, ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja pelastustoimen palvelut.

Teknisen lautakunnan tulosalueet ja niiden esimiehet:

500	Hallinto- ja talouspalvelut	vt. tekninen johtaja Sami Nivuslammi
510	Maankäyttö	vt. tekninen johtaja Sami Nivuslammi
520	Tilapalvelu	tilapalvelupäällikkö Veikko Tylli
530	Yhdyskuntatekniikka	kunnaninsinööri Sami Nivuslammi
535	Jätehuolto	kunnaninsinööri Sami Nivuslammi
540	Liikelaikokset	kunnaninsinööri Sami Nivuslammi
560	Yksityistietoimi	vt. tekninen johtaja Sami Nivuslammi
570	Ympäristötoimi	vt. tekninen johtaja Sami Nivuslammi
590	Lupajaosto	rakennustarkastaja Jari Metso

Kuntatekniikan lautakunta Luottamuselimen kokoonpano	1.1.-31.12.2023	Osallistuminen kokouksiin (11) 1.1.-31.12.2023
puheenjohtaja	Pakkanen Raimo (Mi) pj/vpj	6/5
varapuheenjohtaja	Lappi Jukka (Vi) vpj/pj	5/6
jäsenet	Hollanti Heli Kirkkopelto Wilma Korpela Marko Mäkelä Piia Tolvanen Janne Varjakoski Heli Vartiala Juhani Ylä-Kotola Juho	9 11 7 9 10 8 8 10
henkilökohtaiset varajäsenet	Tylli Markus Altyntbaev Ilya Yläkäs Minna Harju Katja Myllymäki Tenho Suomalainen Tuula Meriläinen Ahti Kallio Kirsi-Marja Harju Jari Valjus Tuomo	- - 2 - 1 - - - - 1
muut kokouksiin osallistuneet	Kuokka Vappu, khall.pj. Vi Alastalo Tarja, khall.pj. Mi Kokkola Tomi, khall.ed. Vi Hallikainen Jukka, khall.ed. Mi Vuorela Juha khall.ed. vara Heino Sari khall.ed. vara Kiviharju Panu, nuorisovalt.ed Iivanainen Susanna nuorisovalt.ed Ylönen Arto, kunnanjohtaja, Mi Pulli Veli-Matti, kunnanjohtaja, Vi Ukkonen Anne, kunnanjohtaja, Mi Koskela Otto, kunnanjohtaja, Vi Uski Markku, esittelijä/sihteeri Uski Markku, vt. kunnanjohtaja, Mi Nivuslammi Sami, esittelijä/sihteeri Tylli Veikko, esittelijä/sihteeri	6 11 4 7 5 3 5 6 - - 1 - 4 1 5 2

Tulosalue 500: Keskitetyt hallinto- ja talouspalvelut

Teknisen hallinto- ja talouspalveluista vastaa tekninen johtaja

Miehikkälän kuntatekniikka tuottaa Kaakon Kaksikon toimitiloihin liittyvät tilaja siivouspalvelut sekä kuntalaisille lakisääteiset maankäytön, kunnallistekniikan, rakennusvalvonnan, ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut sekä yksityisteiden avustusten jakamisen ja niiden käytön valvonnan.

Tekninen johtaja vastaa kuntatekniikan toimialueesta.

Kaakon kaksikko -yhteistyö on päätetty lopettaa kuntatekniikan osalta 31.7.2024.

Hallinnon kustannukset on jaettu Miehikkälän ja Virolahden kesken asukasmäärän mukaisessa suhteessa 37,5/62,5.

Hallinto

Toiminnallinen tavoite

Hallinnon tulosityksiköstä vastaa tekninen johtaja

Maailmanpoliittinen tilanne vaikuttaa merkittävästi koko valtakunnan tasolla rakentamiseen. Hintojen nousu oli voimakasta ja epävarmuus näkyy edelleen varovaisuutena rakentamisen suhteen.

Taloudelliset tavoitteet

Hallinnon menot jäivät merkittävästi alle talousarvion. Tämä alitus johtuu suurelta osin siitä, että teknisen johtajan virkaa ei laitettu hakuun vaan täytettiin sisäisin järjestelyin.

Sisäinen valvonta

Laskutuksen sisäinen valvonta toteutetaan tarkastamalla ja hyväksymällä laskutuslistat. Laskutettavat tarkastetaan satunnaisesti.

Tilaajavastuulain mukaista valvontaa varten on laadittu erillinen lomake, joka vaaditaan työn suorittajalta. Aliurakoitsijat hyväksytään työmaakokouksessa, kun tilaajavastuuseelvitykset on esitetty ja ne ovat hyväksyttävät.

Riskiarvio tehdään osavuotiskatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Myös rakennushankkeiden käynnistyessä arvioidaan riskit varsinkin urakkamuotoa valittaessa.

Palkkojen oikeellisuus tarkistetaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Omaisuuden turva-riski arvioidaan vakuutuspalaverissa.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 500 Keskitetyt talous- ja hallintopalvelut

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
500 Keskitetyt hall. ja talouspalvelut							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-275 501	-324 900	0	-324 900	-259 530,09	-65 369,91	79,90
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	-60,80	60,80	0,00
Toimintakulut yhteensä	-275 501	-324 900	0	-324 900	-259 590,89	-65 309,11	79,90
TOIMINTAKATE	-275 501	-324 900	0	-324 900	-259 578,79	-65 321,21	79,90

Hallinnon menot jäivät merkittävästi alle talousarvion. Tämä alitus johtuu suurelta osin siitä, että teknisen johtajan virkaa ei laitettu hakuun vaan täytettiin sisäisin järjestelyin.

Tulosalue 510: Maankäyttö

Maankäytöstä vastaa tekninen johtaja

Toiminnalliset tavoitteet

Virolahden kuntastrategiasta johdettu visio: Houkuttelevat ja viihtyisät asuin-, loma- ja työpaikka-alueet

Strategiset tavoitteet:

- Tontit sähköisessä muodossa. Omakoti- ja teollisuusitontit ovat sähköisessä muodossa seutukartassa

Mittarit:

- Myydyt tontit; tonttimyynti ei toteutunut
- Virolahden merenranta-alueiden osayleiskaavan ajantasaistus 6/2022 valmis. Kaavan muutos käynnissä, valmis vuonna 2024. Kaava viivästyy maakuntamuseon vaadittua kailta rakentamattomilta rakennuspaikoilta arkeologisen arvioinnin. Syksyllä 2022 kelit eivät mahdollistaneet kaikkia maastokäyntejä mm. saarissa, ja osa tutkimuksista siirtyi keväeseen 2023.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 510 Maankäyttö

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
510 Maankäyttö							
TOIMINTATUOTOT							
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	390,34	-390,34	0,00
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	390,34	-390,34	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	-1 200,00	1 200,00	0,00
Eläkekulut	0	0	0	0	-190,20	190,20	0,00
Palvelujen ostot	-19 568	-57 300	0	-57 300	-24 792,10	-32 507,90	43,30
Ostot tilikauden aikana	-26	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut yhteensä	-19 593	-57 300	0	-57 300	-26 182,30	-31 117,70	45,70
TOIMINTAKATE	-19 593	-57 300	0	-57 300	-25 791,96	-31 508,04	45,00

Talousarvio alittui menojen osalta.

Tulosalue 520: Tilapalvelut

Tulosyksiköstä vastaa tilapalvelupäällikkö.

Toiminnallinen tavoite

Visio: Terveelliset, turvalliset, viihtyisät ja tehokkaat tilat. Kriittiset menestystekijät:

Kiinteistönhoidosta vastaa kiinteistörakennusmestari Kari Rasa.

Puhtauspalvelusta vastaa siivoustyönjohtaja Minna Likander.

Kriittiset menestystekijät:

1. Tilankäytön minimointi ja luopuminen tarpeettomista kiinteistöistä.
2. Käyttökustannusten kattaminen.
3. Ennaltaehkäisevä rakenteiden ja teknisten järjestelmien tarkkailu ja huolto.
4. Energiankulutuksen pienentäminen kannattavilla investoinneilla ja korjauksilla.
5. Tapaturma- ja vahinkoriskien tiedostaminen ja kontrollointi.

Tilapalvelut

Virojoen uudessa päiväkodissa suoritettiin 1-vuotistakuutarkastus. Taloudellisesta tilanteesta johtuen kiinteistöjen tarpeellisia investointeja siirrettiin myöhemmäksi.

Virojoen koulun purunpoistojärjestelmä uudistettiin investointiohjelman mukaisesti. Purunpoistojärjestelmän urakoi Ourex Oy.

Jokitörmän ja Mäntyrinteen asuntojen kunnostamista jatkettiin kiinteistöjen kunnossapidon ohella.

Toiminnalliset tavoitteet

- 1) Terveet tilat
 - a. Sisäilmaongelmien syntymisen estäminen kiinteistöjen kunnossapitoon panostamalla; ei tiedossa sisäilmaongelmia.
 - b. Uusien tilahankkeiden materiaalivalinnat ja työtavat kestäviksi ja terveiksi
 - c. Ajantasainen ja tarkka puhtauspalvelu
- 2) Viihtyisyyden parantaminen
 - a. Pihojen kunnostaminen.
 - b. Materiaalivalintoihin panostaminen.
- 3) Huoltokirjan käyttöönoton kehittäminen; käyttöönotto kolmella suurimmalla kiinteistöllä
 - a. Resursoinnin järjeistäminen.
 - b. Ongelmanratkaisusta ennakoivaan toimintatapaan.
- 4) Tapaturmaton kiinteistöhoito
 - a. Kiinteistöillä ei tapahdu tapaturmia.
 - b. Työturvallisuusriskien tunnistaminen.
 - c. Turvallisten työtapojen kartoittaminen.

Toiminnallisista tavoitteista viihtyisyyden parantamiseen ei ollut taloudellisia resursseja. Sisäilmaongelmia ei havaittu. Huoltokirjaa ei pystytty ottamaan tehokkaasti käyttöön. Keskitettiin perustoimintojen mahdollistamiseen. Tyhjiä, kiinteistöjä on useita odottamassa purkamista tai myymistä purkukuntoisena. Rajapoliittinen tilanne vaikutti suoraan vuokratulokehitykseen.

Työntekijöille järjestettiin Allasvesityökortti- koulutusta (Villinranta) sekä Paloil- moitin ja Sprinkleri- järjestelmien käyttökoulutus.

Toimitilat tulosyksikkö sisältää Miehikkälän ja Virolahden kuntien kiinteistön- hoidon ja puhtauspalvelun.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 520 tilipalvelut

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
520 Tilipalvelu							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	325 889	170 000	0	170 000	280 539,06	-110 539,06	165,00
Muut toimintatuotot	3 166 956	3 204 200	0	3 204 200	3 658 049,26	-453 849,26	114,20
Toimintatuotot yhteensä	3 492 845	3 374 200	0	3 374 200	3 938 588,32	-564 388,32	116,70
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-1 381 836	-1 059 100	0	-1 059 100	-1 522 478,94	463 378,94	143,80
Ostot tilikauden aikana	-1 264 855	-882 800	0	-882 800	-1 058 988,77	176 188,77	120,00
Muut toimintakulut	-1 557 414	-1 524 600	-126 800	-1 651 400	-1 679 629,10	28 229,10	101,70
Toimintakulut yhteensä	-4 223 490	-3 466 500	-126 800	-3 593 300	-4 261 096,81	667 796,81	118,60
TOIMINTAKATE	-730 645	-92 300	-126 800	-219 100	-322 508,49	103 408,49	147,20

Toimitilat tuloksikkö sisältää Miehikkälän ja Virolahden kuntien kiinteistönhoidon, puhtauspalvelun ja ravintopalvelun.

Taloudessa menot ylittyivät huomattavasti. Yliityksen aiheutti vuodelle 2023 siirtynyt kaasulasku, joka aiheutui öljylämmitysmuutoksen siirtymisestä koulun lämpökeskuksen osalta (tammi-kuu 2023, asentajapula).

Auruskustannusten nousu (esim. lumenajo) 25 % yli budjetoidun, oli merkittävä lopputulokseen vaikuttava tekijä (sääolosuhteet).

Koulun lämpökeskuksen vaakaputkien uusiminen ja öljypolttimien tehokapasiteetin lisääminen (tehovaje) aiheutti lisäkuluja. Kohonneet polttoaineiden hinnat ja sääolosuhteet (pakkaset) lisäsivät arvioitua enemmän polttoainekuluja.

Asuntojen vuokrausaste laski, (2022: 86 %, 2023: 83 %), johtuen ZSAR-ostoskeskuksen loppumisestä, ja näin ollen vuokratulot pienenevät. Kohonneiden kustannusten vuoksi vuokra-asuntojen vuokria korotettiin vuoden 2023 aikana.

Koulukeskuksen lämmityskustannukset on vyörytetty sisäisenä lämmityskustannuksena alakouluun, päiväkodin ja yläasteen/lukion kiinteistöille.

Arvioitua enemmän kohonneet ICT-kulut lisäsivät menoja. Hyvinvointialueelle ja Kymijoen ravintopalveluille vuokrattujen kiinteistöjen osalta ei muutoksia (indeksikorotukset).

Sähkön hintakehitys oli ennakoitavissa (kiinnitykset).

Yleisesti ottaen: Nykyisen maailmanpoliittisen tilanteen muuttuminen ja sen myötä vaikutukset talousarvion toteutumiseen, oli erittäin vaikea ennakoida.

Tulosalue 530: Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikasta vastaa kunnaninsinööri Sami Nivuslammi

Toiminnallinen tavoite

Virolahden kuntastrategiasta johdettu visio: Viihtyisä ja turvallisen ympäristö asuin ja työpaikka-alueilla

Strategiset tavoitteet:

- Turvallinen taajama
- Viihtyisä ja virikkeellinen ympäristö
- Harrastuspaikat käyttökunnossa
- Metsien kasvu sitoo hiiltä

Strategiset mittarit:

- Ei loukkaantuneita taajamien liikenneympäristössä
- Liikuntapaikkojen käyttöaika
- Kasvun sitoma hiilimäärä
- Kuntalaispalaute

Katuverkolla ei sattunut tiedossa olevia onnettomuuksia.

Talvet suosivat luistelualueiden ylläpitoa, alkuvuodesta talvi oli normaalimittainen, mutta loppuvuodesta luistelualueet saatiin käyttöön viimeaikaista normaalia aikaisemmin. Kesäaikaisten liikunta-alueiden käyttö oli normaalia.

Virojoen kevyenliikenteen sillan molemmat päät saivat asfalttipinnoitteen. Haukitien loppupään peruskorjaus valmistui loppuvuodesta.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 530 Yhdyskuntatekniikka

Tulos toteutui talousarviota paremmin. Toteutunut positiivinen tulos johtuu ainakin osittain siitä, että henkilöstöresurssipulasta johtuen asioita jäi tekemättä.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
530 Yhdyskuntatekniikka							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	23 203	15 300	0	15 300	200 263,73	-184 963,73	1 308,90
Muut toimintatuotot	203 577	295 000	0	295 000	213 444,11	81 555,89	72,40
Toimintatuotot yhteensä	226 780	310 300	0	310 300	413 707,84	-103 407,84	133,30
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0	-38 200	0	-38 200	0,00	-38 200,00	0,00
Eläkekulut	0	-6 500	0	-6 500	0,00	-6 500,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0	-1 300	0	-1 300	0,00	-1 300,00	0,00
Palvelujen ostot	-333 091	-371 300	0	-371 300	-361 493,13	-9 806,87	97,40
Ostot tilikauden aikana	-61 261	-98 400	0	-98 400	-64 921,03	-33 478,97	66,00
Avustukset	-14 377	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Muut toimintakulut	-278 604	-15 100	0	-15 100	-11 495,72	-3 604,28	76,10
Toimintakulut yhteensä	-687 333	-530 800	0	-530 800	-437 909,88	-92 890,12	82,50
TOIMINTAKATE	-460 553	-220 500	0	-220 500	-24 202,04	-196 297,96	11,00

Tulosalue 535: Jätehuolto

Jätehuollosta vastasi vt. tekninen johtaja Sami Nivuslammi

Jätehuollon palvelutehtävät siirtyivät 1.1.2019 Kymenlaakson Jäte Oy:lle.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 535 Jätehuolto

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta- muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	To- teuma %
535 Jätehuolto							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-3 642	-3 400	0	-3 400	-4 224,27	824,27	124,20
Muut toimintakulut	-125	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Toimintakulut yhteensä	-3 766	-3 400	0	-3 400	-4 224,27	824,27	124,20
TOIMINTAKATE	-3 642	-3 400	0	-3 400	-4 224,27	824,27	124,20

Jätehuollossa on vanhojen kaatopaikkojen tarkkailukustannukset ja kylillä olevien jätepiestien aerauskulut..

Tulosalue 540: Liikelaitokset

Liikelaitoksista on eriytetty vesi- ja viemärlaitos omaksi taseyhtiöksi, ja sille tehdään oma tilinpäätös vesihuoltolain muutoksen mukaisesti.

Liikelaitoksissa on mukana Kalasatama ja Länsikeskus

Klamilan sataman ykköslaiturin ankkurointi petti, kiinnitysketjut ja sakkelit olivat ruostuneet ja pettäneet. Vuodelle 2025 on investointiohjelmassa varattu rahaa laitureihin.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 540 Liikelaitokset

Tulos toteutui talousarviota paremmin. Toteutunut positiivinen tulos johtuu ainakin osittain siitä, että henkilöstöresurssipulasta johtuen asioita jäi tekemättä.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
540 Liikelaitokset							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	630 174	590 200	0	590 200	617 233,58	-27 033,58	104,60
Muut toimintatuotot	106 803	21 100	0	21 100	115 526,03	-94 426,03	547,50
Toimintatuotot yhteensä	736 978	611 300	0	611 300	732 759,61	-121 459,61	119,90
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-180 359	-189 100	0	-189 100	-223 918,84	34 818,84	118,40
Ostot tilikauden aikana	-404 077	-230 100	0	-230 100	-311 396,14	81 296,14	135,30
Muut toimintakulut	-78 630	-1 400	0	-1 400	-31 670,03	30 270,03	2 262,10
Toimintakulut yhteensä	-663 066	-420 600	0	-420 600	-566 985,01	146 385,01	134,80
TOIMINTAKATE	73 912	190 700	0	190 700	165 774,60	24 925,40	86,90

Tulosalue 560: Yksityistiet

Yksityistieasioista vastaa vt. tekninen johtaja Sami Nivuslammi

Virolahden kuntastrategiasta johdettu visio: Haja-asutuksen tieverkon kunnossapitäminen tukee haja-asutusalueen asutusta

Strategiset tavoitteet:

- Haja-asutusalueen tieverkko kunnossa

Strategiset mittarit:

- Avustusmäärärahat nykytasolla

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 560 Yksityistieoimi

Menot hieman yli talousarvion. Ylitys johtui vuodelta 2022 siirtyneestä peruserän korjauksesta.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
560 Yksityistieoimi							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-648	-600	0	-600	-644,50	44,50	107,40
Avustukset	-77 279	-84 000	-2 200	-86 200	-90 123,89	3 923,89	104,60
Toimintakulut yhteensä	-77 927	-84 600	-2 200	-86 800	-90 768,39	3 968,39	104,60
TOIMINTAKATE	-77 927	-84 600	-2 200	-86 800	-90 768,39	3 968,39	104,60

Tulosalue 570: Ympäristöoimi

Terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu toteutetaan yhteistyössä Haminan kaupungin ja Miehikkälän kunnan kanssa olevan yhteislautakunnan toimesta.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 570 Ympäristöoimi

Ympäristötoimen talous toteutui suunnitellusti.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
570 Ympäristöoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	0	8 000	0	8 000	0,00	8 000,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	0	8 000	0	8 000	0,00	8 000,00	0,00
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-152 649	-147 000	0	-147 000	-140 432,00	-6 568,00	95,50
Muut toimintakulut	-26 194	-21 000	0	-21 000	-27 355,00	6 355,00	130,30
Toimintakulut yhteensä	-178 843	-168 000	0	-168 000	-167 787,00	-213,00	99,90
TOIMINTAKATE	-178 843	-160 000	0	-160 000	-167 787,00	7 787,00	104,90

❖ Lupajaosto (toimielin 590)

Toimielimestä vastaava viranhaltija on rakennustarkastaja Jari Metso.

Rakennuslautakunta toimii rakennusvalvontaviranomaisena

Tehtävä

Rakennuslautakunta valvoo maankäytön ja rakennuslain ja -asetuksen sekä rakennusjärjestyksen ja kaavamääräysten noudattamista rakentamisessa.

Kokoonpano ja osallistuminen kokouksiin

Lupajaosto kokoontui yhteensä 8 kertaa ja käsitteli 31 asiaa.

Lupajaosto kokoonpano	1.1.2023 - 31.12.2023	osallistuminen (8kpl)
puheenjohtaja	Kirkkopelto Wilma pj/vpj	5/2
varapuheenjohtaja	Lappi Jukka vpj/pj	5/3
jäsenet	Henelius Jani, jäsen	8
	Korpela Marko, jäsen	7
	Varjakoski Heli, varaj. Lappi	0
	Harju Katja , varaj Mi	1
	Kytö Sami, varaj. Henelius	0
henkilökohtaiset varajäsenet	Myllymäki Tenho, varaj. Korpela	0
muut kokouksiin osallistuneet	Metso Jari, esittelijä/pöytäkirjanpitäjä	7
	Rasa Kari, esittelijä/pöytäkirjanpitäjä	1
	Alastalo Tarja, khall.pj Mi	8
	Kuokka Vappu, khall.pj Vi	0
	Suoknuuti Kari, khall. ed Mi	7
	Kivelä Anja, khall. ed Vi	8
	Aho Johanna, nuorisovaltuutettu Mi	2
	Ylönen Arto, kunnanj. Mi	0
	Ukkonen Anne, kunnanj. MI	1
	Koskela Otto, kunnanj. Vi	0
	Uski Markku, tekninen johtaja	0

Tulosalue 590: Lupajaosto

Miehikkälän rakennusvalvonta tuottaa palvelut Miehkälän ja Virolahden kun- nille vastuukun- tamallin mukaisesti.

Rakennusvalvonnan lakisääteinen tehtävä on valvoa maankäyttö- ja raken- nuslain ja -asetuk- sen sekä rakennusjärjestyksen ja kaavamääräysten noudat- tamista rakentamisessa.

Tilivelvollinen viranhaltija tulosalueella on rakennustarkastaja..

Toiminnalliset tavoitteet

- Hyvien asiakaslähtöisten palvelujen ylläpitäminen sekä kehittäminen; jatku- vaa toimintaa.
- Hyvän ja laadukkaan ympäristön aikaansaaminen sekä valvonta; jatkuvaa toimintaa, lisäksi lupajaoksen kiinteistökatselemus kierros tehty.
- Osoiterekisterin päivittäminen ja ylläpito; jatkuvaa toimintaa.
- Alueellisten rakennusvalvontaviranomaisten yhteistyöhön osallistuminen; jatkuvaa toimintaa.
- Henkilöstön kouluttaminen; jatkuvaa toimintaa

Virolahti/Miehikkälä Lupajaoston tilasto vuodelta 2023

Viranhaltijapäätökset	2023			2022			2021		
	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.
Rakennusluvut	14	33	47	13	30	43	16	44	60
Toimenpideluvat	11	23	34	13	33	46	3	12	15
Toimenpideilmoitukset	6	9	15	2	6	8	4	9	13
Vakuudet (rak.luvat)	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Purkuluvat/-ilmoitukset	3	5	8	2	3	5	2	10	12
Puunkaato- ja kaava-alueella	0	0	0	0 ¹	0 ²	0	8	15	23
Maisematyöluvut	2	0	2	2	2	4	3	4	7
Yhteensä	36	70	106	32	74	106	36	96	132

Rakentamisen luvat /suunnittelutarve	2023			2022			2021		
	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.	Mi	Vi	yht.
Rakennus- ja toimenp.luvat									
- uudet omakotitalot	0	1	1	0	1	1	2	2	4
- uudet rivitalot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- uudet vapaa-ajanasunnot	1	7	8	2	2	4	4	7	11
- muut uudet rakennukset	12	22	34	9	16	25	13	34	47
- laajennukset	3	7	10	3	6	9	0	11	11
- muutos/uud.rak. verr. muutos	4	10	14	4	18	22	0	0	0
- muut	0	0	0	0	0	0	5	19	24
Yhteensä	20	47	67	18	43	61	24	73	97

¹⁾ Rakennusjärjestys ennen 1.2.2022

²⁾ Rakennusjärjestys ennen 27.6.2022

Virolahdella oli vuonna 2023 yksi työntekijä skannaamassa vanhoja paperilupia sähköiseen muotoon. Määräaikainen palvelussuhde päättyi marraskuussa. Henkilöstöä on osallistunut mm. seuraaviin koulutuksiin: rakennusvalvontakurssi, arkistointikoulutus, hallintopakkeinojen käyttö rakennusvalvonnassa ja rakennuslain muutoksen valmistautuminen. Henkilöstö on osallistunut kahteen Etelä-Kymenlaakson rakennusvalvontojen kokoontumispäivään ja yhteen Kymenlaakson pelastuslaitoksen järjestämään tapahtumaan. Rakennusvalvonta on kiertänyt ympäristösuojelutoimen kanssa ja hoitanut yhteistyössä rakennetun ympäristön valvontaa.

Talousarvion toteutuminen tulosalueella 590 Lupajaosto

Lupajaosto toteutui alle talousarvion. Lupamäärät jäivät vähäisiksi ja lupamaksutuotto jäi arviotua pienemmäksi. Menot jäivät myös arviotua pienemmiksi ohjelmistomenojen jäätyä alle talousarvion.

Tulosalue. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
59 Lupajaosto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	26 524	18 100	0	18 100	0,00	18 100,00	0,00
Toimintatuotot yhteensä	26 524	18 100	0	18 100	0,00	18 100,00	0,00
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-111 263	-116 900	0	-116 900	-85 997,80	-30 902,20	73,60
Toimintakulut yhteensä	-111 263	-116 900	0	-116 900	-85 997,80	-30 902,20	73,60
TOIMINTAKATE	-84 739	-98 800	0	-98 800	-85 997,80	-12 802,20	87,00

Kuntatekniikka yhteensä

Toimielin. ulk. sis.	TP 2022	TA 2023	Ta-muu- tos	Uusi TA 2023	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
50 Kuntatekniikan lautakunta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	979 266	783 500	0	783 500	1 098 048,47	-314 548,47	140,10
Muut toimintatuotot	3 477 461	3 520 300	0	3 520 300	3 987 409,74	-467 109,74	113,30
Toimintatuotot yhteensä	4 456 728	4 303 800	0	4 303 800	5 085 458,21	-781 658,21	118,20
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-15 838	-38 200	0	-38 200	-1 200,00	-37 000,00	3,10
Eläkekulut	-2 981	-6 500	0	-6 500	-190,20	-6 309,80	2,90
Muut henkilösivukulut	-565	-1 300	0	-1 300	0,00	-1 300,00	0,00
Palvelujen ostot	-2 798 303	-2 152 700	0	-2 152 700	-2 537 513,87	384 813,87	117,90
Ostot tilikauden aikana	-1 730 219	-1 211 300	0	-1 211 300	-1 435 366,74	224 066,74	118,50
Avustukset	-91 656	-84 000	-2 200	-86 200	-90 123,89	3 923,89	104,60
Muut toimintakulut	-1 940 967	-1 562 100	-126 800	-1 688 900	-1 750 149,85	61 249,85	103,60
Toimintakulut yhteensä	-6 580 529	-5 056 100	-129 000	-5 185 100	-5 814 544,55	629 444,55	112,10
TOIMINTAKATE	-2 123 801	-752 300	-129 000	-881 300	-729 086,34	-152 213,66	82,70

Kuntatekniikan myyntituotot toteutuivat noin 315 000 euroa ja muut toimintatuotot noin 467 000 euroa talousarviota paremmin. Toimintakulut vastaavasti toteutuivat noin 629 000 alkuperäistä talousarviota suurempina. Vuonna 2023 toimintakate jäi kokonaisuudessaan noin 17,3 % alkuperäistä talousarviota paremmalle tasolle.

Investointien toteutuminen

Kertomusvuonna olivat seuraavat investoinnit:

Yläaste/lukion purunpoisto	
o talousarvio	55.000,00
o toteuma	54.118,52
Kaavateiden päällystys	
o talousarvio	120.000,00
o toteuma	119.941,74
Haukitien vesij uusiminen	
o talousarvio	80.000,00
o toteuma	77.624,66
Konehankinnat	
o talousarvio	40.000,00
o toteuma	21.620,24

Käyttötaloulososan toteutuminen yhteensä

	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA	Toteuma	Poikkeama	Tot%
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	4 542 892	4 371 700	101 000	4 472 700	4 737 011,44	-264 311,44	105,90
Maksutuotot	113 126	106 900	0	106 900	85 950,20	20 949,80	80,40
Tuet ja avustukset	248 906	138 900	0	138 900	305 318,56	-166 418,56	219,80
Muut toimintatuotot	3 524 412	3 548 600	0	3 548 600	4 034 265,87	-485 665,87	113,70
Toimintatuotot yhteensä	8 429 336	8 166 100	101 000	8 267 100	9 162 546,07	-895 446,07	110,80
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 667 332	-5 857 600	-97 600	-5 955 200	-5 902 879,70	-52 320,30	99,10
Henkilöstökorvaukset	58 222	0	0	0	70 448,82	-70 448,82	0,00
Eläkekulut	-1 304 282	-1 175 400	-6 000	-1 181 400	-1 177 717,87	-3 682,13	99,70
Muut henkilösivukulut	-176 370	-193 000	-1 400	-194 400	-190 847,80	-3 552,20	98,20
Palvelujen ostot	-20 086 164	-5 628 600	-65 800	-5 694 400	-5 956 451,84	262 051,84	104,60
Ostot tilikauden aikana	-2 098 683	-1 611 500	-18 800	-1 630 300	-1 822 953,06	192 653,06	111,80
Avustukset	-318 861	-652 500	-2 200	-654 700	-532 864,57	-121 835,43	81,40
Muut toimintakulut	-2 992 304	-2 651 000	-201 300	-2 852 300	-2 915 894,51	63 594,51	102,20
Toimintakulut yhteensä	-32 585 775	-17 769 600	-393 100	-18 162 700	-18 429 160,53	266 460,53	101,50
TOIMINTAKATE	-24 156 440	-9 603 500	-292 100	-9 895 600	-9 266 614,46	-628 985,54	93,60

Tuloslaskelman toteutuminen

❖ Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP 2022	TA2023	Ta-muu- tos	Uusi TA	Toteuma	Poikkeama	Tot%
				2023			
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	4 542 892	4 371 700	101 000	4 472 700	4 737 011,44	-264 311,44	105,90
Maksutuotot	113 126	106 900	0	106 900	85 950,20	20 949,80	80,40
Tuet ja avustukset	248 906	138 900	0	138 900	305 318,56	-166 418,56	219,80
Muut toimintatuotot	3 524 412	3 548 600	0	3 548 600	4 034 265,87	-485 665,87	113,70
Toimintatuotot yhteensä	8 429 336	8 166 100	101 000	8 267 100	9 162 546,07	-895 446,07	110,80
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 667 332	-5 857 600	-97 600	-5 955 200	-5 902 879,70	-52 320,30	99,10
Henkilöstökorvaukset	58 222	0	0	0	70 448,82	-70 448,82	0,00
Eläkekulut	-1 304 282	-1 175 400	-6 000	-1 181 400	-1 177 717,87	-3 682,13	99,70
Muut henkilösivukulut	-176 370	-193 000	-1 400	-194 400	-190 847,80	-3 552,20	98,20
Palvelujen ostot	-20 086 164	-5 628 600	-65 800	-5 694 400	-5 956 451,84	262 051,84	104,60
Ostot tilikauden aikana	-2 098 683	-1 611 500	-18 800	-1 630 300	-1 822 953,06	192 653,06	111,80
Avustukset	-318 861	-652 500	-2 200	-654 700	-532 864,57	-121 835,43	81,40
Muut toimintakulut	-2 992 304	-2 651 000	-201 300	-2 852 300	-2 915 894,51	63 594,51	102,20
Toimintakulut yhteensä	-32 585 775	-17 769 600	-393 100	-18 162 700	-18 429 160,53	266 460,53	101,50
TOIMINTAKATE	-24 156 440	-9 603 500	-292 100	-9 895 600	-9 266 614,46	-628 985,54	93,60
Verotulot	11 952 671	7 146 000	0	7 146 000	7 185 933,11	-39 933,11	100,60
Valtionosuudet	10 898 268	2 181 900	39 500	2 221 400	2 227 847,00	-6 447,00	100,30
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	24 090	100 000	0	100 000	89 993,12	10 006,88	90,00
Muut rahoitustuotot	90 474	200 000	-114 000	86 000	107 139,05	-21 139,05	124,60
Korkokulut	-171 053	-600 000	-35 000	-635 000	-633 046,83	-1 953,17	99,70
Muut rahoituskulut	-8 506	-3 000	0	-3 000	-3 368,28	368,28	112,30
VUOSIKATE	-1 370 495	-578 600	-401 600	-980 200	-292 117,29	-688 082,71	29,80
Poistot ja arvonalentumi- set							
Suunn.mukaiset poistot	-1 410 689	-1 534 300	0	-1 534 300	-1 511 875,97	-22 424,03	98,50
Satunnaiset erät							
TILIKAUDEN TULOS	-2 781 184	-2 112 900	-401 600	-2 514 500	-1 803 993,26	-710 506,74	71,70
TILIKAUDEN YLI- JÄÄMÄ	-2 781 184	-2 112 900	-401 600	-2 514 500	-1 803 993,26	-710 506,74	71,70

Sisäisten erittely	TP 2022	TA 2023	Ta-muutos	Uusi TA	Toteuma	Poikkeama	Tot %
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Sis.vesi- ja jätevesi	68 805	60 200	0	60 200	56 509,84	3 690,16	93,90
Sis.liiketoiminnan muut	266 967	165 000	0	165 000	246 763,68	-81 763,68	149,60
Sisäiset myyntituotot	1 785	0	0	0	1 430,64	-1 430,64	0,00
Sisäiset tukipalv.ku	311 510	326 100	0	326 100	302 305,74	23 794,26	92,70
Myyntituotot	649 067	551 300	0	551 300	607 009,90	-55 709,90	110,10

Sis. rakennusten vuokrat	1 053 121	1 000 600	0	1 000 600	1 062 058,91	-61 458,91	106,10
Sis.koneiden ja lait.vuokrat	39	0	0	0	40,32	-40,32	0,00
Sisäiset muut toimitat.	5 967	0	0	0	471 779,28	-471 779,28	0,00
Muut toimintatuotot	1 059 127	1 000 600	0	1 000 600	1 533 878,51	-533 278,51	153,30
Toimintatuotot yhteensä	1 708 194	1 551 900	0	1 551 900	2 140 888,41	-588 988,41	138,00
TOIMINTAKULUT							
Sis.toimistopalvelut	-1 357	0	0	0	-1 430,64	1 430,64	0,00
Sis.vesi- ja jätevesi	-68 805	-60 200	0	-60 200	-56 509,84	-3 690,16	93,90
Sis.henkilöstöpalvel	-141 929	-177 500	0	-177 500	-148 715,95	-28 784,05	83,80
Sis.talouspalvelut	-169 581	-148 600	0	-148 600	-153 589,79	4 989,79	103,40
Sisäiset muut palvelut	-5 967	0	0	0	-471 779,28	471 779,28	0,00
Palvelujen ostot	-387 639	-386 300	0	-386 300	-832 025,50	445 725,50	215,40
Sis. poltto- ja voit	-266 967	-165 000	0	-165 000	-246 763,68	81 763,68	149,60
Sisäinen muu materiaali	-428	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Ostot tilikauden aikana	-267 395	-165 000	0	-165 000	-246 763,68	81 763,68	149,60
Sis.rakennusten vuokrat	-1 053 121	-1 000 600	-32 000	-1 032 600	-1 062 058,91	29 458,91	102,90
Sis.koneiden ja lait.vuokrat	-39	0	0	0	-40,32	40,32	0,00
Muut toimintakulut	-1 053 160	-1 000 600	-32 000	-1 032 600	-1 062 099,23	29 499,23	102,90
Toimintakulut yhteensä	-1 708 194	-1 551 900	-32 000	-1 583 900	-2 140 888,41	556 988,41	135,20

❖ Veroprosentit 2023

Tuloveroprosentit 2018-2023

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo miljoonaa €	Muutos
2018	20,0 %	42,2	2,7 %
2019	20,5 %	42,9	1,7 %
2020	20,5 %	43,2	0,5 %
2021	20,5 %	44,2	2,1 %
2022	21,5 %	44,3	3,0 %
2023	8,86 %	50,3*	13,4 %

* Verotettava tulo vuodelle 2023 on arvio ja se perustuu VM:n ja Suomen kuntaliiton arvioihin tulojen kehityksestä koko maan tasolla sekä mm. kuntakohtaisiin toteutuneisiin vero- ja väestötietoihin. Lähde: Veroennuste 02 2024 / 2.2.2024

Kiinteistöveroprosentit vuosina 2018-2023

Vuosi	Yleinen	Vak.asuin-rakennukset	Muut asuin-rakennukset	Voimalaitokset	Yleishyödylliset yhteisöt
2018	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2019	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2020	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2021	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2022	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %
2023	1,25 %	0,50 %	1,15 %	2,80 %	0,00 %

❖ Verotulojen erittely

Verotulot	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan tulovero	4 870 800,52	9 160 924,41	4 870 800,52	9 160 924,41
Osuus yhteisöveron tuotosta	713 126,17	1 369 874,45	713 126,17	1 369 874,45
Kiinteistövero	1 602 006,42	1 421 872,05	1 602 006,42	1 421 872,05
Verotulot	7 185 933,11	11 952 670,91	7 185 933,11	11 952 670,91

❖ Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	710 260,00	6 029 797,00	710 260,00	6 029 797,00
Verotuloihin perustuva valtionosuu- den tasaus	896 712,00	2 224 634,00	896 712,00	2 224 634,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	632 604,00	550 000,00	632 604,00	550 000,00
Kunnan peruspalvelujen valtion- osuus	2 239 576,00	8 804 431,00	2 239 576,00	8 804 431,00
Koulutuskuntayhtymien valtionosuus	88 548,53	87 411,12		
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtion- osuus	-11 729,00	23 812,00	-11 729,00	23 812,00
Valtionosuudet	2 316 395,53	10 985 679,12	2 227 847,00	10 898 268,00

1130	Maa- ja vesirakenteet	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00	120 000,00	119 941,74	58,26	99,95	119 941,74
*	Hankinnat yht.	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00	120 000,00	119 941,74	58,26	99,95	119 941,74
	Investoinnit netto	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00	120 000,00	119 941,74	58,26	99,95	119 941,74
6330	Riihipelto-Ilmanmäki ppt									
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 680,83	5 680,83	0,00	-5 680,83
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 680,83	5 680,83	0,00	-5 680,83
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 680,83	5 680,83	0,00	-5 680,83
6655	Biolämpölaite									
1123	Muut rakennukset	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00
7502	Vesihuoltolaitos									
6425	Kyöperikintien viemär. Uusinta									
1140	Johtoverkostot ja laitteet	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00
*	Hankinnat yht.	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00
	Investoinnit netto	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	35 000,00	0,00	0,00
6426	Haukitten vesij uusiminen									
1140	Johtoverkostot ja laitteet	80 000,00	0,00	80 000,00	0,00	80 000,00	77 624,66	2 375,34	97,03	77 624,66
*	Hankinnat yht.	80 000,00	0,00	80 000,00	0,00	80 000,00	77 624,66	2 375,34	97,03	77 624,66
	Investoinnit netto	80 000,00	0,00	80 000,00	0,00	80 000,00	77 624,66	2 375,34	97,03	77 624,66
6491	Vesilaitos, Sepänkorpi									
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-862,71	862,71	0,00	-862,71
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-862,71	862,71	0,00	-862,71
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-862,71	862,71	0,00	-862,71
6492	Jvlaitos, Sepänkorpi									
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-862,70	862,70	0,00	-862,70
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-862,70	862,70	0,00	-862,70
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-862,70	862,70	0,00	-862,70
6550	Opintien vesi									
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 065,00	2 065,00	0,00	-2 065,00
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 065,00	2 065,00	0,00	-2 065,00
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 065,00	2 065,00	0,00	-2 065,00

6560	Opintien viemäri									
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 065,00	2 065,00	0,00	-2 065,00
*	Hankinnat yht.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 065,00	2 065,00	0,00	-2 065,00
	Investoinnit netto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 065,00	2 065,00	0,00	-2 065,00
7700	Tekn.toimen konehankinnat									
6370	Teknisen toimen konehanki									
1170	Muut koneet ja kalusto	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	21 260,24	18 739,76	53,15	21 260,24
*	Hankinnat yht.	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	21 260,24	18 739,76	53,15	21 260,24
	Investoinnit netto	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	21 260,24	18 739,76	53,15	21 260,24
780	Teknisen toimen investoinnit									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	30 000,00		30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00
1123	Muut rakennukset	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00
1130	Maa- ja vesirakenteet	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00	120 000,00	119 941,74	58,26	99,95	119 941,74
1140	Johtoverkostot ja laitteet	115 000,00	0,00	115 000,00	0,00	115 000,00	77 624,66	37 375,34	67,50	77 624,66
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	55 000,00	0,00	55 000,00	0,00	55 000,00	54 118,52	881,48	98,40	54 118,52
1170	Muut koneet ja kalusto	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	21 260,24	18 739,76	53,15	21 260,24
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 536,24	11 536,24	0,00	-11 536,24
*	Hankinnat yht.	400 000,00	0,00	400 000,00	0,00	400 000,00	261 408,92	138 591,08	65,35	261 408,92
	Investoinnit netto	400 000,00	0,00	400 000,00	0,00	400 000,00	261 408,92	138 591,08	65,35	261 408,92

	KAIKKI YHTEENSÄ									
1115	Hallinto- ja laitosrakenn	30 000,00		30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00
1123	Muut rakennukset	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00
1130	Maa- ja vesirakenteet	120 000,00	0,00	120 000,00	0,00	120 000,00	119 941,74	58,26	99,95	119 941,74
1140	Johtoverkostot ja laitteet	115 000,00	0,00	115 000,00	0,00	115 000,00	77 624,66	37 375,34	67,50	77 624,66
1150	Muut kiinteät rak. ja lai	55 000,00	0,00	55 000,00	0,00	55 000,00	54 118,52	881,48	98,40	54 118,52
1170	Muut koneet ja kalusto	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00	21 260,24	18 739,76	53,15	21 260,24
1195	Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 536,24	11 536,24	0,00	-11 536,24
1208	Muut osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 090,00	-1 090,00	0,00	1 090,00
*	Hankinnat yht.	400 000,00	0,00	400 000,00	0,00	400 000,00	262 498,92	137 501,08	65,62	262 498,92
	Investoinnit netto	400 000,00	0,00	400 000,00	0,00	400 000,00	262 498,92	137 501,08	65,62	262 498,92

Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkema
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-578 500	-369 600	-948 100	-292 117,29	-655 982,71
Tulorahoituksen korjaukset				-4 920,00	4 920,00
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-400 000,00		-400 000,00	-262 498,02	-137 501,98
Rahoitusos. inv.menoihin					0,00
Pys vast huödykk luovutustulot				4 920,00	-4 920,00
Toiminnan ja investoinnit netto	-978 500	-369 600	-1 348 100	-554 615	-793 484,69
Rahoituksen rahavirta					
Antolainojen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-400 000,00		-400 000,00	-400 000,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 600 000,00		1 600 000,00	1 000 000,00	600 000,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	221 500,00	-369 600,00	-148 100,00	45 384,69	-193 484,69

Yhteenveto toteutumisesta

sis. laskennalliset erät	Sito- vuus N/B	Määrärahat 1000 €					Tuloarviot 1000 €				
		Ta	Ta muutokset	Ta muutosten jälk.	toteutuma	poikkeama	Ta	Ta muutokset	Ta muutosten jälk.	toteutuma	poikkeama
KÄYTTÖTALOUS-OSA											
Keskusvaalilautakunta	B	14		14	13	1	3		3	6	3
Toimintakate	N	11		11	7	4					
Tarkastuslautakunta	B	19		19	7	12					
Toimintakate	N	19		19	7	12					
Kunnanvaltuusto	B	33		33	46	-13					
Toimintakate	N	33		33	46	-13					
Kunnanhallitus	B	2 414	95	2 509	2 377	132	687		687	701	14
Toimintakate	N	1 727	95	1 822	1 676	146					
Sivistystoimi	B	10 116	169	10 285	10 085	200	3 154	101	3 255	3 370	115
Toimintakate	N	6 963	67	7 030	6 716	314					
Tekninen toimi	B	5 056	129	5 185	5 814	-629	4 304		4 304	5 085	781
Toimintakate	N	752	129	881	729	152					
Lupajaosto	B	117		117	86	31	18		18	0	-18
Toimintakate	N	98		98	86	12					
TULOSLASKELMA-OSA											
Verotulot	B						7 146		7 146	7 186	40
Valtionosuudet	B						2 182	40	2 222	2 228	6
Rah.tulot ja menot	B	603	35	638	637		1 300	-114	186	197	11
Rahastojen muutos	B										
Satunnaiset erät	B										
Varausten muutos	B										

Sitovuustaso käyttötaloulososassa on toimitilin siten, että toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on sitova.

	Sito- vuus N/B	Määrärahat 1000 €					Tuloarvot 1000 €				
		Ta	Ta muutok- set	Ta muu- tosten jälk.	toteutuma	poik- keama	Ta	Ta-muu- tokset	Ta muu- tosten jälk.	toteu- tuma	Poik- keama
INVESTOINTIOSA											
Kunnanhallitus											
Maa-alueet	B									5	5
Osakkeet ja osuudet	B				1	-1					
Tekninen toimi											
Kiinteistöt											
Opintie 4 maalämpö	B	10		10	0	10					
Ylä-aste ja lukio	B	55		55	54	1					
Terveyskeskus maalämpö	B	10		10	0	10					
Paloasema	B	10		10	0	10					
Yhdyskuntateknikka											
Kaavateiden päällystys	B	120		120	120	0					
Biolämpölaitos	B	40		40	0	40					
Vesihuoltolaitos											
Kyöperikintien viemäri	B	35		35	0	35					
Haukitien vesi	B	80		80	78	2					
Teknisen toimen kone- hankinnat	B	40		40	21	19					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muu- tokset											
Antolainasaam lisäys	B										
Antolainasaam vähenn	B										
Lainakannan muutok- set											
Lyhytaikaisten lainojen muu- tos	B	1 600		1 600	1 000	600					
Pitkäaikaisten lainojen vä- hennys	B	400		400	400	0					
Oman pääoman muu- tokset											
Yhteensä		20 772	428	21 200	20 739	461	17 794	27	17 821	18 778	957

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/tuloarvio

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma vertailutietoineen

TULOSLASKELMA	2023	2022
<u>Toimintatuotot</u>		
Myyntituotot	4 130 001,54	3 893 825,22
Maksutuotot	85 950,20	113 125,90
Tuet ja avustukset	305 318,56	248 905,78
Muut toimintatuotot	2 500 387,36	2 465 284,80
Toimintatuotot	7 021 657,66	6 721 141,70
<u>Valmisteverastojen muutos</u>		
Valmistus omaan käyttöön		
<u>Toimintakulut</u>		
<u>Henkilöstökulut</u>		
Palkat ja palkkiot	-5 832 430,88	-5 609 110,01
Eläkekulut	-1 177 717,87	-1 304 282,26
Muut henkilösivukulut	-190 847,80	-176 370,21
Henkilöstökulut	-7 200 996,55	-7 089 762,48
Palvelujen ostot	-5 124 426,34	-19 698 524,68
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 576 189,38	-1 831 288,11
Avustukset	-532 864,57	-318 861,44
Muut toimintakulut	-1 853 795,28	-1 939 144,64
Toimintakulut	-16 288 272,12	-30 877 581,35
TOIMINTAKATE	-9 266 614,46	-24 156 439,65
Verotulot	7 185 933,11	11 952 670,91
Valtionosuudet	2 227 847,00	10 898 268,00
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	89 993,12	24 090,42
Muut rahoitustuotot	107 139,05	90 473,50
Korkokulut	-633 046,83	-171 052,59
Muut rahoituskulut	-3 368,28	-8 505,75
Rahoitustuotot ja -kulut	-439 282,94	-64 994,42
VUOSIKATE	-292 117,29	-1 370 495,16
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 511 875,97	-1 410 689,04
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset	-1 511 875,97	-1 410 689,04
<u>Satunnaiset erät</u>		
TILIKAUDEN TULOS	-1 803 993,26	-2 781 184,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI-JÄÄMÄ	-1 803 993,26	-2 781 184,20

Rahoituslaskelma vertailutietoineen

Kunnan rahoituslaskelma	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	-292 117,29	-1 370 495,16
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauseurät	-4 920,00	-371 022,22
Toiminnan rahavirta	-274 747,93	-1 741 517,38
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-262 498,92	-3 353 551,71
Rahoitusosuudet investointimenoihin		242 949,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 920,00	13 355,71
Investointien rahavirta	-279 868,28	-3 097 246,71
Toiminnan ja investointien rahavirta	-554 616,21	-4 838 764,09
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-10 820,00
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset		-10 820,00
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-400 000,00	-400 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	4 500 000,00
Lainakannan muutokset	600 000,00	4 100 000,00
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset	0,00	
Muutokset vähemmistön osuudessa		
Oman pääoman muutokset	0,00	
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	411 357,80	-11 786,71
Korottomien velkojen muutos	-974 533,57	327 946,31
Muut maksuvalmiuden muutokset	-563 175,77	316 159,60
Rahoituksen rahavirta	36 824,23	4 405 339,60
Rahavarojen muutos	-517 791,98	-433 424,49
Rahavarat 31.12.	869 442,80	1 387 234,78
Rahavarat 1.1.	1 387 234,78	1 820 659,27
Rahavarojen muutos	-517 791,98	-433 424,49

KUNNAN TASE	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	669 915,53	715 521,77
Muut pitkävaikutteiset menot	629 767,62	679 626,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	1 299 683,15	1 395 148,34
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	6 464 412,53	6 464 412,53
Rakennukset	13 534 710,35	14 344 790,99
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 392 399,50	7 742 520,72
Koneet ja kalusto	30 121,81	13 385,57
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	11 536,24
Aineelliset hyödykkeet	27 421 644,19	28 576 646,05
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	3 047 256,73	3 047 256,73
Kuntayhtymäosuudet	67 613,29	1 206 589,13
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	196 868,59	196 868,59
Liikelayritysten peruspääomaosuudet		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	434 213,74	433 123,74
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	572 811,09	572 811,09
Muut saamiset	218 519,75	218 519,75
Sijoitukset	4 537 283,19	5 675 169,03
PYSYVÄT VASTAAVAT	33 258 610,53	35 646 963,42
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	624 812,69	645 376,19
Muut toimeksiantojen varat	8 174,60	6 775,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	632 987,29	652 151,39
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	330 100,85	435 787,43
Lainasaamiset	7 611,04	14 000,00
Laskennalliset verosaamiset		
Saamiset kunnalta		
Muut saamiset	54 595,96	82 464,82
Siirtosaamiset	490 530,98	761 944,38
Lyhytaikaiset saamiset	882 838,83	1 294 196,63
Saamiset	882 838,83	1 294 196,63
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Rahat ja pankkisaamiset	869 442,80	1 387 234,78

VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 752 281,63	2 681 431,41
VASTAAVAA	35 643 879,45	38 980 546,22
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 497 431,34	6 625 445,56
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 611 619,14	8 392 803,34
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 803 993,26	-2 781 184,20
OMA PÄÄOMA	9 305 057,22	12 237 064,70
<u>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</u>		
<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>		
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>		
Lahjoitusrahastojen pääomat	630 281,90	650 845,40
Muut toimeksiantojen pääomat	8 174,60	6 775,20
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	638 456,50	657 620,60
VIERAS PÄÄOMA		
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 600 000,00	2 000 000,00
Pääomalainat		
Lainat kunnalta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	949 455,41	945 691,13
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 549 455,41	2 945 691,13
<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>		
Joukkovelkakirjalainat	21 000 000,00	20 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400 000,00	400 000,00
Pääomalainat		
Saadut ennakot	10 648,36	9 507,17
Ostovelat	806 427,06	1 747 622,69
Korottomat velat kunnalta		
Liittymismaksut ja muut velat	214 873,88	220 921,22
Siirtovelat	718 961,02	762 118,71
Laskennalliset verovelat		
Lyhytaikainen vieras pääoma	23 150 910,32	23 140 169,79
VIERAS PÄÄOMA	25 700 365,73	26 085 860,92
VASTATTAVAA	35 643 879,45	38 980 546,22

Konsernilaskelmat vertailutietoineen

❖ Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	2023	2022
1 EUR		
Toimintatuotot	7 094 800,57	20 370 706,39
Toimintakulut	-16 411 783,52	-44 403 712,22
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tap- piosta)	-2 850,12	686,36
TOIMINTAKATE	-9 319 833,07	-24 032 319,47
Verotulot	7 185 933,11	11 952 670,91
Valtionosuudet	2 316 395,53	10 985 679,12
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>		
Korkotuotot	90 153,57	27 781,33
Muut rahoitustuotot	108 060,87	92 146,13
Korkokulut	-940 515,79	-282 977,94
Muut rahoituskulut	593 659,84	468 655,23
Rahoitustuotot ja -kulut	-148 641,52	305 604,75
VUOSIKATE	33 854,05	-788 364,69
<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 163 357,68	-2 290 452,66
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		-40 755,41
Poistot ja arvonalentumiset	-2 163 357,68	-2 331 208,07
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-2 129 503,62	-3 119 572,76
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	11 510,40	36 053,60
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	14 949,20	7 963,57
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 103 044,03	-3 075 555,59

❖ Konsernirahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
VUOSIKATE	33 854,05	-788 364,69
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-2 136,69	-112 873,76
Toiminnan rahavirta	31 717,36	-901 238,45
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-533 660,18	-4 780 953,37
Rahoitusosuudet investointimenoihin		242 949,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 203,16	563 228,40
Investointien rahavirta	-516 457,02	-3 974 775,68
Toiminnan ja investointien rahavirta	-484 739,66	-4 876 014,13
Rahoituksen rahavirta		
<u>Antolainauksen muutokset</u>		
Antolainasaamisten lisäykset		-11 120,70
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset		-11 120,70
<u>Lainakannan muutokset</u>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 500,00	1 230 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-499 836,63	-453 047,19
Lyhytaikaisten lainojen muutos	704 785,94	4 598 587,56
Lainakannan muutokset	365 449,31	5 375 540,37
<u>Oman pääoman muutokset</u>		
Oman pääoman muutokset	21 964,00	0,01
Muutokset vähemmistön osuudessa	6 601,58	
Oman pääoman muutokset	28 565,58	0,01
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 219,49	5 462,60
Vaihto-omaisuuden muutos		6 519,99
Saamisten muutos	462 368,81	-16 975,75
Korottomien velkojen muutos	-957 545,28	539 538,38
Muut maksuvalmiuden muutokset	-493 956,99	534 545,22
Rahoituksen rahavirta	-99 942,09	5 898 964,90
Rahavarojen muutos	-584 681,75	1 022 950,77
Rahavarat 31.12.	1 168 761,04	3 925 479,59
Rahavarat 1.1.	1 753 442,79	2 902 528,82
Rahavarojen muutos	-584 681,75	1 022 950,77

❖ Konsernitase

KONSERNITASE	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	707 359,07	830 402,69
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	629 945,67	689 278,33
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	0,00	59 288,69
Aineettomat hyödykkeet	1 337 304,74	1 578 969,71
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	6 777 524,54	6 855 911,60
Rakennukset	18 271 710,88	21 835 955,48
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 393 592,92	7 891 706,40
Koneet ja kalusto	72 424,52	399 027,03
Muut aineelliset hyödykkeet	55 392,27	56 773,86
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 561,63	858 259,46
Aineelliset hyödykkeet	32 574 206,76	37 897 633,82
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	247 655,52	269 654,70
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonnkorotukset	435 148,58	439 880,67
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	218 519,75	221 174,90
Sijoitukset	901 323,85	930 710,28
PYSYVÄT VASTAAVAT	34 812 835,35	40 407 313,80
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	133 100,90	59 157,07
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	624 816,81	651 029,36
Muut toimeksiantojen varat	8 174,60	52 055,64
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	766 092,31	762 242,07
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet		0,00
Keskeneräiset tuotteet		0,00
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta		
Vaihto-omaisuus		0,00
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset		
Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset		23 857,23
Siirtosaamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		23 857,23
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	337 342,32	1 433 581,06
Lainasaamiset	22 687,62	44 041,25

Laskennalliset verosaamiset		
Muut saamiset	71 616,96	343 895,99
Siirtosaamiset	496 098,27	945 710,55
Lyhytaikaiset saamiset	927 745,17	2 767 228,85
Saamiset	927 745,17	2 791 086,08
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 791,39	3 829,69
Muut arvopaperit	10 748,33	16 772,69
Rahoitusarvopaperit	14 539,72	20 602,38
Rahat ja pankkisaamiset	1 154 221,33	3 904 877,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 096 506,21	6 716 565,67
VASTAAVAA	37 675 433,86	47 886 121,55
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 497 431,33	6 625 445,55
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma		
Ylikurssirahasto		
Muut omat rahastot	654 451,87	654 451,87
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-841 136,46	1 935 849,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 103 044,03	-3 075 555,59
OMA PÄÄOMA	3 207 702,71	6 140 191,74
VÄHEMMISTÖOSUUDET	36 917,93	45 265,55
KONSERNIRESERVI		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset		113 870,10
PAKOLLISET VARAUKSET		113 870,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	133 100,90	69 342,44
Lahjoitusrahastojen pääomat	630 489,80	656 999,47
Muut toimeksiantojen pääomat	8 174,60	52 055,64
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	771 765,30	778 397,56
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 709 409,32	12 860 940,41
Pääomalainat		
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	949 455,41	945 691,13
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen vieras pääoma	9 658 864,73	13 806 631,54
Lyhytaikainen vieras pääoma		

Joukkovelkakirjalainat	21 000 000,00	21 050 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	420 709,09	480 403,85
Pääomalainat		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	413 791,18	414 712,93
Saadut ennakot	26 795,66	15 121,92
Ostovelat	825 706,76	2 636 528,14
Liittymismaksut ja muut velat	236 207,33	458 245,93
Siirtovelat	916 021,98	1 796 254,70
Laskennalliset verovelat	160 951,20	150 497,60
Lyhytaikainen vieras pääoma	24 000 183,20	27 001 765,07
VIERAS PÄÄOMA	33 659 047,93	40 808 396,61
VASTATTAVAA	37 675 433,87	47 886 121,55

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Vuoden 2023 taloudellisten tunnuslukujen laskennassa on asukasluvuna käytetty 31.12.2022 asukasluvua 2985 (lähde: Tilastokeskus).

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronavaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistaroituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Kunnalla on konvertoitu sopimus, joka on tällä hetkellä voimassa vuoteen 2027 asti. Tämän jälkeen pankilla on optio uusista sopimus 10 vuodeksi.

Vesihuoltolaitoksen eriytetty tilinpäätös

Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös on eriytetty tilikauden 2015 alusta lukien kirjanpidolliseksi taseyksiköksi. Aiemmin laskennallisesti eriytetyn taseyksikön avaava tase 1.1.2015 on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 112/9.3.2015 mukaisesti siten, että aiemmasta jäännöspääomasta on erotettu kertynyt alijäämä tilikaudesta 2010 lukien. Näin saadusta peruspääomasta ei ole eritelty lainaosuutta kunnalle eikä kunta peri peruspääomasta korkoa. Vesilaitoksen ja kunnan rahaliikennettä seurataan kirjanpidon yhdystilin avulla. Kunta ei peri yhdystilille korkoa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt.

Hyvinvointialueuudistuksesta johtuen Virolahden kunnan konsernirakenteessa on tapahtunut muutoksia 1.1.2023. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi 21 uudelle hyvinvointialueelle 1.1.2023. Uudistuksen yhteydessä vapaaehtoiset sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kuntayhtymät, kuten Kymsote purkautuivat. Voimaanpanolain nojalla hyvinvointialueelle siirtyvien kuntayhtymien jäsenkuntien oli katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain säännösten mukaisesti, mikä kirjattiin tulosvaikutteisesti vuodelle 2022 kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antaman lausunnon 128/2022 mukaisesti. Omaisuuserien siirtymistä hyvinvointialueille ei huomioitu vielä 2022 tilinpäätöksissä, sillä tilinpäätökset tuli laatia toiminnan jatkuvuuden oletuksella. Tästä johtuen myös kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät on poistettu avaavasta taseesta kyseisten omaisuus- ja pääomaerien ja kunnan peruspääoman alkusaldon oikaisuna vasta tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Virolahden kunnan tilinpäätöksessä 31.12.2022 hyvinvointialueelle siirtyviä omaisuuseriä olivat Kymsoten kuntayhtymäosuudet 1.138.975,84 euroa ja hyvinvointialueelle Virolahden kunnalta siirryneen henkilöstön lomapalkkavelka 10.961,62. Näiden omaisuus- ja pääomaerien oikaisun vaikutuksesta Virolahden kunnan 1.1.2023 avaavan taseen oma pääoma on 1.128.014,22 euroa pienempi kuin 31.12.2022 tilinpäätöksessä. Muutoksella on vaikutusta myös tilinpäätösten 2023 ja 2022 vertailukelpoisuuteen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu, koska ne eivät ole konsernin tuloksen kannalta olennaisia. Sisäisiä liittymismaksuja ei ole eliminoitu, koska ne eivät ole konsernin tuloksen kannalta olennaisia.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelmissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Tytäryhtiöiden vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden rakennusten poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymät on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Tuloslaskelman liitetiedot

❖ Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	446 425,81	415 035,96	403 716,76	370 542,80
Sosiaali- ja terveystuotot		13 756 794,65		
Opetus- ja kulttuurituotot	3 393 421,55	3 288 748,21	3 369 634,72	3 262 018,15
Yhdyskuntatuotot	3 254 953,21	3 003 062,97	3 248 306,18	3 088 580,75
Toimintatuotot	7 094 800,57	20 463 641,79	7 021 657,66	6 721 141,70

❖ Verotulojen erittely

Verotulot	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan tulovero	4 870 800,52	9 160 924,41	4 870 800,52	9 160 924,41
Osuus yhteisöveron tuotosta	713 126,17	1 369 874,45	713 126,17	1 369 874,45
Kiinteistövero	1 602 006,42	1 421 872,05	1 602 006,42	1 421 872,05
Verotulot	7 185 933,11	11 952 670,91	7 185 933,11	11 952 670,91

❖ Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	710 260,00	6 029 797,00	710 260,00	6 029 797,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	896 712,00	2 224 634,00	896 712,00	2 224 634,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	632 604,00	550 000,00	632 604,00	550 000,00
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	2 239 576,00	8 804 431,00	2 239 576,00	8 804 431,00
Koulutuskuntayhtymien valtionosuus	88 548,53	87 411,12		
Muu opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-11 729,00	23 812,00	-11 729,00	23 812,00
Valtionosuudet	2 316 395,53	10 985 679,12	2 227 847,00	10 898 268,00

❖ **Selv. suunnitelman muk. poistojen perusteista tilinpäätöksessä**

SUMU-POISTOJEN PERUSTEET	Poisto- aika/v	Poistolaji	vanha poistoaika	Poistolaji
Aineettomat hyödykkeet		Tasapoisto		Tasapoisto
Aineettomat oikeudet		Tasapoisto		Tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	5	Tasapoisto	5	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5	Tasapoisto	15	Tasapoisto
Rakennukset	10-30	Tasapoisto	10-50	Tasapoisto
Kadut, tiet ja torit ja puistot	15		15	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15	Tasapoisto	15	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkko	40	Tasapoisto	40	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	Tasapoisto	5	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	Tasapoisto	5	Tasapoisto

Aineettomissa oikeuksissa on 4 hyödykettä, jotka siirretty rakennuksista aineettomiin oikeuksiin. Ne ovat olleet väärällä tilillä ja väärällä poistoaajalla. Tilintarkastajan luvalla ne kuitenkin saavat olla vanhalla poistoaajalla. Uusien hyödykkeiden poistoaika on 5 vuotta.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

Uudet poistoaajat hyväksytyt kunnanvaltuustossa 17.12.2012, § 47.

❖ **Pakollisten varausten muutokset**

Pakollisten varausten muutokset	Virolahden kuntakonserni	
	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusvaraus 1.1.		-1 165,61
Kuntayhtymäosuuksien lisäykset		66 556,92
Lisäykset		56 915,21
Vähennykset		-8 436,42
Potilasvahinkovakuutusvaraus 31.12.		113 870,10

❖ **Pysyvien ja vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot**

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	4 920,00		4 920,00	
Rakennusten myyntivoitot		134 645,11		6 137,43
Muut myyntivoitot	66,81	2 463,06		
Myyntivoitot yhteensä	4 986,81	137 108,18		6 137,43
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialuiden myyntitappiot		33 322,21		
Muut myyntitappiot		34,99		
Myyntitappiot yhteensä		33 357,20		

❖ **Rahoitustuotot ja -kulut**

Rahoitustuotot ja -kulut	Virolahden kunta	
	2023	2022
Muut korkotuotot	89 993,12	24 090,42
Osinkotuotot	86 008,88	85 798,10
Muut rahoitustuotot	21 130,17	4 675,40
Rahoitustuotot yhteensä	197 132,17	114 563,92
Korkokulut	633 046,83	171 052,59
Muut rahoituskulut	3 368,28	8 505,75
Rahoituskulut yhteensä	636 415,11	179 558,34
Rahoitustuotot ja -kulut	-439 282,94	-64 994,42

❖ **Palvelujen ostojen erittely**

Palvelujen ostojen erittely Kunta	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	395 190,83	14 246 749,14
Muiden palvelujen ostot	4 729 235,51	5 451 775,54
Yhteensä	5 124 426,34	19 698 524,68

❖ Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistus-yht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 047 256,73	196 868,59	1 206 589,13	433 123,74	4 883 838,19		572 811,09		218 519,75	791 330,84
Lisäykset				1 090,00						
Vähennykset			-1138975,84		-1 138 975,84					
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	3 047 256,73	196 868,59	67 613,29	434 213,74	3 745 952,35		572 811,09		218 519,75	791 330,84
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 047 256,73	196 868,59	67 613,29	434 213,74	3 745 952,35		572 811,09		218 519,75	4 537 283,19

❖ **Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet ja osakkuusyhteisöt**

Omistukset muissa yhteisöissä						
1000 eur	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vie-raasta pää-omasta	Konsernin osuus tili-kauden tu-loksesta
Tytäryhteisöt						
Koy Virolahden Lehtokerttu	0939905-4	100,0	100,0	657,08	2 408,18	-0,70
Koy Virolahden Satakieli	0932772-0	100,0	100,0	1 168,43	8,06	0,04
Koy Virolahden Vuokra-asun-not	1089652-5	100,0	100,0	791,65	5 766,33	-0,53
Koy Virojoen Linja-autoasema	0580052-5	77,2	77,2	1 128,81	145,53	21,43
Kuntayhtymät						
Kotkan-Haminan seudun kky	1958694-5	0,3	0,3	94,44	27,68	-15,29
Kymenlaakson liitto	0206714-5	1,5	1,5	13,59	9,75	-0,74
Osakkuusyhtiöt						
As.Oy Timpermanni	0934403-7	23,2	23,2	0	0	0
As.Oy Satosuvanto	0750684-8	30,0	30,0	0	0	0
As.Oy Satovärri	0893862-6	23,4	23,4	0	0	0

❖ **Kunnan saamiset**

Lyhytaikaiset saamiset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Myyntisaamiset				
Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä			38 085,81	36 988,30
Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä		2 788,25		2 811,67
Myyntisaamiset osakkuus- ja muita omistus-yhteisöiltä		37,76		
Myyntisaamiset muita	337 342,32	1 430 755,05	292 015,04	395 987,46
Myyntisaamiset	337 342,32	1 433 581,06	330 100,85	435 787,43

Lainasaamiset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Lainasaamiset osakkuus- ja muita omistus-yhteisöiltä	15 076,58	30 041,25		
Lainasaamiset muita	7 611,04	14 000,00	7 611,04	14 000,00
Lainasaamiset	22 687,62	44 041,25	7 611,04	14 000,00

Muut saamiset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut saamiset tytäryhteisöiltä				
Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä				
Muut saamiset osakkuus- ja muita omistus-yhteisöiltä		64,30		64,3
Muut saamiset muilta	71 616,96	343 831,69	54 595,96	82 400,52
Muut saamiset	71 616,96	343 895,99	54 595,96	82 464,82

❖ Siirtosaamisten erittely

Siirtosaamisten erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Siirtyvät korot	395 359,88	226 233,00	395 206,59	226 233,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	46 756,41	83 788,10	46 383,81	61 643,93
Ely-keskus, palkkatukia	13 378,13	6 967,81	13 378,13	6 967,81
Vakuutuskorvaukset		290 270,46		290 270,46
Opetus- ja kult.valtionosuus		64 560,00		64 560,00
Muut siirtosaamiset	40 603,85	273 891,18	35 562,45	112 269,18
Muihin siirtosaamisiin sisältyvät olen- naiset erät	496 098,27	945 710,55	490 530,98	761 944,38

❖ Oman pääoman muutokset

Oman pääoman muutokset ja jatkuvuus				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	5 497 431,33	6 625 445,55	5 497 431,33	6 625 445,55
Peruspääoma	5 497 431,33	6 625 445,55	5 497 431,33	6 625 445,55
Arvonkorotusraho				
Arvonkorotusraho 1.1.	15 641,48	15 641,48		
Arvonkorotusraho	15 641,48	15 641,48		
Rakennusraho				
Rakennusraho, 1.1.	638 810,39	638 810,39		
Rakennusraho	638 810,39	638 810,39		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)				
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1.	-841 136,46	1 935 849,91	5 611 619,14	8 392 803,84
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-841 136,46	1 935 849,91	5 611 619,14	8 392 803,84
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 103 044,03	-3 075 555,59	-1 803 993,26	-2 781 184,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 103 044,03	-3 075 555,59	-1 803 993,26	-2 781 184,20
OMA PÄÄOMA	3 207 702,71	6 140 191,74	9 305 057,21	12 237 065,19

Konsernitaseessa oleva epäjatkuuus edellisten tilikausien ylijäämässä 298 569,23 johtuu Kymsoten konsernikirjauksista.

Virolahden kunnan tilinpäätöksessä 31.12.2022 hyvinvointialueelle siirtyviä ominaisuuseriä olivat Kymsoten kuntayhtymäosuudet 1.138.975,84 euroa ja hyvinvointialueelle Virolahden kunnalta siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelka 10.961,62 euroa. Näiden omaisuus- ja pääomaerien oikaisun vaikutuksesta Virolahden kunnan 1.1.2023 avaavan taseen oma pääoma on 1.128.014,22 euroa pienempi kuin 31.12.2022 tilinpäätöksessä.

❖ Pakolliset varaukset

Kymsoten kumulatiivisen alijäämän kattamisveloitteen johdosta tehdyt pakolliset varaukset purettiin kokonaisuudessaan tilinpäätöksen 2022 yhteydessä. Kunta on osaltaan kattanut alijäämät ja Kymsoten toiminta on 1.1.2023 alkaen siirtynyt Kymenlaakson hyvinvointialueelle.

PAKOLLISET VARAUKSET	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset		113 870,10		
Muut pakolliset varaukset		113 870,10		
PAKOLLISET VARAUKSET		113 870,10		

❖ Myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua erääntyvät lainat

VIERAS PÄÄOMA	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 31.12.2024	9 130 118,41	13 341 344,26	2 000 000,00	2 400 000,00
Joista myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua erääntyy	5 357 794	6 171 585	0,00	400 000,00

❖ Kunnan velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille KUNTA

Lyhytaikaiset Ostovelat	Kunta	
	2023	2022
Ostovelat tytäryhteisöille	3 086,10	2 589,80
Ostovelat jäsenkuntayhtymille		755 354,19
Ostovelat osakkuus- ja muille omistusyhteisöille		
Ostovelat muille	803 340,96	989 678,70
Ostovelat	806 427,06	1 747 622,69

❖ Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2023	2022	2023	2022
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	603 594,57	1 445 615,18	591 406,87	569 150,68
Korkojaksotukset	124 912,35	9 504,53	5 040,00	8 725,44
Muut siirtovelat (LY)	187 515,06	341 135,00	122 514,15	184 242,59
Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	916 021,98	1 796 254,70	718 961,02	762 118,71

Vakuuksia ja sitoumuksia koskevat liitetiedot

❖ Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
<i>Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta</i>			11 296	11 296
- Alkuperäinen pääoma			500,00	500,00
- Jäljellä oleva pääoma			7 196	7 590
<i>Takaukset muiden puolesta</i>			573,54	662,16
- Alkuperäinen pääoma	205 000,00	205 000,00	205 000,00	205 000,00
- Jäljellä oleva pääoma	7 631,00	72 442,14	7 631,00	72 442,14

❖ Leasing-vastuiden yhteismäärä

Leasing-vastuiden yhteismäärä (ei sis. alv)	Konserni		Virolahden kunta	
	2023	2022	2023	2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat		8624,11	10 449,72	8178,66
Myöhemmin maksettavat		18 963,75	16 340,40	17 927,79
Leasing-vastuiden yhteismäärä		27 587,86	26 790,12	26 106,45

❖ Vastuu Kuntien Takauskeskuksen takausvastuusta

Vastuu Kuntien Takauskeskuksen takausvastuusta	Kunta	
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	24 763 050,00	23 014 679,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	19 712,00	13 309,00

❖ **Vuokra-vastuiden yhteismäärä**

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	527 778,97	230 345,04	525 848,00	
Koneiden ja laitteiden vuokra-vastuut	71 519,47	114 564,50	71 519,47	102 261,61
Maa-alueiden vuokravastuut	131 492,98	135 013,33	129 979,09	133 558,15
Muut vuokravastuut	24,82	55,79		
Vuokravastuut yhteensä	730 816,24	479 978,66	727 346,56	235 819,76
Seuraavalla tilikaudella maksettavat				
Toimitilojen vuokravastuut	66 412,37	228 826,00	65 731,08	
Koneiden ja laitteiden vuokra-vastuut	36 819,90	43 243,33	36 819,90	37 607,00
Maa-alueiden vuokravastuut	13 340,22	12 841,48	13 292,68	12 797,17
Muut vuokravastuut	24,82	35,39		
Yhteensä	116 597,32	284 946,20	115 843,66	50 404,17

❖ **Muut taloudelliset vastuut**

Muut taloudelliset vastuut	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2 023	2 022	2023	2022
Rahoitusvastuu				
Valtionosuuden palautusvastuu				
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu vuosilta 2001 - 2014				
<i>Klamilan koulu</i>	380 083	451 833	380 083	451 833
<i>Virojoen paloasema</i>	93 333	116 667	93 333	116 667
	473 416	568 500	473 416	568 500
Alv 120 §:n muk. alv:n palautusvastuu				
Tp-hetkellä ei ole tiedossa kiinteistöjä, joiden osalta palautusvastuun toteutuminen olisi todennäköistä investointi- tai talousuunnitelmaan tai toimenpide-ohjelmaan perust.				
Johdannaissopimukset				
Korkotermiinit				
Käypä arvo	-41 421	136 252	-41 421	136 252

❖ **Muut taseen ulkopuoliset järjestelyerät**

Koronvaihtosopimukset	2023	2022
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Niillä on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi*. Sopimus erään-tyy 22.2.2027 ja tämän jälkeen OP:lla on oikeus jatkaa sopi-musta 10 vuodeksi. **		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	7 000 000	7 000 000

* Mikäli 3 kk euribor -viitekorko kasvaa, koronvaihtosopi-muksen negatiivinen markkina-arvo vähenee ja kunnan jäl-jellä oleva vastuu sopimuksesta pienentyy (viitekoron laskun vaikutus on käänteinen).

** Kunta on konvertoinut edellä mainitut sopimukset 22.2.2017. Uuden sopimuksen mukaan kunta ei maksanut korkosuojauksesta ajalla 22.2.2017 - 22.2.2019. Uusi koron-vaihtosopimus on tehty 7,0 milj.€:n lainapääomalle. Sopi-muksen mukaan pankilla on optio 22.2.2027 jälkeen jatkaa sopimusta 10 vuodeksi 22.2.2037 saakka.

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat tiedot

❖ **BDO Auditor Oy**

BDO AUDIATOR OY	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot €	8998,55	7 963,92
Tarkastusltk:n sihteerin tehtävät	4112,00	4 712,00
Muut palkkiot	289,10	
PALKKIOT YHTEENSÄ €	13399,65	12 675,92

❖ **Tilitetyt luottamushenkilömaksut 2023**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2023	2022
Kokoomus	1104,25	999,75
Keskusta puolue	3 971,00	4 155,50
Sosiaalidemokraatit	784,5	850
Perussuomalaiset	1054,5	889
Vihreät	32	56
Kristillisdemokraatit		32
Yhteensä	6 946,25	6 982,25

❖ **Kuntatodistuslainat 2023**

Kuntatodistuslainat		2023	
Kuntarahoitus	5 000 000,00	17.2.2023-16.2.2024	3,55 %
Kuntarahoitus	1 500 000,00	17.1.2023 - 16.1.2024	3,40 %
Op Yrityspankki	4 000 000,00	23.10.2023 - 23.4.2024	4,12 %
Op Yrityspankki	6 500 000,00	8.11.2023 - 5.11.2024	3,88 %
Yhteensä	20 000 000,00		

Henkilöstökulut

Henkilösivukulut	Virolahden kuntakonserni		Virolahden kunta	
	2023	2022	2023	2022
Palkat ja palkkiot				
Palkat ja palkkiot	-6 088 647,85	-10 285 538,15	-5 902 879,70	-5 667 331,80
Aktivoidut palkat ja palkkiot		7 157,15		-13 858,27
Henkilöstökorvaukset	70 881,23	186 416,17	70 448,82	58 221,79
Palkat ja palkkiot	-6 017 766,62	-10 091 964,84	-5 832 430,88	-5 622 968,28
Eläkekulut				
Eläkekulut	-1 191 776,80	-2 143 617,16	-1 177 717,87	-1 304 282,26
Aktivoidut eläkekulut		1 185,97		-1 994,50
Eläkekulut	-1 191 776,80	-2 142 431,19	-1 177 717,87	-1 306 276,76
Muut henkilösivukulut				
Muut henkilösivukulut	-193 541,54	-362 155,65	-190 847,80	-176 370,21
Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut		764,73		-258,86
Muut henkilösivukulut	-193 541,54	-361 390,92	-190 847,80	-176 629,07
Henkilösivukulut	-1 385 318,34	-2 503 822,12	-1 368 565,67	-1 482 905,83
Henkilöstökulut	-7 403 084,96	-12 595 786,95	-7 200 996,55	-7 105 874,11

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Vesi- ja viemärlaitos

	2020	2021	2022	2023
VESI				
Laskutettu vesi m3	88 239	85 195	78 373	96 128
hinta €/m3 sis alv	2,32	2,5	2,5	2,5
Vedenotto m3	228 068	240 178	268 360	253 617
hinta €/m3	0,39	0,37	0,33	0,36
Tukkumyynti m3	87 352	113 759	146 476	144 261
hinta €/m3	0,28	-	-	-
Hukkavesi m3	61 699	59 061	41 352	11 711
Osuus %	27	25 %	15 %	5 %
Miehikkälään m3	4339	2 206	2 159	2 046
Miehikkälästä m3	13561	20043	1 363	528
Tilanne m3	-16 559	-34 396	-33 600	-32 082
Laatukoe	44	50	41	47
Poikkeama	1	0	1	0
Liittyjät kpl	23	5	4	4
Liittymät yht.	598	603	607	611
VIEMÄRI				
Laskutettu jätevesi m3	85 038	82 740	75 053	87 486
hinta €/m3	3,86	4,50	4,50	4,50
Harju m3	16 923	23 081	13 954	17 377
Miehikkälä m3	63 035	62 874	64 375	65 430
Virolahti m3	179 029	150 641	147 479	189 044
Siirtolinjaan johdettu m3	258 987	236 596	225 808	271 851
hinta €/m3	1,19	0,93	2,05	1,71
Vuotovesi m3	93 991	78 860	73 992	103 707
Osuus %	48	43	46	50
Ylivuoto m3	-	-	-	-
BOD7 mg/l, vuosika.	122	180	194	229
Fosfori mg/l, vuosika.	6,9	9	10	8
Typpi mg/l, vuosika.	58	69	80	62
Liittyjät kpl	2	3	8	-
Liittymät yht	466	469	477	477
2,5 as/talous			1193	
Liittymäaste			39,9	
2985				

Käyttötalousosa	TA 2023	Ta- muu- tokset	Uusi TA	Toteutunut	Poikkeama	Tot. %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	588 200	0	588 200	614 970,65	-26 770,65	104,55
Muut toimintatuotot	3 000	0	3 000	4 060,56	-1 060,56	135,35
Toimintatuotot yhteensä	591 200	0	591 200	619 031,21	-27 831,21	104,71
TOIMINTAKULUT						
Palvelujen ostot	-171 600	0	-171 600	-197 038,86	25 438,86	114,82
Ostot tilikauden aikana	-219 300	0	-219 300	-299 765,22	80 465,22	136,69
Muut toimintakulut	-1 000	0	-1 000	-30 398,21	29 398,21	3 039,82
Toimintakulut yhteensä	-391 900	0	-391 900	-527 202,29	135 302,29	134,52
TOIMINTAKATE	199 300	0	199 300	91 828,92	107 471,08	46,08
VUOSIKATE	199 300	0	199 300	91 828,92	107 471,08	46,08
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-225 200	0	-225 200	-226 365,60	1 165,60	100,52
TILIKAUDEN TULOS	-25 900	0	-25 900	-134 536,68	108 636,68	519,45

VESILAITOKSEN TASE	2023	2022
T A S E		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	669 915,53	715 521,77
Aineettomat hyödykkeet	669 915,53	715 521,77
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	10 567,46	13 643,30
Kiinteät rakenteet	2 749 024,98	2 848 850,44
Koneet ja kalusto	6 899,40	7 132,80
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	0,00	5 855,41
Aineelliset hyödykkeet	2 766 491,84	2 875 481,95
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 436 407,37	3 591 003,72
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	246 998,88	224 924,35
Lyhytaikaiset saamis	246 998,88	224 924,35
Saamiset yht.	246 998,88	224 924,35
Yhdystili	680 903,27	664 547,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 364 309,52	4 480 475,88
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		

Peruspääoma	3 526 157,23	3 526 157,23
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-217 712,42	-13 790,48
Tilikauden yli-/alijäämä	-134 536,68	-203 921,94
Oma pääoma yhteensä	3 173 908,13	3 308 444,81
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat	948 701,03	944 936,75
Pitkäaik.vieras pääo	948 701,03	944 936,75
Lyhytaikainen		
Ostovelat	241 700,36	227 094,32
Muut velat		
Yhdystili	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras	241 700,36	227 094,32
Vieras pääoma yhteen	1 190 401,39	1 172 031,07
VASTATTAVAA	4 364 309,52	4 480 475,88

Vesihuoltolaitos	
RAHOITUSLASKELMA	
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	91 828,92
Tulorahoituksen korjaukset	0
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-71 769,25
Rah.osuudet investointimenoih	0
Pys vast hyödykk luovutustulot	0
Toiminnan ja invest rahavirta	20 059,67
Rahoituksen rahavirta	
Antolainojen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	0
Lainakannan muutokset	
Pitkäkaisten lainojen vähenn	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Toimeksiant vara ja po:n muut	0
Saamisten muutos	-22 074,53
Korottomien velkojen muutos	18 370,32
Rahoituksen rahavirta	220 038,57
Rahavarat 31.12.	16 355,46
Rahavarojen muutos	-16 355,46

6 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Asiakirja	säilytystapa	säilytysaika	
	Päiväkirja	atk-tulosteena	10 v.
	Pääkirja	atk-tulosteena	10 v.
	Tasekirja	sidottuna	säilytetään pysyvästi

Tositelajit	tositelajinumerot
Pankkitositteet	1
Palkkatositteet	5
Matkalaskut	6
Ostoreskontralaskut	21
Ostoreskontralaskut	24
Ostoreskontramaksut	25
Ostolaskut, sähköinen, vesi	27
Ennakoiden kohdistus	28
Myyntireskontran suoritukset	30
Myyntilaskut, yleishallinto	31
Myyntilaskut, tukipalvelut	32
Myyntilaskut, varhaiskasvatus	33
Myyntilaskut, sivistystoimi	34
Myyntilaskut, tekninen toimi	35
Myyntilaskut, vesilaskutus	36
Myyntilaskut, vesi, sisäinen	37
Hyvityslaskujen kohdistus	39
Myyntilaskut, käsin tallennus	41
Luottotappiot	42
Muistiotositteet	45
Laskennalliset sl	95
Tuloksen kirjaus kp	96
Tuloksen kirjaus kp, laskenn.	97
Tuloksen kirjaus sl	98
Tuloksen kirjaus sl laskenn.	99

Aravalainakortit
Lainaluettelot
Tositeaineisto säilytetään 10 v. EU-projekteihin liittyvä tositeaineisto säilytetään 10 v. viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä lukien.

Konsernitilinpäätös
Konsernitilinpäätökseen liittyvät asiakirjat sidottuna säilytetään pysyvästi

7 ALLEKIRJOITUKSET

Virolahdella 25.3.2024

VIROLAHDEN KUNNANHALLITUS

Vappu Kuokka

Anja Kivelä

Tomi Kokkola

Osmo Havuaho

Risto Kouki

Juha Vuorela

Nita Lintunen

Otto Koskela, kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Virolahdella _____.____.2024

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
KHT, JHT tilintarkastaja